

7 FILOSOFI

7.1 INLEDNING

¹Endast objektiva medvetenheten kan utforska objektiva verkligheten genom studiet av materie- och rörelseaspekterna. Subjektiva medvetenheten utforskar medvetenhetsaspekten. Både objektiva och subjektiva medvetenheten äro alltså nödvändiga för konstaterande av fakta och insättande av fakta i dessas riktiga sammanhang, ordnade till ett översiktligt system.

²Mänskligheten försöker att på egen hand utforska tillvaron. Hur förfelat detta försök är, framgår bäst av att mänskligheten på nuvarande utvecklingsstadium kan vara objektivt medveten om endast c:a en procent av tillvarons materieaspekt: de tre lägsta fysiska molekylarslagen (49:5-7). Den s.k. klärvoajansen, som förvärvats av några få undantag, medför visserligen objektiv medvetenhet om inalles tolv molekylarslag, sex fysiska och sex emotionala. Men därvid är att märka, att exakt iakttagelse är omöjlig för emotional objektiv medvetenhet. Därtill fordras kausal objektiv medvetenhet.

³Filosofien är ett försök att med enbart subjektiv medvetenhet utforska verkligheten. Orimligheten i dylikt försök framgår bäst av att varje individs subjektiva uppfattning av tillvaron är individuell. Gemensam och således allmängiltig uppfattning erhålles endast genom objektiv medvetenhet. Detta är sunda förnufts uppfattning, och man tycker att det icke borde finnas någon anledning betvivla denna samlade mänsklighetens objektiva uppfattning av objektiva verkligheten. Men filosofiens existens är beviset på hur lätt detta sunda förnuft låter sig förvillas. Och grunden därtill är att objektiva förståndet är begränsat till så få fysiska molekylarslag. Kunde vi objektivt uppfatta hela materiella verkligheten, skulle vi också kunna utforska den. Femte naturrikets oerhörda överlägsenhet i kunskap beror dels på att ett 45-jag kan objektivt iakttaga 35 (5x7) olika materielag, dels på att 45-jagen stå i förbindelse med ännu högre naturriken och därifrån kunna erhålla erforderliga fakta. Mänskligheten däremot har fördrivit dem som hade kunnat ge den kunskapen om verkligheten.

⁴Hobbes' definition av filosofien såsom vetenskaplig strävan att härleda verkningarna ur orsakerna och orsakerna ur verkningarna passar bättre in på esoteriken. Vetenskapen kan konstatera verkningarna, men orsakerna förbli okända, såvida de ligga i det över-fysiska, som alltid är fallet ifråga om naturprocesserna. Filosofien är okunnighetens försök att spekulera över dessa även för filosofien utforskbara orsaker. Först kausal objektiv medvetenhet kan konstatera orsakerna till skeendet i människans världar (47-49), kan konstatera det förflutna i planetariskt men givetvis icke i kosmiskt hänseende.

⁵Allt som finns av sunt förnuft och verklighetsinnehåll i filosofi och historia har ursprungligen kommit från planethierarkien. Det vi veta om fysiska verkligheten är naturforskningens resultat. Mänsklig spekulering har alltid vilselett. Detta är esoteriska axiom, som bli erkända såsom sanningar en gång i framtiden. Endast konstaterade fakta borde betraktas såsom hållbara. Mänsklig "vishet" är fåfänglighet.

⁶Icke två filosofer ha haft samma uppfattning om tillvaron, verkligheten och livet. De komma aldrig att ha det. De kunna icke ha det. Annars äro de inga filosofer utan endast eftersägare.

⁷På tre olika sätt har mänskligheten försökt på egen hand orientera sig i en för den obegriplig tillvaro: genom religion, filosofi och vetenskap. Och alla tre ha gjort fiasko. De lärde ha i alla tider varit största hindret för medvetenhetsutvecklingen. Utan kunskap om verkligheten ha de förkunnat vad de trott sig veta och därmed vilselett mänskligheten.

⁸Filosofiens egentliga betydelse ("värde") var att den lärde folk att tänka klart och exakt genom begreppsbestämning i den mån dylik var möjlig. Detta sker i ännu högre grad i esoteriken, när denna fått erforderlig terminologi och därmed fasta begrepp, något som tyvärr saknats i teosofien.

⁹Den nytta filosofien gjort genom att lära folk att tänka har emellertid icke kunnat uppväga den

skada den gjort genom sina felaktiga system, som dogmatiserat allsköns fiktioner. Först ett system, som överensstämmer med verkligheten, ger möjlighet att tänka både klart och riktigt.

¹⁰Det är ett mycket vanligt misstag, kanske det vanligaste inom filosofien, att söka "förstå vad de gamla filosoferna egentligen menade". Det kunna vi icke, därför att vi helt enkelt sakna möjlighet intränga i deras tankevärld. De essentialjag som gjort försöket ha överraskats av begränsningen, rentav stupiditeten, i flerfaldiga avseenden vid sidan av enstaka idéglimtar. Den tankevärld vari vi leva är så olik den för endast ett par hundra år sedan, att den kan sägas vara totalt annorlunda.

¹¹Det är ingalunda ovanligt att höra skarpsinniga "tänkare", som tagit del av översiktliga framställningar av de stora filosofernas förbluffande fantasifoster och logiska saltomortaler, kategoriskt avgöra, "så kan de naturligtvis icke ha menat utan så och så". Dessa bör man ge rådet att istället för senare uttolkningar läsa de gamla filosofernas egna skrifter och därvid fråga sig, om dessa filosofer skulle ha uttryckt sig som de gjorde, ifall de menat något annat.

¹²De stora filosoferna ha varit få. De många uttolkarna ha varit legio. Hos dessa bättrevetare ha fåfängan och förmättna inbilskheten lyst igenom.

¹³Vill någon med sunt förnuft skaffa sig en riktig uppfattning av vad filosofi är, så är bästa sättet att studera ett filosofiskt lexikon vartill filosoferna själva bidragit med artiklar; icke en filosofiens historia där allting är tillrättalagt. Varenda tänkare visar sig ha en annan åsikt än alla de andra. Borde icke detta säga tillräckligt? Icke nog med att alla ha olika åsikter, utan alla kritisera varandras åsikter. Ingen åsikt står sig inför kritik.

¹⁴Så snart tvister uppstå om olika uppfattningar av verkligheten, visar detta att ingen har verklig kunskap, ty sådan måste alltid segra, till skillnad från politiska åsikter, där den segrar som genom något slags kupp kan tillvälla sig makten.

7.2 Filosofi skall vara kritik

¹Filosofien skulle man kunna kalla läran om konsten att tänka. Det kunna icke människorna, ehuru de givetvis inbilla sig det. Men att tänka är icke så lätt. Snarare är det något som återstår för mänskligheten att lära sig. Den medfödda "vidskepelsen", att alla äro jämlikar i alla avseenden, gör att "envar är herre över sin vishet". Men så är det också en vishet därefter.

²Har filosofiens historia icke lärt oss något annat, så har den (eller borde den ha) lärt oss hur svårt det är att tänka rätt. Esoterikern har den lärt att människan saknar förmåga att tänka i överensstämmelse med verkligheten. Det kan man först, när man erhållit definitiva fakta och insatt dem i sina rätta sammanhang. Ty det är fakta som möjliggöra riktiga begrepp. Utan fakta äro alla våra föreställningar idel fiktioner.

³Filosofien såsom vetenskap har huvudsakligen till uppgift att skänka mänskligheten riktiga begrepp. Människan såsom fysisk varelse i fysiska världen har medfödd fysisk objektiv medvetenhet. Om överfysiska verkligheten kan hon (i avsaknad av objektiv medvetenhet) icke skaffa sig kunskap på egen hand. Ty det är objektiv medvetenhet som gör det möjligt att utforska materiella verkligheten, som är den enda för alla gemensamma, allmängiltiga verkligheten.

⁴Medvetenhetens värld förblir såsom enbart medvetenhet enbart subjektiv. Det är materiens verklighet, som möjliggör objektiviteten. Det är medvetenhetens förmåga att uppfatta materiella verkligheten som kallas objektiv medvetenhet. Det är en förmåga som utvecklats under individens medvetenhetsutveckling genom alla de fyra naturrikena. Att filosoferna trott sig om att kunna avgöra, hur denna förmåga utvecklats, visar bara deras ogenerade, i allra högsta grad oberättigade tro att kunna bedöma allt. Det är denna subjektivism, som är egentliga grunden till alla tänkandets villfarelser. Det är denna okritiska tilltagsenhet, som är grunden till att mänskligheten till nittionio procent rör sig med emotionala illusioner och mentala fiktioner. Alltifrån barndomen inympas vi med dessa vidskepligheter och utgå sedan ifrån att de äro riktiga begrepp.

⁵Det är i ljuset av dessa insikter filosofien borde se sina två egentliga uppgifter: att

sammanfatta resultaten av forskningen om verkligheten och att underkasta alla teorier kritik, söka fastställa vilka föreställningar som äro hållbara begrepp och uppvisa det ohållbara i försöken till verklighetsförklaring.

⁶Därvid kan man icke som semantikerna utgå ifrån dogmatiska antagandet, att hela vårt uppfattningssätt är felaktigt, ty vår objektiva uppfattning av fysiska materiella verkligheten är allmängiltig. Den gäller redan i djurvärlden. Och i den mån denna uppfattning fått exakta begrepp, äro dessa absoluta. Att förneka detta är endast att hävda ett nytt slags subjektivistisk galenskap, och det är sannerligen icke filosofiens uppgift. Det gäller tvärtom att utmönstra alla okunnighetens idiologier.

⁷Alla filosofiska system äro fiktionssystem. De äro skola i logiskt tänkande, emedan de ge tillfällen till analys av filosofernas felaktigheter. Filosofi skall vara kritik, icke redogörelse för livsokunnighetens åsikter.

⁸Engelske statsmannen Balfour visade i sitt arbete *The Foundations of Belief*, att naturvetenskapliga tänkandet ytterst vilar på teoretiska trosföreställningar. Dessa är det filosofiens uppgift att klarlägga.

⁹Kritik har till första uppgift att påvisa brister, därefter att göra okritiska uppmärksamma på dessa brister, därefter hjälpa dem, som sakna förutsättningar inse bristerna, att begripa det felaktiga. Den som ogillar kritik bör alldeles avstå från att tänka och bör, som de flesta göra i vår tid, godtaga allt, även det mest vansinniga. Så snart filosofen upphör att vara kritiker, har han blivit subjektivist med egen personlig åsikt och kan aldrig göra anspråk på att bli godtagen av självständigt tänkande. Naturligtvis kan också kritiken vara subjektiv. Därmed är den emellertid oberättigad, eftersom kritik, för att ha ett förnuftigt ändamål, bör vara allmängiltig och i allt väsentligt bygga på objektiva fakta.

7.3 Filosofiska skolningens verkliga mål

¹Den filosofi som läres i skolorna borde ha till mål att utbilda individerna till självständiga och kritiska tänkare. Som det nu är, finns stor risk för att individen icke lär sig inse var gränsen går för hans möjlighet att bedöma. Knappt någon vet den gränsen. Det visar sig i de flestas omdömen, och det är bedrövligt resultat av filosofisk skolning som borde lärt folk det elementära. Folk vräker ur sig omdömen utan att veta vad de tala om, utan vetskap om fakta, utan förståelse för om tillräckliga fakta föreligga, om föregivna fakta äro fakta. Icke ens så mycket ha de lärt. Snarare anses det bevis på bildning att kunna fälla omdömen utan undersökning. För övrigt är detta genomgående från småbarn till professorer. Alla äro allvetande. Tendensen förefaller outrotlig.

²Det bör icke vara filosofiska skolningens mål att proppa studenterna fulla med filosofernas mer eller mindre misslyckade spekulationer. Vad har man i livet för nytta av att veta, vad folk haft för felaktiga åsikter?

³I stället bör professorn vid tentamen fordra redovisning av mot-sägelserna i filosofernas system. Då man kan lämna en dylik och vederlägga fiktionerna, då först har man börjat begripa vad filosofi är: fantasispekulationer. Det är vederläggningen som är det väsentliga. Filosofi skall vara kritik, hjälp till insikt om vari tankefelelen bestå, ty endast så lär man sig tänka. Eftersom all spekulering är fikcionalism, äro alla filosofiska system felaktiga. Det är detta filosoferna måste lära sig inse.

⁴Det var uppsalafilosofernas stora förtjänst, att man i deras undervisning tvingades lära sig inse vari felaktigheterna bestodo. Därmed var det slut med okritiska eftersägandet och tilltron till hypotesernas absoluta giltighet och andras åsikter, som ju måste bestå i gissningar och förmodanden, eftersom mänskligheten ännu saknar kunskap om verkligheten.

⁵Man behöver icke hjälpa dem på högre stadier med kritik. Det destruktiva arbetet kunna de själva utföra, när de väl fått rätta kunskapen. Men de borde kunna förstå, att icke alla kunna inse bristerna i fiktionssystemen och metoderna, utan att dylika behöva påpekas och särskilt ifråga om

annars oåtkomliga massfiktioner. En kuriös bevisföring för sanningshalten i en religion är att anföra antalet miljoner trosbekännare. Som om icke en enda människas uppfattning kunde vara riktigare än oräkneliga miljarders. Sanningen är icke en fråga om kvantitet utan om kvalitet. Filosofi är kritik, och sanningen är det som återstår, när kritiken sagt sitt sista ord, och då har också filosofien gjort sig överflödig.

⁶Glädjande att läsa (januari 1964), hurusom professorer vid tekniska högskolor intressera sig för humanism, idéhistoria, argumentationsanalys och utredningsteknik. Det ser ut som om undervisningen i filosofi äntligen skulle kunna bli undervisning i sunt förnuft. Kanske de rentav skulle få lära sig logik genom att vederlägga filosofernas åsikter (icke redogöra för uppfattningar) i alla avseenden (grunder, motsägelser, orimliga konsekvenser), utöva enbart kritik. Ty filosofi är kritik och bör aldrig bli något annat. Det är icke filosofiens uppgift att "finna sanningen". Det kan den aldrig. Sanningen, kunskapen om verkligheten, såvida den icke låter sig finna genom fysisk forskning, få vi från planethierarkien. Vad därutöver är, förblir fikcionalism.

7.4 Kritik

¹De finnas, som anse all kritik för negativism och fordra, att man skall "förstå allt". Men om man skall få något bättre, måste man inse bristerna i det som är. I kritik ligger ofta jämförelse mellan något man anser bättre och något man anser sämre. Kritikern utgår från något för honom positivt, ehuru detta icke alltid behöver komma till synes. Detta är den förstående kritikerns motiv. Det måste alltså finnas kritik, tills idealet nåtts. Att sedan de finnas, som fordra det orimliga utan förståelse för det för tillfället möjliga, är tyvärr sant. Idealet är slutmålet och vi ha alla långt dit.

²Opersonliga kritiken vill endast påpeka felaktigheter i systemet och visa varpå dessa bero. Insikten i dessa misstag gör det möjligt att antingen avhjälpa bristerna eller konstruera ett bättre system. Alla våra begrepp tarva ständig förbättring liksom våra system ständig omkonstruktion på grund av nytillkomna fakta. Kritiken klargör vad i våra begrepp och system som behöver ändras.

³"Man skall icke vara negativ utan positiv" har blivit ett slagord. Som alla dylika slagord har det anammats av eftersägande, tank-lösa allmänna opinionen.

⁴Erfarenheten visar, att det icke räcker med att framlägga kunskapen om verkligheten och livet, att vara enbart positiv. Det räcker icke att säga hur det är. Man måste också säga hur det icke är. Det räcker icke med att förkunna sanningen. Man måste också bekämpa lögnen. Man måste påvisa felaktigheter, missuppfattningar, förvrängningar i härskande trosläror. Hur ska folk annars någonsin inse det felaktiga? Inse nödvändigheten av att tänka om? Ifall de felaktiga teorierna och betraktelsesätten icke kritiserades, skulle de fortleva i all oändlighet, eftersom den allmänna okunnigheten aldrig skulle inse felaktigheten. Inser man icke bristen i villoläroarna, så förblir man i dem och förkastar det nya såsom vidskepelse eller beaktar det icke alls.

⁵Man "skall vara snäll" i livsfrågor och låta alla få leva i sina illusioner och fiktioner! Av hänsyn till folks känslor skall man förtiga sanningen! Hela denna sentimentala inställning är ett utomordentligt sätt att hjälpa svarta logen.

⁶Visst borde det räcka med att säga som det är. De, som äga förutsättningar inse riktigheten, få vad de önska. De andra, som äro nöjda med sina system, förbli opåverkade. Men det finns också en kategori sökare, som icke våga lita till egen omdömesförmåga utan äro villrådiga. Och det är denna kategori man hjälper med kritiken.

⁷Det är filosofens första och förnämsta uppgift att kritisera, eftersom det mesta är galet och utrensningen är nödvändig för att bereda plats för det riktiga. Hade man genomskådat fiktionerna, skulle filosofiens historia vara enbart kritik, enär ingenting i filosofien visat sig hållbart, mänsklig spekulation aldrig kan bli riktig.

⁸Skilj på criticism (önskan att klandra) från bedömning och nödvändig analys, företagen för att bättre förstå. Analys klargör individens utvecklingsnivå, aktiva eller ännu latent egenskaper och

förmågor. Analys av liv, omständigheter eller människor bör företas med hänsyn endast till föreliggande omständigheter och icke ur personlig synpunkt.

⁹Kritiken måste alltid vara opersonlig. Det är icke en viss person det gäller, men det kan vara den anda personen representerar. Ifall detta uppfattas såsom personlig kritik, har den som känner sig träffad missförstått själva saken. Personen är alltid tabu. Envar har rätt till egen åsikt, hur felaktig den än är. Men ifall åsikten är felaktig, måste man också påpeka detta för att klargöra saken för andra, som annars icke skulle inse detta. Annars vore kritik utesluten och allas åsikter lika berättigade. Det bör framhållas, att det i fråga om kunskap icke handlar om att övertala.

¹⁰Enligt Lagen är den, som förkunnar en "idé" (sann eller falsk), ansvarig för de konsekvenser denna medför. Är idén falsk, så blir det hans "skörd" att tillse att den blir förintad. Och så svamlar folk om att man icke får kritisera, att man skall vara "positiv"! Som om icke de falska ideerna måste förintas! Det är dessa som förblinda och hindra människorna inse det förnuftiga i det sanna. Man måste lära sig inse nödvändigheten att påpeka vad som är falskt för att tvinga folk reflektera, visa dem vari det felaktiga består. Alltför mycket nytt och sant har gått spårlöst förbi, emedan förkunnaren icke insåg nödvändigheten av kritik. Att man icke behöver kritisera sådant som de flesta inse är falskt, är en annan sak. I sådana fall räcker det med att säga vad som är sant. Kritik är nödvändig, eftersom det mesta är lögn och lögnen måste avslöjas.

¹¹Att vara skarp i sak ifråga om sanningen har ingenting med knölaktighet eller brutalitet att göra. Den förstående läsaren inser, att esoterikerns kritik har ett annat syfte än att "slå ned", även om formuleringen avsiktligt skärpts för att väcka läsarna till eftertanke. Att i dylika avseenden vara snäll och beskedlig är feighet och ansvarslöshet. Finns minsta förutsättning till begripande (mot dumhet hjälper ingenting), så drives saken med skärpa, tills även enkelspåriheten kan begripa, tills dogmatikern får sina dogmer sprängda.

¹²Kritiken av representanterna för teologi, filosofi och vetenskap, litteraturrecensenter av alla slag har samma syfte. Ifall dessa auktoriteter för den allmänna opinionen anade sitt ansvar, så skulle de förstå, att kritiken är avsedd att väcka dem till insikt om detta. Man vilseleder icke ostraffat, även om man gör det i god tro. Männslighetens nödläge skulle icke varit så fasansfullt, ifall de ansvariga varit medvetna om sitt ansvar. Okunniga om lagen för orsak och verkan även i mentalt och emotionalt avseende, anse de sig kunna säga vad som passar dem, vilket är fatalt misstag. Den "lag för alltings djävulskap" de svära över, är dålig skörd av dålig sådd.

FILOSOFIHISTORIA

7.5 Inledning

¹Allt som sägs i filosofiens historia om vad som lärdes i de esoteriska kunskapsordnarna vittnar om hur effektivt det esoteriska vetandet kunnat hemlighållas genom tiderna. Det är på tiden att historieskrivarna utrensa allt som sagts om "vad pytagoreerna lärde" etc.

²Till vetenskapliga auktoritetens upplysning, vilka tala om "grekernas spekulation", må meddelas, att med "grekerna" avses de invigda, de enda som haft kunskap och insikt, att de aldrig "spekulerade". De hade lärt sig skilja på veta och icke veta och att spekulation var tecken på att icke veta.

³Ännu kan man i läroböcker i filosofiens historia få taga del av vad traditionen tillagt filosoferna för moraliska fel och brister. De filosofer man gillat, tedde sig i regel välputsade, och de vilkas uppfattning förkastades blevo ställda vid skampålen såsom varnande exempel på hur det måste gå med dem som hyste sådana förvända åsikter. Rättrådiga filosofer, som vågade opponera sig mot detta oskick, nöjde sig med att framhålla, att en filosofis enda rätta eftermäle var hans skrifter och att hans levnadsförhållanden saknade intresse.

⁴Det föreligger inga manuskript från filosofiska författare före romartiden. Med vetskap om den frihet avskrivare togo sig att ändra och "bättra på" vad de icke förstodo eller tyckte kunde sägas bättre har man all anledning att hysa en god portion sund skepsis gentemot påståenden om vad "de gamle" verkligen tänkt. Särskilt gäller detta de "försokratiska" filosoferna och Aristoteles. Att gnostiska författarnas original omredigerades av Eusebios till evangelierna, sådana de förekomma i nya testamentet, vet man med säkerhet. Det får bli framtida esoteriska författares (kausaljags och essentialjags) sak att framlägga originalen, ifall de skulle anse det löna mödan, vilket torde vara tvivelaktigt. Den kunskap vi numera få från planethierarkien gör dylikt onödigt. Vi få vad vi behöva veta direkt. Det historiska vetandet har därmed förlorat sin betydelse. Det förflutna var annorlunda, och i den mån vetskap därom är nödvändig, få vi också den.

⁵Man borde av filosofiens historia ha lärt sig inse mänskliga förnuftets oerhörda begränsning ifråga om uppfattandet av verklighetsideer. Vad är det filosoferna lyckats med under sina 2500 år? Den som efter bekantskap med filosofernas produkter studerar esoteriken och icke inser, att ingen mänsklig hjärna kan "hitta på" alla dessa totalt nya samstämmiga fakta, må passa bra till professor i filosofi. Ett mentaljag är han dock icke.

7.6 Pytagoras

¹Pytagoras var den förste som utformade ett mentalsystem, som motsvarade förstajagets möjlighet till riktig verklighetsuppfattning, och insåg grekernas särskilda förutsättningar för denna. Han blev grundaren av västerländska synen på tillvaron, utgående från materiaspekten såsom förutsättning för vetenskaplig forskning. Beklagligt nog urspårade det hela med sofisternas subjektivism och Aristoteles' försök att konstruera ett "realistiskt" fiktionssystem, som förr eller senare måste visa sin ohållbarhet. Efterföljande filosofer utgingo från endera av dessa två "tendenser" och konstruerade nya fiktionssystem, vilka tillsammans utgöra innehållet i filosofiens historia. Först i vår tid har man insett det ohållbara i utgångsläget och ha spekulanterna sökt finna andra sätt utan att kunna inse det för mänskliga förnuftet utsiktslösa i alla dylika företag.

²När författare av böcker om filosofiens historia icke kunde förklara, hur en filosof kommit till sin uppfattning, tillgrepo de utvägen att låta honom få inhämta vetandet från någon annan, ofta så långt borta i tiden, att ingen frågar efter auktoritetskällan. Man låter honom resa omkring och slutligen hamna i något lärdomscentrum, om vilket man annars ingenting vet. Esoterikern kan upplysa om saken. Ifall det verkligen gällde kunskap om verkligheten, inhämtades det vetandet i en hemlig kunskapsorden. Ifråga om essentialjag behövdes icke detta, emedan ett sådant jag alltid

är i kontakt med planethierarkien. Pytagoras fick ej sitt vetande i Egypten. Men även 46-jag resa. För honom gällde det att studera de olika sätten att framställa överfysiska kunskapen och försöka finna det lämpligaste.

³Om än oväsentligt så dock psykologiskt intressant att notera är att filosoferna i sina redogörelser tala om Platon och Pytagoras i nu nämnd ordning. Platon erhöll dock sitt vetande från Pytagoras, som levde 400 år tidigare. Okunnighet eller slapphet?

7.7 Demokritos

¹Med rätta ansåg Francis Bacon att Demokritos var den ende av de gamla filosoferna som haft sunt förnuft. Att Bacon förbigick Pytagoras och Platon berodde på, att deras läror aldrig blivit rätt förstådda, att så som de framställts i filosofiens historia saknade de realitet. Att Bacon gjorde undantag för Demokritos i det avseendet, berodde på att Demokritos givit mänskligheten atomteorin (om än maskerad) såsom bestående resultat. Det var det enda som blev kvar av dittillsvarande filosofiens spekulationer.

7.8 Platon

¹Platons skrifter ha ännu icke blivit rätt översatta. De olika översättningar av Platon som hittills utgivits visa hur föga översättarna förstått den verklighet Platon hade i tankarna när han skrev. De ha läst in i texten det lilla de förstått av denna verklighet, och då har det blivit därefter. Samma svårighet möter vid läsningen av alla esoteriska författare. De själva äro plågsamt medvetna om, hur litet de kunna bli förstådda av bokstavsträlarna.

²Därför kan endast ett kausaljag översätta Platon rätt. Det hjälper icke hur skicklig man än är i grekiskan eller hemma i filosofien. Det räcker icke en gång med att vara esoteriker, om man endast är ett mentaljag. Man måste kunna vara närvarande och följa Platons tankar när han skriver, man måste ha tillgång till hans intuitioner. Nerdimensionerade mentalinnehållet framgår icke ur hans skrivna ord, vilkas rätta betydelse nutidens filologer måste gissa sig till. De sluta sig till ordens betydelse från annan grekisk litteratur. Däri ligga två felkällor. Dels inlade Platon ofta en annan betydelse i orden. Dels förstå sena tiders barn icke exakt vad grekerna menade, eftersom deras hela tankeliv var något helt olikt vårt.

³Det kan alltså icke bli fråga om ordagrann översättning utan det måste bli en tolkning. Ska exoteristerna kunna rätt uppfatta den och icke komma med nya missuppfattningar, måste översättaren även bifoga en utredande kommentar.

7.9 Aristoteles

¹Att Aristoteles var invigd framgår av hans tre absoluta: det absoluta subjektet (medvetenheten), det absoluta objektet (materien) och det absoluta ändamålet (rörelsen såsom ändamålsenlig). Treenigheten var väl maskerad, vilket ju var nödvändigt, eftersom förklaringen på den symbolen var esoterisk. Egendomligt nog var det först Hegel, som upptäckte dessa tre absoluta hos Aristoteles. Att Hegel emellertid icke begrep, att det rörde sig om tre verkligheter, framgår av hans missbruk av dessa begrepp. Filosoferna ha liksom teologerna misslyckats i sina försök att tolka de invigdes symboler. Den verkliga kunskapen kan ju icke heller finnas i annat än femte naturrikets världs- och livsåskådning.

²Man har velat göra gällande, att Aristoteles icke skulle ha använt beteckningen "metafysik" utan att avhandlingen om det överfysiska skulle ha fått namnet på grund av placeringen efter fysiken. Men dels räknade han den icke till fysiken, dels handlade den om överfysik. Antimetafysikerna få nog hitta på bättre argument. I alla händelser var Aristoteles metafysik ett försök att hejda sofisternas alla begrepp upplösande analyser genom att erbjuda normalindividen ett system, som skulle tillfredsställa hans behov av förklaring på tillvaron, det utforskade. Visst

misslyckades Aristoteles. Men hans försök blev mönstret för efterföljande filosofer. Alla trodde sig om att kunna göra det bättre. Ingen insåg det utsiktslösa i tilltaget.

7.10 Bacon

¹Varför har ingen undrat över, hur Francis Bacon vågade och ostraffat kunde angripa skolastikens aristoteliska system, lika sakrosankt som bibeln och teologiska dogmsystemet? Varpå berodde det, att han var så väl skyddad av drottning Elisabeth, att ingen vågade anklaga honom för detta oerhörda brott, som skulle ofelbart kostat vilken annan som helst livet? Esoteriska historien kan upplysa därom. Men först må historikerna få komma, envar med sina gissningar. Det kan bli många doktorsavhandlingar.

7.11 Kant

¹För esoterikern är det uppenbart, att Kant bland mycket annat var både dogmatiker och skeptiker (minst av allt kritiker), ty han förnekade kunskap om "tinget i sig" (materieaspekten). Hans religion inom mänskliga kunskapens gränser är utslag av nedärvd religiositet såsom "ersättning" för förlorade kunskapen om "gud", ett psykologiskt behov. Hans analyser äro en ohjälplig röra, som ingen lyckats bringa reda i.

²Ofta ser man filosofiskt oskolade sammanställa Platon och Kant. De visa därmed, att de icke förstått vare sig Platon eller Kant. Platon är esoteriker, även när han skriver exoteriskt. Kant är fysikalist, vilket många tyckas ha svårt att inse. Kant saknade alla förutsättningar förstå Platon. Det tycks alltjämt råda bland filosofer hjälplös oklarhet beträffande hithörande förhållanden.

³Det är på tiden att Kant i filosofiens historia reduceras till sina rätta proportioner.

⁴Till Kants många fundamentala misstag höra två missuppfattningar: av frihet och av moralprincip. Ingen abstrakt princip kan avgöra om rätt och orätt. Endast kunskap om livslagarna ger erforderlig insikt. Och frihet är förutsättning för rätt handlande.

⁵Endast primitiviteten kan försöka ge gudomlig sanktion åt det som i grund och botten är sociala lagar (juridiska föreskrifter), nödvändiga för samhällets bestånd och friktionsfri sammanlevnad. Därmed har man vädjat till människornas fruktan för gudomliga straffdomen utan förståelse för den opersonliga livslagen för sådd och skörd.

⁶Att som Kant gör identifiera den "fria" viljan med den mänskliga moralen, vittnar om livsokunnighet och psykologisk blindhet. Sedan Moseslagens "du skall" förlorat sin auktoritet, ville Kant konstruera en hållbar auktoritet (pliktbefallningen). Grundfelet var att människan på nuvarande utvecklingsstadium är ur stånd att själv avgöra vad som är rätt och orätt och måste hålla sig till social lagkodex och allmänt godtagna konventioner. När hon en gång förvärvat kunskap om livslagarna, vet hon rätt och orätt, men det förutsätter en kunskap om verkligheten som hon ännu saknar.

⁷Kants felaktiga påstående, att objektiva materiella föremålen icke kunna göra intryck på medvetenheten, vederläggs av det esoteriska faktum, att alla materier och materieformer utstråla något slag av materieenergi, beroende på aldrig upphörande snabbomsättningen av uratomer i alla slag av atomer. Uttrycket "esoteriskt" i dylika sammanhang betyder, att fysiska vetenskaperna sakna möjlighet konstatera dessa fakta.

⁸Den, som med av filosofi ofördärvat sunt förnuft studerar Kants filosofi, måste ständigt fråga sig, hur Kant lyckats få tänkande människor att godtaga hans godtyckliga påståenden, hur det kom sig att hans skenbevis kunnat så okritiskt anammas. Hur vet Kant, att "wir haben es nur mit Erscheinungen zu tun", att vårt "teoretiska förnuft" icke kan tränga utanför "sinnevärldens rum och tid" (synliga fysiska världen), att rum och tid äro begränsade till synliga världen, att lagar för orsak och verkan ha giltighet endast inom synliga världen (att synliga världen är den enda vi kunna utforska), att våra nedärvda åskådnings- och tankeformer äro förutsättningen för vår erfarenhet? Idel godtyckliga påståenden, som utan vidare gått i hela filosofiska eftervärlden.

Esoteriskt äro samtliga Kants påhitt direkt falska.

⁹Hade Kant kunnat uttrycka sig förnuftigt, så hade han, i stället för att konstruera antinomier i förnuftet, helt enkelt förklarat, att olösliga motsägelserna i filosofiens grundhypoteser vittna om mänskliga kunskapens gränser, att människan aldrig kan lösa tillvarons problem. Esoteriken klargör också att det är omöjligt. Endast individerna i femte naturriket förfoga över den subjektiva och objektiva medvetenhet som erfordras härför. Ingen människa skulle kunnat ge mänskligheten den pytagoreiska hylozoiken (KOV 1.4–1.41), denna underbart enkla beskrivning av verkligheten. Filosofien har aldrig kunnat lämna någon beskrivning alls (annat än långods från esoteriska kunskapsordnarna). Vetenskapen kan beskriva endast fysiska världen och kommer aldrig att kunna gå utöver den. Men därmed löser man icke problemet om livets mening. Filosofernas prat om livets “värde” visar, att de förväxla begreppen värde och ändamål.

7.12 Goethe

¹Schopenhauer återger ur ett samtal med Goethe att denne skulle ha sagt, “att läsa en sida i Kants filosofi är som att inträda i ett klart upplyst rum”, denne Goethe, som rent ut sagt avskydde Kants både skrivsätt och tillkrånglade skolastik och endast hos Spinoza fann något som motsvarade hans egen uppfattning. Med all respekt för Schopenhauers eljest ovanliga ärlighet kan man icke värja sig för intrycket, att han denna gång fallit offer för en självtillverkad illusion.

²Ett bevis för Goethes esoteriska kunskap finner man i hans aforism: “Ins Inre der Natur dringt kein erschaffner Geist”, ett uttalande som måste missförstås av alla icke-esoteriker. Triaderna äro skapelser, som tillhandahållas monaden för dess evolution. Och monaden i förstatriaden har ingen möjlighet att “intränga i naturens inre”. Det kan först andrajaget.

7.13 Schiller

¹Schiller hade uppnått humanitetsstadiet, hade alltså förvärvat sunt förnuft och därmed möjlighet upptäcka verklighetsideer. Det vittnar om Schillers överlägsenhet i verklighets- och livsuppfattning (perspektivmedvetenhet), att han insåg Kants misstag ifråga om “kategoriska imperativet” och “moraliska lagen”. Schiller insåg klart, att detta var ett intrång på människans gudomliga rätt till frihet. Alla bud och befallningar innebära ett upphävande av frihetslagen, en kränkning av “gud immanent”. Schiller hade rätt, när han gentemot Kant hävdade, att moral är frihet och icke tvång eller bud och att man icke som Kant får göra skillnad mellan moral och natur, att friheten icke (som hos Kant) är “intelligibel”, transcendent, abstrakt “moralisk” form utan en potentiell förmåga hos individen, som det gäller för honom att själv metodiskt utveckla. Där tvång förekommer, yttre (gudars eller människors förbud) eller inre (“moraliskt” tvång), saknas friheten, saknas möjlighet till fritt val.

²Det är intressant att studera Schillers förhållande till religionen. Att han icke godtar någon av de härskande religiösa ideologierna, säger han själv tydligt ifrån. Grunden härför är att ingen motsvarar hans krav på verklig religiositet, frihet från varje känsla av tvång, fruktan, underkastelse. Endast den individ är religiös hos vilken förnuftet är suveränt och vilken därigenom befinner sig i harmoni med tillvaron, som alltså måste antas vara förnuftig.

³Protestantismens överlägsenhet över katolicismen berodde på att den gav individen större frihet, genom att ställa individen (utan kyrkans förmedling) i ett personlighetsförhållande till allmakten. Men icke heller protestantismen gav människan den gudomliga frihet som livet ger och vartill hon har rätt som ansvarig individ.

7.14 Schopenhauer

¹Det vittnar om verklig omdömeslöshet, när en professor kan påstå, att Schopenhauer låter en “andlig eller översinnlig faktor ingripa i naturlagarnas mekanism”. Schopenhauer skulle gjort sig

skyldig till grövsta misstag med åsikten, "att det är naturens omedvetna vilja, således ett psykiskt begrepp eller en själsyttring, som gör, att himlakropparna... kunna inverka attraherande på varandra". Viljan skulle vara ett psykiskt begrepp! Då har man icke förstått något alls av den saken. Gud bevara oss för våra filosofiprofessorer! Dessa borde taga åt sig vad Schopenhauer skrev om dem. Men istället ha de tagit gruvlig hämnd på nyare tidens största filosofiska geni.

7.15 Kierkegaard

¹Sören Kierkegaard blir då och då modefilosof. Enligt honom "är subjektivismen sanningen". Men han insåg också vart den läran skulle föra. Därför ville han ersätta verklighetsbegreppet med godhetens idé. Redan Brandes visade, att Kierkegaards subjektivism var ett annat ord för tro och tillade, att det icke finns någon motsättning mellan det som idealiter är sant i och för sig och det som idealiter måste vara sant för mig. För övrigt har Kierkegaard både vederlagt och dömt sig själv genom att gilla trosförföljelse, tortyr och kättarebål. Var finns godhetens idé? Hans försvar för individens rätt att ha en egen mening är endast försvar för hans egen rätt. Han tillät ingen annan hysa någon åsikt som avvek från hans, den han för tillfället ansåg vara enda riktiga, så toleransen gällde endast honom själv. Undra sedan på att han framstått såsom förebild att efterlikna. En högst behaglig lära för alla med diktatorstendenser. Godtycket satt i system.

7.16 Tegnér

¹Det var skada, att Tegnér icke blev professor i filosofi i stället för biskop. Så här självklart löste han de två kunskapsteoretiska huvudproblemen:

²"Transcendens är omöjlig med de möjligheter som stå till vetenskapens disposition. Vetenskap kan ej betyda annat än ett system av vetande."

³"Den yttre världen (föremålet) med sitt förhållande till den inre (föreställningen) är mig ju given. Behovet av spekulativ förklaring härpå började hos grekerna med sofisterna. Hos oss kommer det med studentåren och tyckes höra till de akademiska prerogativena."

⁴Lägre förnuft tillkrånglar, högre förenklar allting. Sunt förnuft finner enkla lösningen på olösliga skenproblemen. Det kallas snille.

7.17 Whitman

¹Walt Whitman var väl beläst; hade studerat bland andra Emerson, Mulford, Thoreau, Blavatskys *Isis Unveiled*. Han omstuvade allt han uppsnappat och återgav ideerna i egen poetisk symbolism. Detta är något hans läsare och beundrare aldrig förstått utan trott att allting hos honom var egna ideer och ursprungligt. Det enda originella hos honom var formen. Men just formen tycks för många litteraturmänniskor vara det väsentliga. Idéinnehållets verklighetshalt är för dem ovidkommande. Han var en typisk mystiker, vilken likt så många poeter avskydde mental klarhet och exakta begrepp.

7.18 Fechner

¹Den av alla filosofer, som grundligast sökt utforma teorien om psykofysisk parallellitet, är Gustav Theodor Fechner (1801–1887). Han började såsom läkare, ägnade sig därefter åt fysiska och kemiska studier. Han föreläste såsom docent 1824 vid Leipzigs universitet över experimental fysik, blev professor i fysik 1834.

²Egendomligt nog torde Fechners verk vara mindre känt. Det är ett banbrytande, monumentalt livsverk. År 1848 utgav han *Nanna*, ett arbete om växternas själsliv. Därpå följde *Zend-Avesta* (tre delar) 1851, ett förbisett ehuru grundläggande arbete om atomläran 1855, ett om psykofysik (två delar, 917 sidor) 1860 (ny upplaga utgiven av Wilhelm Wundt 1889) och en rad mindre arbeten. I dessa arbeten behandlades alla de olika teorierna om förhållandet mellan "kropp och

själ”.

³Man får vara tacksam för att en sådan kapacitet ägnat sitt liv åt att söka lösa hithörande problem. Det klargör med all önskvärd tydlighet, hur omöjligt det är för en människa att utan esoteriken tänka i överensstämmelse med verkligheten. Utan esoteriken förblir Fechners verk otillräckligt. Längre än till sannolikhetsbevis, grundade på analogiprincipen (kongruens, korrespondens) kom han ej. Han tillämpade emellertid analogiprincipen på ett strålande sätt och kunde uppställa hypotesen om existensen av mineralsjälar, växtsjälar, djursjälar, människosjälar och “stjärnsjälar”.

⁴Kuriöst nog omnämnde Lange i *Materialismens historia* aldrig Fechners atomlära, som var utan jämförelse viktigaste bidraget, måhända därför att han saknade förutsättningar att tillgodogöra sig den, vilket var skada, ty det skulle ha givit hans historia en solidare grund.

⁵Grundfelet med teorien om psykofysisk parallellitet är att energien saknas; att man utgår från felaktiga antagandet, att materien och medvetenheten ha separata kausalkedjor, som ingenstädes ingripa i varandra. Enligt esoteriken är allt skeende ett resultat av samverkan mellan tillvarons tre aspekter, ehuru människan icke kan inse det, emedan hon icke kan konstatera atomernas (de 49 allt högre atomslagens) medvetenhets- och energiaspekt. Tillvarons ofullkomlighet beror på friktionen mellan de högre och lägre atomslagen. När den stora kosmiska manifestationsprocessen och därmed evolutionen nått sitt mål, fungerar allt lagenligt, det vill säga: absolut ändamålsenligt.

7.19 Caspari

¹Naturfilosofen Otto Caspari hör liksom Fechner till de filosofer man tigit ihjäl. Fechner gjorde propaganda för psykofysiska parallellteorin, som sedermera Wundt fick äran för. Fechner tegs ihjäl, ty han var “ovetenskaplig” nog att tala om “mineralsjälar, växtsjälar, djursjälar, människosjälar och stjärnsjälar”. Det var en uppfattning, som övergick fackfilosofernas möjlighet till förståelse. Caspari röntes samma öde, eftersom också han lanserade en esoterisk (platonsk) idé. Han anslöt sig till Haeckels grundtanke på ett gemensamt stamträd för alla organismer. Han ansåg vidare, att ändamålsenligheten i naturen endast kunde förklaras med att atomerna måste äga möjlighet till medvetenhet, att tillvarons materieaspekt var en av naturnödvändigheten reglerad mekanism, men att denna mekanism i sin ordning var ett resultat av medvetet dirigerade energier. Men eftersom den idén icke kunde inpassas i härskande okunnighetens spekulatssystem, så kunde den icke vara riktig. Bäst att tuga ihjäl den. Det är en inställning, som icke kan nog skarpt gisslas.

7.20 Spencer

¹Typiskt för filosofihistorikernas både okunnighet och oförmåga bedöma de olika filosoferna är att fransmannen Comte med sitt agnostiska system skattas högre än Herbert Spencer, vilken kom med två revolutionerande ideer.

²Den ena var utvecklingstanken. Biologerna ha framhävt endast Darwin, som kom med fakta för arternas uppkomst. Men före Darwin klarlade Spencer på förnämligt sätt utvecklingslagens universalitet, giltighet inom alla livsområden. Det var först därmed, som intelligentian började betvivla den av teologerna hävdade uppfattningen, att det bestående samhället var i enlighet med guds vilja och att varje förändring var ett ont, ett verk av antikrist. Men ännu har man icke insett, att livets mening är medvetenhetsutveckling och att såväl dess orsaker som verkningar betyda förändring. Det var den grekiske esoterikern Herakleitos, som symboliskt antydde den saken och fått gälla som denna urgamla verklighetsidéns upptäckare.

³Den andra idé, som genom Spencer kom till genombrott, var relativitetens idé, som Einstein senare tog patent på. I följande uttalande av Spencer är det mycket som återfinnes i Einsteins framställning.

⁴“Här hava vi t.ex. ett skepp, vilket vi för enkelhetens skull vilja antaga ligger ankrat vid

ekvatorn med stäven mot väster. När kaptenen går från för till akter, i vilken riktning rör han sig? Öster, är det tydliga svaret, och vi vilja för ögonblicket låta det passera utan kritik. Men nu lättas ankaret och skeppet seglar mot väster med en hastighet, lika med den, varmed kaptenen går. I vilken riktning rör han sig nu, när han går från fören till aktern? Man kan icke säga öster, ty skeppet för honom lika hastigt mot väster, som han går åt öster; och man kan icke säga väster av motsatt skäl. Med hänsyn till det omgivande rummet står han stilla, ehuru han för alla ombord synes röra sig. Men äro vi nu fullt säkra på denna slutsats? Står han verkligen stilla? Om vi taga i beräkning jordens rörelse kring sin axel, förflyttas han, i stället för att stå stilla, med en hastighet av 1000 mil i timmen mot öster; så att varken dens förnimmelse, som ser honom, eller den från skeppets rörelse dragna slutsatsen kommer till någonting ens liknande sanning. Men vid en närmare betraktelse skola vi finna även denna rättade slutledning av föga bättre halt; ty vi hava glömt att taga i beräkning jordens rörelse i sin bana. Då denna uppgår till vid pass 68 000 mil i timmen, följer därav, om vi antaga tiden till middagstiden, att han rör sig, icke med en hastighet av 1000 mil i timmen mot öster, utan med 67 000 mils hastighet i timmen mot väster. Dock, icke ens nu hava vi upptäckt den rätta proportionen eller den rätta riktningen av hans rörelse. Med jordens fortlöpande i sin bana hava vi att sammanställa hela solsystemets rörelse i riktning mot stjärnbilden Herkules; och när vi det göra, finna vi, att han rör sig varken mot öster eller väster, utan i en linje, lutande mot ekliptikans plan och med en hastighet, större eller mindre (allt efter årstiden) än den ovan nämnda. Låtom oss tillägga, att, vore vårt stjärnsystems dynamiska förhållanden fullt kända, skulle vi troligen göra den upptäckten, att såväl riktningen som hastigheten av hans verkliga rörelse skulle betydligt skilja sig även från de sist angivna.

⁵“Sålunda hava vi tydligt visat, huru bedrägliga våra begrepp om rörelsen äro. Vad som synes röra sig, bevisar sig vara stillastående, och vad som för oss synes röra sig med en viss hastighet i en riktning, befinner, när allt kommer omkring, röra sig med ännu större hastighet i en rent motsatt. Och sålunda lära vi att vad vi i fråga om ett föremåls rörelse äro medvetna om, är icke dess verkliga rörelse vare sig med avseende på hastighet eller riktning, utan blott dess rörelse i förhållande till en viss given punkt, antingen denna punkt intages av oss själva eller någon annan. Men i själva denna slutledning, att de rörelser vi förnimma icke äro de verkliga, ligger ett tyst antagande, att det gives verkliga rörelser. Under rättandet av våra successiva omdömen rörande en kropps lopp eller hastighet taga vi för avgjort, att där gives ett verkligt lopp och en verklig hastighet – vi taga för avgjort, att där gives fasta punkter i rummet, med hänseende vartill alla rörelser äro absoluta; och vi kunna omöjligen befria oss från denna tanke. Detta oaktat kunna vi icke ens skapa oss en bild av absolut rörelse, ännu mindre äga någon kunskap därom. En rörelse utan förhållande till de rumsbegränsningar, med vilka vi äro förtrogna, är rent otänkbar. Ty rörelse är platsförändring; men i ett obegränsat rum är all platsförändring ofattbar, emedan just en plats är otänkbar. En plats kan endast fattas i förhållande till andra platser; men under frånvaron av i rummet spridda föremål skulle en plats endast kunna fattas i förhållande till rummets gränser, varav följer, att ingen plats kan fattas i ett obegränsat rum – alla platser måste vara lika avlägsna från gränser, som icke finnas. Under det vi sålunda nödgas tänka, att det gives en absolut rörelse, finna vi en absolut rörelse ofattbar.”

⁶Varför har Spencer icke fått erkännande för sina revolutionerande ideer?

7.21 *Haeckel*

¹Nog var det ynkligt och bevis på stofilaktiga inställningen, att Haeckels “skapelsehistoria” förkastades, därför att den uppvisade luckor i bevisföringen för den biologiska evolutionen. Var förekomma icke luckor? Det väsentliga var väl evolutionens fundamentala faktum?

7.22 Wikner

¹Hur långt Pontus Wikner kunde driva förståelsen, framgår bäst av det han säger om filosofen Boström i Uppsala, känd för sina skandalösa grovheter och smädesskrifter.

²“Här är en sublim naivitet, ett i vackraste mening barnligt förtroende till sanningens allmakt... Denna nu påpekade omedelbarhet gav sin prägel icke blott åt hans egen spekulation, utan även åt hans muntliga och skriftliga föredrag, ja även åt hans sätt att behandla människorna. I avseende på det sista må anmärkas hans benägenhet att bedöma människornas tankegåvor efter deras ställning av gillande eller ogillande till hans eget system. Då hans människovänliga sinnelag i de flesta fall förbjöd honom att hos hans motståndare inlägga dåliga bevekelsegrunder, så var det honom alldeles klart, att denne hade ett klent förstånd, annars skulle han naturligtvis kunna se, vad Boström själv såg så att säga med ett barns öga och som därför ett barn borde kunna begripa. Lika naturligt var det för Boström, att när han sålunda ansåg en människa vara dum, borde han icke för henne fördölja denna för henne viktiga sanning, och han utsade då detta...”

³Ack, om man alltid kunde påräkna samma välvilliga förståelse som Wikners!

7.23 Russell

¹Bertrand Russell är ett typiskt exempel på hur man kan bli totalt desorienterad ifråga om kunskapsteorien och klart orienterad i livsåskådningens problem. Han sysslade så länge med filosofiska skenproblemen, att han aldrig insåg deras fiktivitet utan hamnade i Humes skepticism, subjektivism och individualism, sofisten Protagoras filosofi. De filosofiska, politiska, sociala m.fl. problemen visa mänskliga intellektets primitivitet. Varifrån kommer denna tilltro till lägsta mentala aktiviteten, denna tendens till bedömning av allt varom man icke har en aning, denna tro på alla slags illusioner och fiktioner, denna tillit till egna hugskott och fantasier?

²Russells livsåskådning saknar fullständigt grund i hans världsåskådning och “hänger i luften”. Hans livsinstinkt (summan av alla inkarnationers bearbetade livserfarenheter) kunde göra sig gällande utan någon fast grund i världsåskådningen. Detta fenomen går igen i helgonens liv genom tiderna. De levde rätt och trodde fel. Vilket visar att utvecklingsnivå och teoretisk spekulation kunna sakna beröringspunkter i individuella fall. Men generellt sett är detta ohållbart. Livsåskådningen måste vara fast grundad på världsåskådningen.

³Ett stort steg har individen tagit, när han börjar tänka själv och icke bara säger efter. Men det avgörande steget tar han, när han frågar sig: vad har jag för fakta för detta antagande?

⁴Det finns hos Russell gott om dogmatiska påståenden, som sakna täckning i verkligheten. Han påstår sålunda, att:

- 1) det icke finns någon lag om kosmiskt framåtskridande
- 2) utvecklingsläran ej kan utgöra en varaktig grund för optimistisk filosofi
- 3) Hume vederlagt substansbegreppet
- 4) vi aldrig någonsin komma att kunna veta, om det finns en överfysisk realitet
- 5) de organiska vävnadernas egenskaper komma att kunna fullständigt förklaras med kemiska och fysikaliska begrepp
- 6) det icke finns annan vilja än begrepp
- 7) materiens och rörelsens begrepp äro felaktiga
- 8) psykologien måste avstå från förnimmelsens och medvetenhetens begrepp
- 9) vi antaga att saken äger existens i sig själv därför att också andra erfara den
- 10) ingen har kunnat ge förklaring på hur genier uppstå.

⁵Med den kunskap exoterister förfoga över måste begreppsanalys sluta i upplösning av alla begrepp, så att de till slut icke våga yttra ett ord, ty allt är falskt. Grekiska sofisterna kommo också med nödvändighet till samma resultat.

⁶Författaren T. S. Eliot, som Russell själv förklarade vara en av de få som begrep hans

“symboliska logik”, avgav som slutomdöme: “Den (logiken) ser icke ut att ha någonting att göra med verkligheten.” Det har den icke heller.

7.24 Hans Larsson

¹I sin uppsats om Kant (*Ideer och makter*, sidan 91) försöker sig Hans Larsson på den för exoterister omöjliga uppgiften att förklara vad Platon menade med “återerinringen” eller det Kant kallade det “aprioriska” i vår uppfattning av verkligheten (t.ex. rum, tid, kausalitet etc.). Hans Larsson menar, att “upptäckten av ‘medfödda ideer’ driver Platon till att antaga en osinnlig idévärld.” Detta var ingen Platons upptäckt och icke något som drev honom att antaga något. Kunskapen om kausalvärlden meddelades i de hemliga kunskapsordnarna, och dessa voro tiotusentals år gamla. Platon var tvungen maskera sitt vetande. Och det är ingen svårighet för en esoteriker att upptäcka gränsdragningen vid de gjorda antydningarna. Alla “andliga upptäckter” före och efter Platon äro fakta mänskligheten erhållit från planethierarkien. En efter en ha de esoteriska ideerna fått bli allmänt bekanta. Att dessa pärlor fått barocka infattningar, var ju oundvikligt.

²Hans Larsson sysslade hela sitt liv med problemet om de platonska ideerna. Någon klarhet nådde han ej. Men ofta var han snubblande nära problemets lösning. Det finns kanske många, vilka liksom han menade, att dessa ideer “ha vi över oss som ledstjärnor och inom oss som drivfjädrar”, men det är icke många som kunde göra tillägget (som H.L.) “och som genomstråla hela naturen omkring oss”.

³Ett annat problem, moralproblemet, sysselsatte ävenledes Hans Larsson hela livet igenom. Det var Fichtes sedelag eller pliktkravet, som Kant gjorde till ett kategoriskt krav, som icke ens får motiveras. Det “absoluta börat” ansåg Hans Larsson sammanfalla med insikten om och beviset för “vara och böra”. Fichte gjorde av Kants praktiska krav ett teoretiskt konsekvenskrav. Konsekvensens nödvändighet anser Fichte vara medvetandets natur. Börat slutar i ett faktum, i ett konstaterande att sådant är vårt väsen. Tyvärr finna vi aldrig teoretiska konsekvensens sista länk. Och sista motivet i praktiska fordringens kedja kan ingen nämna.

⁴Liksom de flesta filosofiens problem är också detta ett skenproblem. Något absolut böra finns inte. Enligt frihetslagen ha vi rätt att själva bedöma vad vi anse ändamålsenligt (om vi icke överskrida gränsen för allas lika rätt). Men sedan kommer frågan om livets mening och mål, om villkoren för uppnåendet av detta mål.

⁵I sina många skrifter utreder Hans Larsson på förträffligt sätt en mängd ideer i avsikten att klarlägga dessas idéinnehåll, som vanligtvis förvrängts av okunnigheten och omdömeslösheten. Vad man skulle vilja invända mot hans utredningar är att han till stöd för riktigheten av sin framställning av ideernas innehåll åberopar sig på allsköns filosofiska auktoriteter. Detta är kanske naturligt för en filosofiprofessor. Men på en humanist, som fattat själva idén och insett dess giltighet, får det snarast en verkan motsatt den avsedda. Idén behöver nämligen inga auktoriteter, ty den äger sitt eget bevisvärde. Börjar man med att hänvisa till auktoriteter, blir det hela en trosfråga istället för att vara sunda förnufts självklara insikt.

⁶Exempel på Hans Larssons klartänkthet kunde anföras i mängd. Här endast ett: “Att den (tsarismen) stod maktblottad, berodde just på att den var idéblottad. Ty all makt är till sist förtöjd i övertygelser och ideer – det finns ingen absolut maktgaranti.” Hans fem bevis för att “revolutioner äro en kulturfara” borde anföras i skolans alla läseböcker. Det är dylika utredningar som tillhöra det oförlorbara, omistliga i kulturlitteraturen och aldrig borde få glömmas.

⁷Hans Larssons strävan som filosof var att söka syntesen. Han trodde innerst, att den filosofiska grundinstinkten visade mot ett annat, gemensamt mål, även om vägarna dit tedde sig helt olika. Denna konvergenstanke kallade han sin “fixa idé”.

⁸Att alla filosoferna i grund och botten menat detsamma, skulle betyda, att samtliga löst kunskapsproblemet på samma felaktiga sätt, att alla fantasispekulationer varit likartade. När

kunskapsproblemet slutligen blir löst, som det blivit i hylozoiken, ha alltså alla fantaster egentligen varit hylozoiker. Det är en tanke fullt värdig en filosof, som efteråt kan förklara vad alla menat: "vad rätt de tänkt fast det var fel." Man undrar, om det alls finns något så befängt, att icke filosoferna kunna lista ut det.

⁹Esoteriken erbjuder andra förklaringar. Kunskapen om verkligheten var en gång mänsklighetens gemensamma arvedel och bör alltså finnas begravd i undermedvetenheten åtminstone hos intelligentian och bli liksom ett instinktivt famlande efter detta gemensamma. Hur stor uppmuntran dylika försök erhöles från invigda i gamla kunskapsordnarna, kan endast omfattande undersökning i planetminnets "arkiv" avgöra. Att de filosofer, som en gång varit invigda, skulle ge uttryck för en gemensam tendens, rentav samma grund-ideer, förefaller lika uppenbart som att "alla vise i alla tider haft samma religion".

¹⁰I dessa tider, då makter äro i farten med att förvränga alla begrepp, kan det vara intressant att höra vad Hans Larsson menar med en "idealist". I teoretisk mening är det en som tror att det finns en andlig och verkligare värld bakom "sinnevärlden" (fysiska världen). I praktisk mening "en dyrkare av ideella behov, det goda, det sanna, det sköna, det gudomliga". I estetisk mening en som "vill ge oss verkligheten i förskönad form".

7.25 Hedenius

¹Hedenius beroende av auktoriteter framgår på många ställen. Icke heller hans omdöme om spiritisterna vilar på självständig undersökning. Logiska analysen kan fastställa vad som är entydigt, tvetydigt, mångtydigt och motsägelseöst. Men om det entydiga är i överensstämmelse med verkligheten, kan den icke avgöra utan endast om det är i överensstämmelse med vetenskapens hypoteser.

²Att Hedenius bok *Tro och vetande* kunnat väcka sådan diskussion, visar att känslotänkandet fortfarande behärskar teologerna. Hedenius bok är en avhandling i elementär logik. Logiskt har striden gällt motsatslagens giltighet, en oemotsäglich lag. Man kan icke logiskt vederlägga logiken med logik. Men logiken har sina begränsningar. Den kan icke lösa några verklighetsproblem. Hedenius måste utgå från vetenskapens nuvarande ståndpunkt, den för exoteristerna enda möjliga.

7.26 Ahlberg

¹Den kände rektorn vid Brunnsviks folkhögskola, dr Alf Ahlberg, har efter professor Hans Larsson i Lund av många ansetts vara Sveriges förnämste kulturettrepresentant. Som recensent av filosofiska och religionsfilosofiska arbeten anlätades han av *Svenska Dagbladet*. Elev till Hans Larsson och i huvudsak vandrande i dennes fotspår, kan han betraktas såsom typen för kulturfilosofiskt allsidigt orienterad tänkare.

²Alf Ahlberg var den perfekta redogöraren för andras åsikter. Han levde sig så in i andras tänkesätt, att han för tillfället blev övertygad om dessas riktighet. Först var han "kristen" (à la Viktor Rydberg, faderns inflytande), sedan kantian (Hans Larssons påverkan), sedan värdefilosof (Rickert m.fl.), sedan pragmatiskt (tidsströmning), senast positivist (à la Protagoras, också tidsströmning).

³Alf Ahlberg var en utomordentlig översättare och recensent. Han kunde kort och klart redogöra för andras åsikter. Med sådant kan man bli doktor med högsta betyg. Han var så till vida fri från dogmatiskt tänkande, att han icke fastnade i något filosofiskt system. Hans egna arbeten visade förmågan att undan för undan identifiera sig med för tillfället rådande ideologi. Men till någon egen, självständig uppfattning kom han aldrig. Han var alltid beroende av andras auktoritet.

⁴Självt kallade Alf Ahlberg sig sökare. Men sökandet förblev inom den filosofiska subjektivismens ram, varom följande uttalande vittnar: "Inte heller vår 'vanliga verklighet' är ju någon avbildning (sic) av en av oss oberoende objektiv verklighet (sic) utan en produkt av de historiskt betingade symboler (sic), vari vi format denna." En dylik löslig verklighetsuppfattning

gör det möjligt att betrakta allsköns fantasihypoteser såsom beaktansvärda bidrag till kännedom om de "referenssystem" som enligt moderna psykologien anses medverka vid vår verklighetsuppfattning. Kunskapen är alltså icke objektiv och allmängiltig utan förblir subjektiv och individuell. Man förstår, att Ahlberg en gång klagade över omöjligheten att finna en fast grund och det olidliga i att ständigt tycka sig vandra på bottenlöst gungfly. Dylig uppfattning kunde saklöst lämnas därhän, om den icke vore så tidstypisk och gällande för filosofiskt och vetenskapligt orienterade kulturella. Verklighetsinstinkten har i varje fall för den inkarnationen ohjälpligt idiotiserats.

⁵Ahlberg citerar gillande Freuds uttalande, "Det vittnar om föga tillit till vetenskapen, om man icke tilltror den förmågan att ta upp och bearbeta det som måste vara sant i ockultismens påståenden." Detta visar blott, att de icke ha en blekaste aning om vad "ockultismen" (riktigare: esoteriken) är: läran om en lång serie överfysiska materievärldar med allt vad dit hör, läran om en serie allt högre naturriken med individer, som i längesedan förflutna tidsåldrar varit människor men som genom intensiv odling av medvetenhetsaspekten och hängivet tjänande av evolutionen kunnat intaga sin plats i högre världars kollektivmedvetenhet. Och det skulle vetenskapen kunna bedöma!! Det kommer varken religion, filosofi eller vetenskap någonsin att kunna göra. Det har ingen "ockultist" heller begärt. Men man har rätt att fordra att esoteriken icke blir avfärdad utan undersökning. Den kräver att dess fem bevis för esoterikens överensstämmelse med verkligheten sakligt prövas, vilket aldrig skett. Esoteriken gör anspråk på att av alla världsförklaringar vara enda hållbara arbetshypotesen. Så mycket kan även en vetenskapsman konstatera, om han är tillräckligt logisk.

⁶Ahlberg fick sig år 1961 tillsänt ett exemplar av Laurencys *Kunskapen om verkligheten*. Liksom övriga mottagare avstod han emellertid från att recensera det arbetet. Men man kan konstatera, att den dolda kritiken i detta verk av hans egna framställningar hade åtminstone någon effekt. Detta visade sig i senare upplagor av hans verk; bland annat beträffande Kant och Spencer. Intresserade kunna jämföra hans framställning av filosofiens historia före och efter år 1961. Han började även studera yogafilosofien i de böcker som funnos i Sigtunastiftelsens bibliotek, uppenbarligen med negativt resultat. Efter 63-årsåldern är det för övrigt fåfängt söka bemästra något varom man icke förut ägt vetskap.

⁷Det kan emellertid konstateras, att vissa esoteriska ideer trängt igenom hos honom och sedan genom honom nått ut till allmänheten. Det är intressant iakttaga, huruvida vissa av esoterikens ideer på ett för utomstående omärkligt sätt insmyga sig i filosofiska betraktelsesätten. Man tillägnar sig ideerna utan att erkänna varifrån man tagit dem. Man vågar icke röja källan av rädsla för att göra sig omöjlig.

⁸Dr Alf Ahlberg kunde man kalla för den filosofiska hoppjerkan. Han godtog undan för undan den för tillfället härskande filosofiska uppfattningen utan egen självständig grund för sitt ställningstagande. Han kunde skickligt sammanfatta andras system men ej själv avgöra deras verklighetshalt. Mer behövs ju ej heller för en filosofihistoriker. Han kommer att förbli innerst inne osäker, tills han en gång i ny inkarnation möter den då härskande hylozoiken.

UPPSALAFILOSOFIEN

7.27 Uppsalafilosofiens karaktär

¹Utmärkande för uppsalafilosoferna Hedvall, Hägerström och Phalén var, att de icke intresserade sig för filosofernas åsikter om världs- och livsåskådning. De sågo filosofien som en logisk metod för undersökning av härskande föreställningars och begrepps verklighetshalt, alltså begreppsundersökning och begreppsbestämning. Det blev naturligt att den logiska metoden utsträcktes till att även undersöka logiska motsägelserna i tänkarnas system. Filosofiens uppgifter begränsades till immanent kritik av systemen, dessas oriktiga grunder, inre motsägelser och orimliga konsekvenser.

²Till grund för denna inställning lågo flera insikter: filosofien är föga mer än godtycklig spekulering; kunskapen är ett resultat av aldrig avslutad forskning; vår kunskap om verkligheten är alltför bristfällig för att det skulle vara möjligt att utforma ett logiskt motsägelstänkesystem i överensstämmelse med verkligheten; kunskapen består således i en oavbruten serie kunskapssystem, vilka aldrig kunna bli annat än tillfälliga och vilkas brister måste upptäckas och klarläggas för att motverka tendensen till dogmatism.

³Att logiska system för uppsalafilosoferna tedde sig som ouppnåeliga ideal, innebar alltså ingen kritik av själva systemtanken som sådan. Att begreppsanalysen måste förbli en aldrig avslutad begreppskritik, voro de också medvetna om. Filosofi kunde såsom filosofi aldrig bli annat än kritik och särskilt systemkritik.

⁴Allmängiltig världsåskådning måste grundas på de definitiva (icke hypotetiska) resultat vetenskaplig forskning uppnått ifråga om tillvarons materie-, medvetenhets- och energiaspekter. Detta är den gemensamma grunden. Vad mänskliga eliten i sina för stora massan ofattbara forskningar komma till för resultat är en överbyggnad, som i bästa fall kan godtas såsom arbetshypotes, individuellt eller kollektivt.

⁵Uppsalafilosoferna kunde visa, att filosofernas problem varit skenproblem, att man icke kan fråga rätt, förrän man vet rätta svaren, att all hittillsvarande filosofi varit missvisande fantasispekulation.

⁶Uppsalafilosofiens insats var av fundamental betydelse, nödvändig för klarläggning av subjektivismens ohållbarhet, denna subjektivism som härskat enväldigt i både västerlandet och Indien. Att deras kritiska insats revolutionerade hela filosofiska betraktelsesättet, synas efterföljarna icke ha begripit. Att kritiken medförde fortsatt utveckling av mänskliga intellektet, är något esoterikern kan inse.

7.28 Hägerström, Hedvall och Phalén

¹Uppsalafilosofen Axel Hägerström nådde aldrig fram till insikten om att människan saknar förutsättning att konstruera ett hållbart filosofiskt system. Han konstaterade, att alla filosofer hade misslyckats. Men själv skrev han ihop ett eget system, som ingen annan kunde begripa. Man erinrar sig den gamla historien om filosofen som utlät sig: "Förr var det bara gud och jag som begrep det här, men nu är det bara gud."

²Karl Hedvall däremot var fullt på det klara med, att filosofi aldrig kunde vara annat än kritik. Och han malde också i sina filosofiska seminarier sönder och samman alla filosofiska system och spekulationer. Skada att dessa diskussioner icke blevo tillvaratagna. Ett vansinnigt slöseri med ett kritikgenis logikprestationer. Tyvärr var han så självkritisk, att han endast hann med att publicera kritiken av Hume och Fichte. Men de två verken visa, hur filosofi skall bedrivas.

³Adolf Phalén "gick i skola" hos både Hägerström och Hedvall. Hans tidigare arbeten äro logiska mästerverk. Men han förstod icke, hur nödvändigt det är att koppla av och låta de speciellt ansträngda hjärncellerna få tillfälle att ta igen sig. Mot slutet förlorade han sin förmåga av logisk

prestation.

7.29 Uppsalafilosofernas verklighetsuppfattning

¹Uppsalafilosoferna Hedvall, Hägerström och Phalén hade i stort sett gemensam verklighetsuppfattning. De voro fysikalister eller rättare sagt antimetafysiker. De ogillade beteckningen "agnostiker", eftersom människan saknar logisk rätt att antaga existensen av något "ovetbart".

²De ansågo vidare, att ett filosofiskt system måste vara logiskt oangripligt. Vore utgångsförutsättningarna oriktiga, förefunnes inre motsägelser, vore konsekvenserna orimliga, måste hela systemet förkastas. Frågan, huruvida mänskligt intellekt vore i stånd att konstruera ett hållbart system, lämnades obeaktad. I varje fall vore ett exakt dylikt omöjligt, innan forskningen sagt sitt sista ord.

³Kunskapsteoretiska problemet (problemet om kunskapens möjlighet) var ett logiskt problem. Varje sammanblandning med psykologiska försök till förklaring var förkastlig. Logik och psykologi hölls strängt isär. De fördömde på det skarpaste filosofihistorikernas sammanblandning i detta avseende. Filosofiens historia var logik och icke psykologi, icke heller en blandning av båda.

⁴Enligt uppsalafilosoferna vore det felaktigt att använda beteckningarna "inre" och "yttre" på logiska uppfattningar av verkligheten. Begreppen inre och yttre vore psykologiska betraktelsesätt och hörde till subjektivismen, som ju var psykologisk, icke logisk kunskapsteori.

⁵Till detta kan en esoterisk filosof foga följande kommentar. Psykologiska förklaringen på hur man kan uppfatta ett objekt, hör icke till kunskapsteorien, som uteslutande måste vara logisk. Själva frågan gäller ju, om ett påstående är logiskt riktigt. De båda helt olika problemen få icke sammanblandas. Det boströmska problemet, "om föremålen finnas inom oss eller utom oss", är i varje fall icke ett logiskt problem. För sunt förnuft är själva frågan idiotisk. De fysiologiska och psykologiska sinnesprocesserna äro icke avgörande ifråga om objektiva medvetenhetens riktiga uppfattning av materiell verklighet. Objektiva medvetenhetens uppfattning är oförmedlad och omedelbar i alla tillvarons världar, sedan väl förmågan av objektiv medvetenhet en gång förvärvats.

⁶"Tre män betrakta en elefant, och alla tre få olika uppfattning om elefantens storlek. Alltså är det i verkligheten tre olika elefanter de se." Så skulle sofisten Protagoras kunna säga, ty han kunde icke inse det felaktiga i sin subjektivism. Det logiskt orimliga består i att göra tre elefanter av en enda. Frågan gäller en och samma elefant, som är en enda. Subjektiva uppfattningen är en sak, realiteten en annan. Låt de tre männen ange elefantens storlek i centimeter. Mät sedan objektivt upp elefanten i centimeter. Det blir en elefant och tre olika missuppfattningar. Den logiska konsekvensen av subjektivismens galenskap måste vara, att en person som ser dubbelt (har fel på ögonen) har rätt i sitt påstående, att det är två elefanter. Att dylika "problem" ens kunna ställas, visar hur subjektivismen kan förvilla begreppen, hur man förväxlar psykologi och logik.

7.30 Uppsalafilosofernas undervisning

¹Den traditionella undervisningen i filosofi bestod i att professorerna redogjorde för filosofernas åsikter, varpå de förhörde de studerande som om det gällde att "kunna sin katekes". Sådant kallade uppsalafilosoferna för att studera filosofiens historia såsom historia, och det dög inte. De ryckte upp hela undervisningen i filosofi ur rådande försumpningen. De studerande måste begripa de filosofiska problemen och icke endast kunna redogöra för filosofernas mer eller mindre misslyckade försök till lösningar av dessa utan även logiskt påvisa vari tänkarnas tankefel bestodo, det logiskt ohållbara i deras resonemang. Det gällde att påvisa det felaktiga i deras utgångspunkt, motsägelserna i deras system och orimligheten i konsekvenserna.

²Ett par exempel från tentamen i filosofi till kandidatexamen må anföras. Under det en och en halv timma långa förhöret i praktisk filosofi fick en tentand endast två frågor av Hägerström. Den första frågan lydde: "Redogör för rättrådighetsbegreppet i grekiska filosofien. Börja med Sokrates." Den andra frågan lydde: "Redogör för grundtankarna i Kants etik." En tentamen för Hedvall i teoretisk filosofi varade i två och en halv timme. Den enda fråga som ställdes lydde: "Redogör för motsägelserna i Schopenhauers filosofi." Man fann åtta fundamentala. Det kanske kan roa någon att upptäcka dem. Så skall undervisningen och utbildningen vid en akademi bedrivas. Frågan är, hur många professorer som duga till det.

³Filosofiens historia blev alltså filosofi och icke historia. Vad har man för nytta av filosofernas åsikter, om man icke begriper vari felaktigheterna består? Det visade sig, att de filosofiska problemen uppkommo genom att frågorna voro felaktigt ställda och således voro skenproblem.

⁴Esoterikern inser, att alla filosofiens problem måste vara skenproblem, icke endast de hittills framställda utan även de i framtiden väntande. I frågorna, såsom de är ställda, ingå förutsättningar som icke finnas i verkligheten. Att söka besvara dem är som att söka svara på barns oförnuftiga frågor. Ty man kan icke fråga rätt beträffande verkligheten, förrän man har kunskap om verkligheten, förrän man kan svara rätt. Och esoterikern klargör, att ingen individ i fjärde naturriket kan förvärva denna kunskap. Det sade redan Buddha 600 år f.v.t.

⁵Den, som under Hedvalls ledning fått uppleva analysen av Kant, har vid det studiet lärt sig inse, hur otroligt blinda filosoferna varit. Det är stor skada, att denna muntliga undervisning aldrig blivit stenograferad och kunnat bli publicerad. Ett oerhört slöseri med i sitt slag enastående mental tankeskärpa. Den kom aldrig så till sin rätt som just vid muntlig undervisning inför uppskattande och därför stimulerande elever. Liknande kan nog sägas om de flesta stora författare. De snilleblixtar, som avfyrats i umgänget, ha nu gått förlorade för mänskligheten. Icke alla ha som Goethe haft en Eckermann vid sin sida.

7.31 Uppsalafilosofiens begränsning

¹Uppsalafilosoferna insågo aldrig, att människan saknar förutsättning att lösa tillvarons problem. De utgingo från givna verkligheten och ansågo, att riktiga tanke-systemet måste vara ett immanenssystem, att allting måste förklaras med de möjligheter som stodo "sunda förnuftet" (eller riktigare: fysiska objektiva förståndet) till buds. Människan saknade logisk rätt att uttala sig om något utom räckhåll för allmänmänsklig, allmängiltig erfarenhet. Filosofien var bland annat vetenskaplig kritik, som vägrade godtaga vetenskapens hypoteser såsom något liggande utanför exakta vetandet. Det hela blev alltså en fakticitetslogik, och filosofien fick aldrig bli något annat.

²Uppsalafilosoferna Hedvall, Hägerström och Phalén blevo mycket klandrade för sin alla filosofiska system förintande logiska analys. Det vanliga skällsordet var "logikomani". Filosofi är logisk analys och har till uppgift att påvisa logiska felaktigheter. Den kan därför endast vara negativ. För att vara positiv måste den vara i överensstämmelse med verkligheten, och därtill fordras esoterisk kunskap. Att många filosofiska system innehålla verklighetsideer, är en helt annan sak. Systemet är ohållbart och kommer att så förbli, tills det består av enbart verklighetsfakta i rätta sammanhang.

³Uppsalafilosofen Phaléns påstående, att analys och syntes vore samma sak, är misstag. Visserligen äro båda processerna mentala men med vitt skilda resultat. Analys må vara förutsättning för syntes i många fall, men enbart analys ger ingen syntes, som i regel är mottagen idé.

⁴Uppsalafilosoferna insågo, att forskningen saknar förutsättningar att lämna material till en hållbar världsåskådning. De insågo ej, att mänskligheten är oförmögen att bedöma om en sådan alls är möjlig. Det betyder med andra ord, att på mänsklighetens nuvarande utvecklingsstadium filosoferna icke förmå avgöra, om en sådan företeelse som hylozoiken är i överensstämmelse med verkligheten. Möjlighet saknas att bedöma hylozoikens verklighetshalt. Den förblir en

arbetshypotes. Men filosoferna, om de göra skäl för beteckningen (vilket tycks alltmera sällan bli fallet), äga förutsättningar inse, att de fem sannolikhetsbevisen för hylozoikens överensstämmelse med verkligheten äro utan motstycke i filosofiens historia och även eljest äga en överväldigande sannolikhet.

⁵Förbluffande är att man aldrig insett, att det fordras fakta för kunskap om verkligheten och att man för att konstatera fakta måste äga objektiv medvetenhet och att filosoferna saknat överfysisk objektiv medvetenhet. Därmed är saken avgjord. Filosofien har aldrig varit annat än fantasiens hugskott och gissningar. Kunskap om överfysiska världar kunna vi få endast av individer, som övergått till dessa världar, oåtkomliga för människan. Filosoferna sakna möjligheter bedöma annat än fysiska verkligheten. De sakna logisk rätt att fälla slutgiltiga omdömen om esoteriska kunskapen om verkligheten. De sakna förutsättningar att kritisera den.

FILOSOFI ÄR LIVSOKUNNIGHET

7.32 *Filosofi är spekulaton*

¹Såsom utförligt klargjorts i KOV, är hela filosofiens historia misstagens historia. Livsokunnigheten vill förklara tillvaron, om vilken den ingenting kan veta, och börjar spekulera, och summan av dessa förfelade gissningar kallas filosofiens historia. Filosofi kan aldrig bli annat, kommer alltid att förbli spekulaton, skarpsinniga och djupsinniga hugskott och fantasier, logiskt bevisade med tillgängligt material.

²Att dylika fantasikonstruktioner kunde vara konstverk av logiska fiktioner, är en annan sak. Många fascinerar av dylika. Med kunskapen om verkligheten ha de inga beröringspunkter. Kunskap består av metodiskt (icke på måfå) insamlat och systematiskt bearbetat material av konstaterade fakta.

³Filosoferna ha icke kunnat enas ens om de fundamentala verklighetsbegreppen, vilket visar att deras uppfattning om verkligheten varit subjektivistisk och i regel också individualistisk.

⁴Filosofihistorikern G. Aspelin har till teologernas stora förtjusning sagt, att "den medeltida skolastiken är den europeiska intelligensens förnämsta skapelse" och jämfört den i detta hänseende med "grekernas matematik". Att skolastiken kunde uppvisa tanke-system, som i logisk utformning äro fullt ut jämförbara med nyare tidens filosofiska system, är en sak för sig. Utan verklighetens fakta förblir dock även det mest logiska system ett system av fiktioner. Det är en urgammal filosofisk vidskepelse, att när man kan konstruera ett verkligt motsägelselöst system, så har man löst världsgåtan. Men kunskapen är ingen rent logisk produkt utan ett system av konstaterade fakta (subjektiva såväl som objektiva). Endast ett kausaljag kan konstatera verkliga fakta i människans emotional- och mentalvärldar.

⁵Kant och Fichte uppställde helt godtyckligt kategoriska krav för både vetandet och handlandet utan förståelse för vare sig verkligheten eller livet. De voro aningslösa om vad livslag innebär. Livslagar ange betingelsen för medvetenhetsutvecklingen. De äro inga krav. Lagen utsäger, att den som vill uppnå livets mål måste vilja rätta medlen härför. All lag grundas på friheten.

⁶Ett belysande exempel på absurditeten i filosofen Fichtes påstående, "Jaget sätter emot sig ett icke-jag", var Fichte själv genom följande: "Jag skapar Gud varje dag." Det kan gå så, när man lever i blotta abstraktioner. Man vet aldrig vad man hamnar i för galenskaper.

⁷All filosofi måste förr eller senare, liksom semantiken i väster-landet och zenbuddhismen i orienten, hamna i absurditeter. Att de uppstått eller ånyo framträtt i vår övergångsperiod, är ett av de snart sagt otaliga bevisen för mänskliga förnuftets oförmåga att utforska eller förstå verkligheten.

⁸Liksom ifråga om exoteriska filosofiens problem alla spekulativa hjärnor konstruera sina egna fiktionssystem, så komma de i framtiden att fortsätta med fantasikonstruktioner med ockulta fakta. Mentalaktiviteten är rastlös och söker alltid efter något att syssla med, söka lösa allt som har i sig något av olöst problem. Och just eftersom mänskliga inbilskheten är obotlig, fortsätter man som hittills med spekulationsraseriet: hugskott uppfattas såsom verklighetsideer, infall såsom inspirationer. Inbilskheten är outtröttlig att finna försvar för fortsatt spekulaton. Varningar hjälpa ej. Det ser faktiskt ut som om förstajaget icke kunde lära sig inse egen begränsning.

⁹Verkligheten har tre aspekter. Och den som vill lära känna verkligheten bör skaffa sig kunskap om alla tre. Det har i alla tider varit filosofers stora misstag, att de började spekulera, innan de visste vad de talade om. Då måste det bli subjektivism (egna fantasispekulationer). Teologi kan man icke tala om i detta sammanhang. Ty teologerna behöva icke veta annat än vad de tro att andra sagt och vad historikerna tro vara redogörelser för det förflutna.

¹⁰En filosof ordar om den "enhetliga och meningsfulla utvecklingen av det vetenskapliga tänkandet sedan Pythagoras och Demokritos tider ända fram till det moderna fältteoretiska

tänkandet”. Det är ingen utveckling alls utan en fullständigt onödig cirkelrörelse, som skall sluta där den en gång började: hos Pytagoras.

7.33 *Filosofi är fikcionalism*

¹“Våra fiktioner göra oss blinda för vår egen okunnighet.” Men icke endast för vår nästan totala okunnighet om annan än fysisk verklighet. Varje fiktion gör oss blinda för den verklighet som fiktionen anses ge oss vetskap om. Fiktion är skenkunskap, föreställning som icke motsvaras av verkligheten. Tror sig någon ha fått riktig uppfattning om något, är det nästan omöjligt få denne inse, att den är felaktig. Erfarenheten tycks visa, att endast de intellektuella, som blivit skeptiker, emedan de insett härskande ideologiernas ohållbarhet, äga förutsättning att inse hylozoikens överlägsenhet som arbetshypotes.

²De förnämsta skolastiska filosoferna voro fullt ut lika skarpsinniga och djupsinniga som alla de andra stora filosoferna. Det bevisar bäst, att dylika förmågor äro mentala konstruktörer och icke medföra möjlighet att veta något om verkligheten och livet. Filosoferna äro fikcionalister, sedan må de vara hur stora genier som helst. Esoteriskt uttryckt: Monaden i lägsta triaden kan av sig själv ingenting veta om högre tillvaro. Barnet leker med tråklossar, filosoferna med mentalklossar. När skall mänskligheten bli befriad från fikcionalismen?

³Varpå beror det, att nya fiktioner så begärligt anammas? En falsk profet får otaliga eftersägare. Men den enda förnuftiga förklaringen tigs ihjäl, förkastas obesedd. Vad ska människorna med “mera ljus”, när de icke ens se det ljus som finns?

⁴Filosoferna tyckas ha godtagit Herbarts påståenden, att “ting med egenskaper är en ohållbar föreställning”, att “föreställningen om förändring är ohållbar”, att “föreställningen om självmedvetande är ohållbar”. Hela denna misslyckade kritik består i att man vederlägger ohållbara definitioner, icke själva saken. Samtliga dessa Herbarts påståenden äro “slag i luften”. Men detta är ju fallet med nästan allt i filosofien.

⁵Endast om självmedvetenhetens begrepp må sägas några ord, eftersom det begreppet ej kan förklaras utan esoteriken. Jagets existens visar sig i uppmärksamhetens möjlighet, genom att jaget kan självt iakttaga och studera sina höljens olika slag av medvetenhet.

7.34 *Filosofi är fysikalism*

¹Filosofien måste hålla sig inom mänskliga förnuftets gränser, och då kan den, som Buddha klargjorde, icke lösa verklighetens problem, sen må den bygga upp hur många fantasisystem som helst. I sin okunnighet om att det finns ett femte naturrike, som kan förvärva kunskap om verkligheten, vägrar den undersöka det kunskapssystem planethierarkien givit oss. Ty man har svårt antaga, att en vederhäftig studie av hylozoiken och dess efterprövning icke skulle leda till ett erkännande av hylozoiken som enda hållbara arbetshypotesen, som ger enastående, förnuftig förklaring på förut oförklarliga företeelser och som i stor utsträckning möjliggör deduktion ur systemet, slutsatser som visa sig överensstämma med verkligheten.

²Det vill förefalla som om filosofer, teologer och vetenskapsmän i stort sett vägra befatta sig med annat än det fysiska i den tron att allt som sägs om det överfysiska blott är okunnighetens konstruktioner. Från de “lärdas” kan esoteriken tydligen icke vänta på något erkännande. De förbli fysikalister. Däremot kunna de till avsevärd procent gå med på fiktionen, att yttervärlden är en “illusion”. Sånt kan gå i dem.

³Skulle man räkna med “lärdas världen”, så hade planethierarkien ingen chans att åter framträda. Ty förutsättningen härför är att den blir “kallad”. Det skulle strida mot Lagen att framtvunga något erkännande. Nutidens människor leva i ett kaos. Måste det gå så långt, att detta kaos för mänskligheten till undergångens brant, innan den som sista halmsträet griper efter den räddning som erbjuds, om den vill taga emot?

7.35 *Filosofien har idiotiserat förnuftet*

¹Filosoferna ha, under de 2500 år de spekulerat över sådant de icke kunnat veta något om, visat en häpnadsväckande brist på sunt förnuft och omdömesförmåga. De stora tänkarna utforma sitt eget sätt att tänka, leva sig in i en egen, fullständigt fiktiv föreställningsvärld. Schopenhauer menade, att de som studerade Hegel fingo sin hjärna fullständigt desorganiserad, så att de därefter aldrig mer kunde tänka förnuftigt. Det gäller icke endast Hegel utan om berkleyanare, kantianare etc. De lära sig tänka som de förebilder de studerat och äro därmed fångna i hithörande fiktivitet, fastlagda tankebanor.

²Fiktionalismen må vara hur skarpsinnig och djupsinnig, hur mycket i överensstämmelse med nedärvda betraktelsesätt som helst, så förblir den dock fiktionalism, spekulationer, som aldrig ge oss kunskap om verkligheten. Den kan betraktas såsom en tankegymnastik, och onekligen utvecklar den de två lägsta slagen av mentalaktivitet, slutledningstänkandet och principstänkandet. Men den skadar samtidigt genom att förstöra själva förnuftsinstinkten och därigenom försvåra för människan att förvärva sunt förnuft. När människorna en gång i framtiden förvärvat sunt förnuft, upptäcka de också filosofiens idiotisering av sunda förnuftet.

³Teologerna anse, att de som föddes och dogo före kristendomen äro evigt förtappade. Filosoferna anse, att de tänkare, som levde före europeiska filosofiens uppkomst, ingenting förstodo. Vadan denna tendens att förneka sunda förnuftet och blint tro på att egna livsokunnighetens hugskott äro de enda sanningarna?

⁴Det finns ingen orimlighet, som icke kunnat godtagas av filosoferna genom tiderna. Detsamma gäller givetvis för mänskligheten i dess helhet. Den filosofiska subjektivismen, som rentav kunnat förneka yttervärldens och materiens existens, vittnar om hur långt även filosoferna ha kvar, innan de förvärvat sunt förnuft. De filosofie studerande få lära sig i filosofiens historia vad de ska tänka för att tänka rätt. Ty de stora tänkarna måste ju begripa bättre än andra stackare. Och så anställs en hjärntvätt, som definitivt desorganiserar förnuftet. Sen tro de vad Hume eller Kant eller Fichte eller Hegel eller några andra behagat fantiserat om. Och så svära de på mästerns ord.

⁵Det var således fullt i sin ordning, att man trodde Kant begrep vad han sade. Han påstod sålunda, att det är människoandan, som gör naturen till en kosmos. Utan det förnuft filosoferna upptäckt vore således kosmos ett enda kaos. Enligt sunda förnuftet, som filosoferna alltid förnekat, är verkligheten just sådan som vi med vårt förstånd (objektiva medvetenheten) uppfatta den. Långsamt kommer barnet genom en lång serie smärtsamma psykologiska erfarenheter till insikt om att yttervärlden är en omutlig och hård realitet. Först långt senare börjar reflexionen att kunna tänka logiskt.

⁶Det av filosoferna desorganiserade tänkandet kan med logikens hjälp bevisa riktigheten av vilken galenskap som helst. Hur långt bort från verkligheten de kommit, visar talet om "klyftan mellan idé och verklighet". Ifall de menade klyftan mellan filosofernas "ideer" och verkligheten, vore det förvisso sant. Mellan dem finns ingen förbindelse. Men mellan verklighetsidé (kausallidé) och verklighet finns ingen klyfta, ty verklighetsidéen är den exakta uppfattningen av verkligheten. Den idéen tillhör intuitionens värld, den platonska idévärlden, om vilken filosoferna icke ha en aning. Hur långt från verkligheten filosoferna kommit, framgår av påståendet, att idéen tillhör konstens rike, alltså fantasiens värld.

⁷Filosoferna ha i alla tider varit okunniga om tillvarons tre aspekter, om människans olika materiehöljen med tillhörande medvetenheter, om mänskliga medvetenhetsutvecklingens olika stadier. De spekulerar utan vetskap om de fakta som äro nödvändiga för begripande av verkligheten.

⁸Till Kants (man kan nästan säga även övriga filosofers) totala missuppfattning av verkligheten hör även hans begrepp om frihet och om vilja. Enligt esoteriken är viljan bestämd av motiv och segrar starkaste motivet. Människans frihet består däri, att hon har möjlighet att genom metodiskt

arbete göra vilket som helst motiv till det starkaste. Vanligtvis äro motiven bestämda av undermedvetna komplex, gängse seder, bruk och tabuer, vanor samt allsköns illusioner och fiktioner.

⁹Filosofien visar oss icke hur vi ska tänka. Den utgör ett enda stort exempel på hur vi icke ska tänka. Den klargör hur omöjligt det är för mänskligheten att lösa tillvarons problem utan esoteriska fakta om det överfysiska.

FILOSOFIENS SLUT

7.36 *Filosofiens fiasko*

¹Filosoferna ha under några hundra år brottats med samma problem som sysselsatte sofisterna. Vad Locke, Hume och Kant lärde, det lärde även sofisterna. Samma problem, som sysselsatte sofisterna, återfinnas hos Rousseau och Nietzsche. Liksom i gamla Grekland sofisterna med sin begreppsanalys upplöste alla begrepp tills ingenting att tänka med blev kvar, ha även dagens filosofer nått fram till "tänkandets intighet". Sofisterna kommo därhän, att de icke vågade yttra ett ord, ty alla meningar voro falska. Det går därhän även idag. Filosoferna göra för närvarande allt de kunna för att beröva mänskligheten det lilla förnuft den så mödosamt förvärvat. Filosofien såsom spekulation utan fakta har nått gränsen för sitt existensberättigande. Den har icke kommit ur fläcken på 2500 år.

²En professor i filosofi visade sig icke förstå gamla logiska uttrycket "allmängiltigt och nödvändigt" utan förklarade, att "nödvändighet" var meningslöst. Liksom efter Aristoteles upplysningen steg i samma mån som omdömesförmågan sjönk, så är fallet även under 1900-talet. Tekniskt har världen gått framåt med jättesteg, men kulturellt har den i samma tempo gått tillbaka. "Nödvändigt" är, efter gamla logiska definitionen, det som följer ur given grund. Enligt Schopenhauer finns i detta hänseende en fyrfaldig nödvändighet: fysisk (orsak och verkan), logisk (grund och följd), matematisk (axiom) och etisk (motiv).

³Betecknande för den totala desorienteringen i verklighets- och livshänseende är ett digert verk av den berömda professorn i filosofi vid Chicago-universitetet, George H. Mead. Verket har fått den träffande titeln *Tankerörelser i nittonde århundradet*. Därmed är också allt sagt, filosofernas fantasispekulationer om tillvaron och förfelade gissningar om materien, medvetenheten, rörelsen, och detta i alla avseenden. Esoterikern konstaterar, att av alltsammans alla dessa omnämnda tänkare levererat ingenting överensstämmer med verkligheten. Filosofien har urartat i ett konventionstänkande, ett försök till systematisering av vetenskapens dagshypoteser, vilka betraktas såsom "möjligen" riktiga, åtminstone få anses gällande tills vidare (en ståndpunkt intagen även av Henri Poincaré). Detta innebär ett erkännande av omöjligheten för filosofi och vetenskap att lösa tillvarons problem. Det talade Buddha om för världen för över 2500 år sedan. Men han var ju ingen vetenskapsman.

⁴Nog får man förundras över att den "grekiska andan" med dess strävan till objektivt betraktelsesätt, det grekiska arv som kännetecknar det vi mena med västerländsk, vetenskaplig syn på tillvaron, i filosofien kunnat urarta till den kunskapsteoretiska subjektivism vi övertagit från grekiska sofisterna och som först i våra dagar definitivt kunnat avskrivs.

⁵Både Hans Larsson och Alf Ahlberg blevo "religiösa", troende på gamla dar. De insågo tydligen filosofiens oförmåga att lösa tillvarons problem. Och eftersom de icke funnit eller icke kunnat förstå ett fullvärdigt kunskapssystem, så återstod för dem endast att återgå till deras barndoms tro. Det tycks gå så för de flesta filosofer, om de få leva tillräckligt länge. Filosofiens fiasko.

⁶Bacons yttrande, "i filosofskolorna lära sig adepterna bli troende", har alltid haft sin giltighet. De ha aldrig förstått de problem de sökt lösa. De ha i alla tider varit offer för sina infall, och deras eftersägare ha godtagit fiktionerna. Men det är vår tid förbehållet att uppvisa sunda förnuftets fullständiga kapitulation för den värsta förvillelsen, semantiken. Ett annat exempel är virrhjärnan Marx, som med sina fantasispekulationer förvridit huvudet på ryska och kinesiska historiefilosofier av andlig underklassstyp. Hur långt är icke mänskligheten ifrån att förvärva det sunda förnuftet, att kunna bedöma sina infalls riktighet, att kunna lösa filosofiens problem!

7.37 *Filosofiens avslutning*

¹Det är hög tid att ersätta filosofien med idéhistoria, att samla mänsklighetens ideer, så att människorna slippa återupptäcka dessa redan tänkta sammanfattningar av bortglömda erfarenheter

²Idéhistorien är eller borde vara mänsklighetens samlade erfarenheter, även de historiska. Och historien borde uppdelas i sina särskilda fack: krigshistoria, diplomathistoria, kulturhistoria etc. Vill någon sedan samla resten till en anekdoternas historia, livsförvändhetens historia, galenskapernas historia, så borde även den kunna göras lärorik.

³Vad som sedan återstår för filosoferna är att upptäcka allt fler tankefel i de äldre systemen, sammanfatta forskningsresultaten till orienterande översiktssystem, vederlägga begreppsanalytikernas nya spekulationer och ändra beteckningen "filosofiens historia" till "tankefelens historia".

⁴Det kommer förmodligen att dröja länge, innan alla förvillande filosofiska etc. beteckningar utrensats. Det finns ingenting som motsvarar filosofernas term "medvetande", som om detta vore någon fristående företeelse, kanske rentav något slags "immateriell substans". Medvetenheten är en materiens egenskap.

7.38 *En ny tid har brutit in*

¹De illusions- och fiktionssystem som mänskligheten godtagit visa sig icke överensstämma med verkligheten. Forskningen har sprängt de grundhypoteser varpå vetenskapen byggt sina teorier. Nya områden ha upptäckts, inom vilka de kända naturvetenskaperna icke äga tillämpning. Den bergfasta tron att vetenskapen kunde avgöra "vad som strider mot naturlagarna" har visat sig vara blott en okunnighetens förmodan.

²En ny tid har brutit in. Dogmerna inom teologi, filosofi och vetenskap ha visat sig ohållbara och förlorat sin makt, sin förmåga att skänka människorna visshet.

³I stället för att göra oss missmodiga borde det inge oss tillförsikt, ty det vittnar om att mänskligheten äntligen kan uppnå en förnuftsenslik utvecklingsnivå. Vilket enormt framsteg ligger icke just däri att kunna påvisa illusiviteten och fiktiviteten i det som utgjort grunden för härskande världs- och livsåskådning.

⁴Ett negativt resultat är också ett resultat av oerhört värde. Det klagör, att föregivna kunskapen icke var någon kunskap. Det visar, att alla tiders skeptiker haft en riktigare livsinstinkt, då de vägrat godtaga det som för de lärde varit orubblig visshet, denna instinkt som sagt dem, "så kan det icke vara". Sokrates, vilken fått gälla såsom vishetens symbol, var skeptiker beträffande alla föregivna lösningar av verklighetsproblemet. De ha fått rätt, dessa skeptiker. I själva verket bekräfta de Buddhas kategoriska hävdande, att mänskliga förnuftet ej kan lösa det problemet. Det är ett stort steg framåt, att forskningen kunnat påvisa, att alla hittills framkomna förklaringar äro ohållbara, även om man icke kan påstå, att det utgör förnuftets självständighetsförklaring.

⁵Vad har varit grunden till skeptikernas visshet: "så kan det icke vara"? Det har funnits en orimlighet någonstans i den långa kedjan av antaganden och bevis, något som för dem icke stämt, även om de icke kunnat klagöra skälen. Aningen tillhör det ännu omedvetna, något som tränger sig på, något som söker treva sig fram i dagsmedvetenheten. Även instinkten tillhör det omedvetna, ehuru den kommer från fonden av latent erfarenheter. Och så ha vi allas delaktighet i kollektivmedvetenheten, grunden för den allvetenhet vi ska erövra, när vi en gång förvärvat förmågan att i platonska idévärlden taga reda på vad vi vilja veta.

⁶Det var behovet av visshet, som kom filosoferna att bygga sina, som de trodde, hållbara system. Där hade de något fast att hålla sig till. De utgingo därvid från antagandet, att ett motsägelselöst tankesystem måste överensstämma med verkligheten och att just motsägelselösheten var verklighetskriteriet. Utan kunskap om verkligheten kan det emellertid icke finnas ett system, som icke förr eller senare kommer att uppvisa både motsägelser och orimligheter. Det fanns också filosofer, som mer än anade, att ett system, som alldeles överensstämde med

verkligheten, fick bli en framtida sak. Man fick vara nöjd, om man kunde komma verkligheten så nära, att systemet kunde ge visshet, kunde göra anspråk på att vara det bästa möjliga. (Många ansågo väl länge, att det aristoteliska systemet var ett dylikt.) Det måste varit en liknande tankegång, som kom en filosof att "icke bry sig om sanningen" (det fulländade systemet), bara han fick klarhet" (ett system av för honom tillräckligt fasta begrepp).

FILOSOFISKA SKENPROBLEM

7.39 Inledning

¹De flesta s.k. problem äro skenproblem och inga verklighetsproblem. Lösningen av skenproblemen medför nya skenproblem, tills fantasien sitter ohjälpligt fången i sina konstruktioner och det till slut endast återstår att spränga det hela och börja på nytt med andra utgångsställningar (något som försiggår i den s.k. moderna filosofien) med samma oundvikliga resultat. Hela filosofiens historia är ett drastiskt exempel på den processen. Man kan icke ställa ett kunskapsteoretiskt problem rätt, förrän man vet svaret. Och då är lösningen så omedelbart självklar, att man icke fattar hur man kunnat göra ett problem av den.

7.40 Semantik

¹Den senaste förvillelsen inom filosofien är den s.k. semantiken, betydelseläran. Semantiken tycks ha verkat tankeförlamande på de flesta av vår tids filosofer, vilseledda av filosofiens allmänna fiasko.

²Begreppsanalysens uppgift är att analysera begreppen till entydighet, undanröja den mångtydighet begreppen fått genom tiderna. Därmed är begreppsanalysens begränsning given. Hur mycket man än analyserar begreppen, kan man icke utvinna mer ur dem än vad som en gång inlagts i dem. Genom begreppsanalys erhåller man alltså icke någon kunskap om verkligheten, utan kunskap är en helt annan sak, erhålls på helt andra sätt (genom objektivt konstaterande av fakta). Dessa insikter äro egentligen självklara för sunt förnuft.

³När semantikerna med sin begreppsanalys vilja konstruera ett nytt sätt att se på verkligheten, ha de blivit offer för ett nytt slags tro. Deras nya sätt att se måste också föra bort från verkligheten och omöjliggöra riktig verklighetsuppfattning. Utan förståelse för vad sunt förnuft egentligen är, idealt sett borde vara, ha de alldeles förnekat detta sunda förnuft.

⁴Måhända har själva beteckningen "begreppsanalys" bidragit till förvillelsen. De gamle använde en mindre förvillande beteckning, "begreppsbestämning".

⁵Med semantiken äro vi snart tillbaka till den tid efter sofistiken, då man icke vågade yttra ett ord, emedan allt kunde bevisas vara felaktigt, då man till slut endast "vågade röra ett finger". Semantiken är helt enkelt ett återfall i sofistikens upplösning av alla verklighetsbegrepp, ett exempel på att "allt går igen" som i cirkel. Det måste det ju också göra, eftersom man saknar kunskap om verkligheten och spekulationer aldrig kunna finna något slutgiltigt fast. Det är icke utan att man undrar, om det är de gamla sofisterna som reinkarnerat.

⁶Det vore intressant att veta, hur semantikens "filosofer" tänkt sig (om de alls tänkt), hur forskningen skall bedrivas, sedan de berövat forskarna de fundamentala verklighetsbegrepp (ursprungligen hylozoikens), varpå all naturforskning vilar.

⁷Semantiken är så förnuftslös, att den i vår förnuftslösa tid har stora utsikter att bli modofilosofien.

7.41 Pragmatism

¹Till vår tids många "andliga farsoter" hör den s.k. pragmatismen. Man blev till slut så desorienterad i sitt tänkande, att man icke kunde hålla isär begreppen, icke kunde skilja ens på sanning och godtycke. Sanning kom att betyda allt annat än sanning. Sanning blev t.ex. än nytta, än värde etc. Man hade emellertid fått tag i det fina ordet "pragmatism". Enklarest var att kalla nya tankeriktningar för "pragmatism". Beteckningen blev en värdefull kappsäck. Ner i denna gemensamma åkte även den åsikt som menade, att hypotes var sanning. Nåja, mycket närmare sanningen eller riktiga verklighetsuppfattningen komma aldrig vare sig filosofer eller vetenskapsmän på egen hand.

²Man får alltså skilja på flera slag av pragmatism. Som representant för ett slag står amerikanske psykologen William James. James godtog såsom sanning det han ansåg livsfrämjande, en åsikt som förblir mer eller mindre godtycklig.

³En god representant för ett annat slag är franske matematikern Henri Poincaré. Som den vetenskapsman han var, betydde vetenskapens hypoteser “på vetenskapens nuvarande ståndpunkt” för honom högsta vetandet och begripandet. Han utgick från vetenskapens hypoteser, icke därför att de vore sanna, utan därför att vi så långt hypotesen räckte utforskat verkligheten och vore hänvisade till den såsom visserligen tillfällig men enda praktiska möjlighet. Man måste därför i sitt tänkande utgå ifrån dessa och behandla hypoteserna såsom sanningen, obekymrad om den utforskade verklighet man icke visste något om.

⁴Närbesläktad ståndpunkt intog spanjoren Ortega y Gasset, som menade, att “varje kunskap är kunskap utifrån en viss synpunkt”, att “det vore grundligt misstag tro att verkligheten skulle ha en egen fysiologi, oberoende av åskådarens ståndpunkt”. Han ansåg, att filosofiska system kunde ha sitt berättigande såsom orienteringsförsök, men att “den värld som beskrivits av dessa filosofer icke är verkliga världen utan dessa författares horisont”. Och så utformade han eget system från vetenskapens dagshypoteser.

⁵En fjärde riktning av detta slag av praktisk hjälpfilosofi är tyske filosofen Vaihingers “som-om-filosofi”. Medvetna om att vi sakna kunskapen om verkligheten, använda vi våra begrepp som om de stämde överens med verkligheten, därför att vi icke ha någon annan utväg. Eller annorlunda formulerat: Vi måste i brist på fakta om verkligheten medvetet nöja oss med felaktiga fiktioner som om de vore sanna. Vi utgå ifrån dessa såsom hjälphypoteser, medvetna om att verkligheten kanske är något annat.

⁶De, som utgöra den s.k. intelligentian i våra dagar, kunna betraktas såsom pragmatiker, vilket de sällan inse. De godtaga härskande ideologier inom religion, filosofi eller vetenskap, ovetande om dessa företeelsers fiktivitet, och leva på dem som om de vore sanna kunskapen. Och det är pragmatism: dagens hypoteser äro sanningen. Men all exoterisk spekulering är fikcionalism. När skall mänskligheten komma till den insikten?

⁷Dessutom finns naturligtvis en populär pragmatism i stil med den politiska demagogin som numera styr folket. Enligt denna är sanning allt man lyckas inbilla folk i olika avseenden. Påstå bara något som passar folks egoism eller fördomar eller intressen i allmänhet, så är det sant. Det inhamras i folk genom ihärdig propaganda. Sedan kan man ljuga hur mycket som helst; ju fräckare desto bättre.

⁸Uppsalafilosoferna ansågo med rätta dessa uppfattningar för logiskt ohållbara. Logiken kan icke godtaga mer eller mindre godtyckliga antaganden såsom verkligheter. Endast det är sanning som är logiskt ofrånkomligt och allmängiltigt och därmed absolut.

⁹Därför följer emellertid, att sanningen aldrig kan bli annat än det slutgiltiga system som är forskningens slutmål, enär vetenskapens verklighetsuppfattning ständigt ändras i och med forskningens framsteg. Därav följer i sin tur, att filosofien icke kan vara något annat än fortgående kritik av de varandra följande systemen i överskådlig följd. Att påvisa alla systems brister är filosofiens uppgift.

¹⁰Naturligtvis reta dessa påpekanden alla dem som ha emotionellt eller mentalt behov att få hålla sig till något orubbligt fast. Man kan då endast råda dem att undersöka hylozoiken.

7.42 “Envar har rätt från sin synpunkt sett”

¹Slagordet, “envar har rätt från sin synpunkt sett”, är synnerligen typiskt för vår demokratiska tid med dess begreppsförvirring. Att alla ha lika rätt till egen uppfattning blir tydligen detsamma som att alla åsikter äro lika riktiga. Men att envar har rätt till egen uppfattning om allt betyder icke, att vars och ens uppfattning är riktig, överensstämmer med verkligheten. Det betyder icke heller, att alla begripa och förstå lika mycket. Detta var grekiska sofisternas mening, emedan de

saknade kunskap om verkligheten och livet.

²De fakta vetenskapen definitivt fastställt om fysiska verkligheten kunna sägas vara allmängiltiga. Men det gäller icke om vetenskapens hypoteser. De flesta akademiker utgå från de tillfälliga dogmsystem de inhämtat under utbildningstiden och betrakta dessa som allmängiltiga. Detta är misstag, ty de förbli tillfälliga, även om de godtagas av alla i samtiden.

³Ifråga om psykologiska (emotional-mentala) företeelser kan man lugnt utgå ifrån, att inga mänskliga åsikter kunna vara riktiga. I alla händelser saknas objektiva verklighetskriterier. Dylika erhållas först med objektiva kausalmedvetenheten. Ofelbara uppfattningar om medvetenheten i de mänskliga världarna äro möjliga först för essentialmedvetenheten (i femte naturriket).

⁴Esoterikern hävdar, att det finns en enda allmängiltig kunskap, och det är pytagoreernas mentala kunskapssystem, hylozoiken. Men eftersom vetenskapen på sitt nuvarande utvecklingsstadium är ur stånd att verifiera detta, förblir det en arbetshypotes, men den enda i längden hållbara.

7.43 SUNT FÖRNUFT

¹Sunt förnuft är förmågan att tänka i överensstämmelse med verkligheten. Sunt förnuft är det som är i överensstämmelse med hela mänsklighetens samlade, allmängiltiga erfarenheter, icke med nationernas, kulturepokernas, religionernas föreställningsvärld.

²Det talas mycket om sunt förnuft, varvid tydligen förutsättes, att alla ha sunt förnuft. Detta låter säga sig, ifall man med sunt förnuft menar vars och ens högsta möjliga förnuft. Men i så fall få vi en hel serie allt högre slag av förnuft, varje slag motsvarande högsta förnuft på en viss utvecklingsnivå. Ty det är en ofantlig skillnad mellan sunda förnuftet på civilisationsstadiet och humanitetsstadiet, på kulturstadiet och idealitetsstadiet.

³Uppfattningen av sunt förnuft kan även vara helt olika på olika kunskapsnivåer. Vad som för esoterikern förefaller vara sunt förnuft (enklaste logiska slutsats) kan för exoteristen förefalla obegripligt. Det är fråga om olika system.

⁴Alltså har var och en, allt efter utvecklings- och kunskapsnivå, sin definition på sunt förnuft. För de flesta torde till sunt förnuft räknas allt de finna självklart, och detta emedan de omedelbart begripa saken, eftersom den logiskt följer ur deras medvetna eller omedvetna tankesystem. Ofta är det raka motsatsen till sunt förnuft, som för en esoteriker är det som överensstämmer med verkligheten. En vetenskapsman i början av 1900-talet skulle ha ansett tron på den tidens rationalistiska och mekanistiska världsuppfattning vara bevis på sunt förnuft. Återstår frågan, om dagens vetenskapliga hypotessystem kommer att visa sig mera hållbart än exempelvis den hypotes Ernst Haeckel utvecklade i sin bok *Welträthsel*. Eftersom de icke vilja mottaga planethierarkiens skänk, få de snigla sig fram genom mängden utformade och kasserade hypotessystem; inför varje nytt system lika vissa att de löst verklighetsproblemet.

⁵När man väl fått fakta, är allting självklart enligt sunda förnuftet. Man kan vända på det: är det självklart enligt sunda förnuftet, så överensstämmer det med verkligheten. Men det skall vara högsta mentalmedvetenhetens sunda förnuft, och det skall vara i besittning av samtliga för saken relevanta fakta.

⁶Sunt förnuft är motsatsen till känslotänkande. Knappt en procent av de intellektuella äro fria från emotional påverkan vid sina omdömen. De flesta kan man genom att bara motsäga dem i diskussioner driva till nästan vilka absurda påståenden som helst. Dylika böra icke tala om sunt förnuft, ehuru de med förkärlek göra det.

⁷Sunt förnuft vägrar godtaga något som för individen förefaller orimligt. Humanistens sunda förnuft vägrar godtaga religiösa, filosofiska, vetenskapliga, sociologiska absurditeter.

⁸“Vad som strider mot sunt förnuft kan icke överensstämma med Buddhas lära.” Samtliga dogmer i kristna teologien äro förnuftsvidriga, ja, ännu värre, de äro omänskliga. Allesammans äro okunnighetens fiktioner.

⁹Visdom är sunda förnuftets tillämpning av kunskapen om verkligheten och livet. Sunt förnuft är nödvändig förutsättning för visdom. Sunt förnuft är Buddhas lära (icke buddhismen) och visdomens religion. Sunt förnuft befriar från teologi och filosofi, vilka äro verklighets- och livsokunnighetens konstruktioner.

¹⁰Sunt förnuft är högsta förnuft, det evidenta det enklaste av allt, alltför enkelt för en sofistikerad mänsklighet. Kant är den störste filosofen, ty han ägde förmågan att göra det egentligen självklara till något så djupsinnigt, att det blev obegripligt även för honom själv. Mänskligheten har dränkt sig i emotionalitetens illusioner och mentalitetens fiktioner. Illusionerna äro egennyttans, egoismens, självskhetens produkter. Fiktionerna äro filosofiens konstruktioner och vetenskapens hypoteser och teorier. I stället för att konstatera fakta för att finna lagar (konstantrelationer) envisas de med att göra allting till något annat än vad det är. Ty "så enkelt kan det inte vara". Men just så enkelt är det. Ju enklare, desto sannare, desto närmare verkligheten. Enligt planethierarkien är kunskapen om verkligheten, kunskapen om Lagen, om rätt handling, om rätt tillämpning av Lagen, den mest lättfattliga av all kunskap men också den svåraste, därför att människan snärjer in sig i sina fiktioner.

¹¹Filosoferna ha i alla tider föraktat sunda förnuftet, som kan sägas uttrycka allmängiltiga verklighetsuppfattningen i fjärde naturrikets medvetenhetsutveckling. Resultaten blevo också i regel de mest förvända i verklighetshänseende. Objektiva, materiella verkligheten uppfattades såsom något subjektivt och godtyckligt. Däremot inlades objektiviteten i känslans subjektiva värdering av mänskligt handlande.

¹²Bertrand Russell hade i livsåskådningen (ehuru ej i världsåskådningen) sunt förnuft i ovanligt hög grad och gjorde vad han kunde för att utveckla det hos andra. I regel är det just antimetafysikerna som utveckla sunda förnuftet. Metafysikerna förlora sitt sunda förnuft i sina spekulationer över det som de icke kunna veta något om. Det är viktigt, att folk får lära sig allt som rör det fysiska livet och enbart detta, att tänka så, som om andra världar icke finnes. Då först kunna de leva förnuftigt i det fysiska. Sunt förnuft är förutsättningen för att i alla världar låta detta vara detta och icke något annat. Sunt förnuft befriar från alla slags ideologier. Det enda människorna behöva veta utöver det fysiska är, att jaget är odödligt, att det finns högre världar, att livets mening är medvetenhetsutveckling i allt högre naturriken, att allting är Lag och att för övrigt sunt förnuft är det viktigaste av allt.

¹³Det finns i esoteriken inga skarpt fixerade "normer". Sunt förnuft är därför en nödvändig förmåga ifråga om esoteriska företeelser. Och till sunt förnuft hör att man icke antar, förmodar, spekulerar, utan håller sig till verkliga fakta eller i brist på sådana avhåller sig från slutsatser och endast räknar med "möjligheter" och alltså icke sannolikheter. "Vissheter" äro alltid felaktiga utan tillräckliga fakta, och de saknas oftare än folk vill tro, ty de vilja så gärna tro sig veta. Och det är en sak esoterikern icke får, om han ej vill bli självbedragen och därmed ånyo träda in i fiktionernas värld, vilket är fallet med de flesta ockultister. Esoteriska fakta erhållas endast från planethierarkien, icke genom folk som tro sig kallade att mottaga sådana. Dessa fakta finnas alltid i esoteriska litteraturen från planethierarkien. Tyvärr ha vi att motse även förfalskad sådan litteratur, varför sunt förnuft erfordras. Såsom D.K. inskräper: "Godtag ingenting som icke stämmer i alla avseenden. Det är bättre tvivla än tro. Inser man ej att det måste vara så som sagts, så vänta med godtagandet." För förstajaget finns ingen högre instans än det logiskt tvingande. Allt annat är ovisst. Det inskräpte också Buddha hos sina esoteriska lärjungar. Det är hårt tal men måste sägas. Icke alla, som tro sig kallade, duga till esoteriker.

¹⁴Strängt taget innebär först kausalmedvetenhet sunt förnuft. Esoterikern förstår vad Buddha menade, när han klargjorde för sina lärjungar, att första steget på vägen till högre riken är utvecklandet av sunda förnuftet. Förutsättningen härför är vägran att godtaga något såsom sant eller verkligt, som strider mot vår erfarenhet, som för oss innebär något absurt, ologiskt, sakligt eller psykologiskt orimligt. En saklig analys av de ideologier (teologiska, filosofiska,

vetenskapliga) mänskligheten godtagit klargör, att samtliga äro ohållbara. Allt som måste blint anammas såsom "övergående" människans förnuft (det gör det också på det stadiet), är trossatser hemmahörande på emotionalstadiet.

OMDÖMESFÖRMÅGA

7.44 *Omdömeslöshet*

¹Den, som icke har kunskap om fakta, axiom och principer inom varje särskilt kunskapsområde, har fiktioner. Särskilt gäller detta de problem som tillhöra världs- och livsåskådning. Alla tro sig i stånd att lösa dessa problem. De göra det på för dem enda möjliga sättet: de bli okritiska och troende.

²Folk har så bråttom med att avge omdömen om allt, att de icke kunna vänta, tills de tagit reda på vad saken gäller. Den ytliga orienteringsmöjlighet undervisningen bibringat använda de som om de trodde sig vara allvetande. Detta pekar på en fundamental brist i pedagogiska metoden, som från allra första början borde bibringat folk insikten om deras nästan totala livsokunnighet.

³Människans tilltro till egen omdömesförmåga är grundorsaken till de flestas misstag i livet, till härskande illusiviteten och fiktiviteten. Därnäst orsak är tilltron till andras omdömesförmåga.

⁴Spontana tendensen att avge omdömen är självbedräglig i mer än ett avseende. Misslyckas någon bekant med något, så heter det: "Ja, det trodde jag alltid den där skulle göra." Om efter någon tid samma individ förvånar de gamla klandrarna genom att lyckas med något särskilt svårt, säga de: "Ja, se det visste jag, att han skulle bli någonting. Det har jag alltid sagt."

⁵Betecknande för de omdömeslösa är att de tro sig begripa utan att äga sakkännedom. Det räcker för dem att höra något omnämnas för att de genast ska "veta" vad detta är, hänföra detta nya och för dem i själva verket obekanta till något de redan känna. Och så blir missuppfattning oundviklig. Ett exempel. En orientalist fick höra ordet "planethierarki", ett ord han aldrig förr hört. Det begrepp han hänförde ordet till kunde inte bli esoterikens verklighetsbegrepp om planethierarkien, ty det brydde han sig inte om att ta reda på, utan hans begrepp var en förmodan om en grupp av yogier. Förmodan gav alltså till resultat en typisk fiktion (föreställning utan motsvarighet i verkligheten). Nya fakta gävo på detta sätt anledning till formandet av nya fiktioner, och resultatet blev groteskt. Sådant händer ständigt, när folk tror sig veta, ur stånd att fatta, att det kan finnas något som de icke veta.

⁶Många inse ej vad förmätenheten (grekernas hybris) innebär. De känna sig mycket ödmjuka inför "livets mystär", ödmjuka intill självutplåningsens gräns. Men det finns innerst inne en tro på egna uppfattnings- och bedömningsförmågan, en tro som utvecklats i umgänget med mindre intellektualiserade. Det är en mycket vanlig företeelse, att hyperintellektuella, när de insett sin mentala överlägsenhet över sin omgivning, överskatta sin egen omdömesförmåga och tro sig om att kunna bedöma allt, aningslösa om sin oerhört begränsade kunskap om verkligheten och livet. Denna "egenskap" har hos alla stora filosofer bidragit till att de trott, att de resultat just de kommit till i sina spekulationer överensstämde med verkligheten. Individerna har lätt att inbilla sig att just han är något alldeles extra. Emellertid är klar insikt om egna ofantliga begränsningen ett utmärkande drag för alla på verkligt högre stadium.

7.45 *Vad omdömesförmåga är*

¹Omdömesförmåga är dels förmåga att skilja på fakta och fiktioner; dels förmåga att avgöra, om samtliga erforderliga fakta föreligga eller om samtliga erforderliga principer beaktats; dels förmåga att insätta fakta i sina rätta sammanhang eller syntetisera många principer.

²De flesta omdömesfelen bero på att icke samtliga fakta eller principer beaktats. Man stirrar sig blind på en princip, utan att ana, hur många andra principer, som erfordras. Omdömeslösheten tror, att det räcker med en princip och att denna kan användas utan vidare.

³Folk har fått tag på ett faktum, och genast fälla de omdömen utan aning om tilltagets oförnuftighet. Icke sällan fordras tusen fakta kombinerade för något så när sannolikt omdöme.

⁴Den okunnige tror att det i relationen orsak-verkan finns bara en orsak. Forskningen upptäcker

undan för undan, att "orsaken" är ett helt komplex av faktorer, upptäcker allt fler faktorer.

⁵Hur många fakta eller principer som erfordras, beror på hur komplicerad en sak är. Av t.ex. filosofiska problemen erfordras så många principer, att mänskligheten på nuvarande utvecklingsstadium är ur stånd att fatta den saken. Hithörande omdömen äro också felaktiga till över nittionio procent.

⁶Omdömesförmågan förväxlas med logiska slutledningsförmågan. Dra riktiga slutsatser kan den enfaldigaste. De största intelligenser begå härresande omdömesfel. Verkliga omdömesförmågan kommer till synes i insikten om vårt vetandes fiktivitet och vår kunskaps otillräcklighet.

⁷Det är i okunnigheten om fakta och principer och oförmågan av relativering, som allmänna opinionens totala brist på omdöme kommer till synes. "Så snart en sanning omfattas av ett flertal, blir den därigenom lögn." (Kierkegaard) Emedan okunnigheten icke kan inse, att allting består i relationer, är beroende av betingelser och förhållanden, att principerna äro för renodlade fall som aldrig förekomma i verkligheten, att principerna måste relativeras, att princip som gäller för ett visst fall icke får absolutifieras att gälla för alla skenbart liknande fall.

⁸Vetande och omdömesförmåga äro två olika förmågor. Vetande förutsätter förmåga att uppfatta fakta. Omdömesförmåga är att kunna kombinera fakta på rätta sättet. Det kan icke folk. De kunna endast säga efter. De inse icke ens att den har rätt som kombinerat rätt. De måste först fråga sin professor, om det är rätt kombinerat. Sedan "tro" de, tro sig veta.

⁹Man är icke dum därför att man är okunnig, icke kan begripa sådant som man aldrig studerat. Dum kan man kalla den som tror sig kunna bedöma utan vetskap om fakta. Och den dumheten träffar man på hos de flesta inbiliska individer.

¹⁰Människorna klistra etikett på allt för att kunna inpassa det ifrågavarande i dess rätta fack för att sedan avfärda det. De klistra etiketter på andra människor, och sedan äro de färdiga med dem. Att allt dylikt vittnar om kliché- och schablontänkande, fatta de ej.

¹¹Riktiga omdömen äro sällsynta och omdömesförmågan en sällsynt förmåga. Många göra icke klart för sig de stora skillnaderna mellan intelligens, omdömesförmåga och tillämpningsförmåga. Omdömesförmåga förutsätter både intelligens och sakkunskap, vetskap om fakta och bearbetning av dessa fakta. Det är slutligen förmågan av tillämpning som ger vishet. Folk talar om teori och praktik men har ofta ytliga föreställningar om båda.

¹²Alla människor fälla omdömen om allt. De äro så duktiga. Men visheten begynner med insikten att man är en idiot: en ny formulering av sokratiske visdomsordet.

7.46 Omdömesförmågans utbildning

¹Bedömningsförmåga är resultatet av ihärdigt mentalt arbete under många inkarnationer. Den insikt, som förvärvas i liv efter liv, ingår i den medfödda instinktiva förståelsen. Fakta måste visserligen på nytt förvärvas av nya hjärnan, men förmågan att insätta dessa i sina rätta sammanhang blir alltmer automatisk. Den, som vägrat godtaga orimligheter (vägrat göra våld på livsinstinkten), har allt lättare att förvärva sunt förnuft (högsta förnuft).

²Det är den allmänna fonden av klart fattade och riktigt syntetiserade principer som bestämmer bildningsnivån. All undervisning utgår ifrån och förutsätter en viss fond av principer. Är denna fond otillräcklig, kan den lärande icke följa med och syntetisera de nya principer som undan för undan meddelas. Han måste missuppfatta och tillämpa fel. Därpå beror den allmänna omdömeslösheten.

³Ju fler fakta och principer vi förvärva, desto riktigare blir vårt omdöme. Observera: riktigare, icke ofelbart. Vi nalkas steg för steg det ofelbara omdömet, vilket förutsätter allvetenhet i saken.

⁴Det har i oändlighet pratats om bildning utan att folk ens fått klart för sig det väsentliga: bildningens ändamål. Detta består i att utveckla omdömesförmågan. De flesta "bildade" ha förvärvat vetskap om en massa fakta och principer. Dessa äro otillräckliga för sakligt omdöme,

som förutsätter sakkunskap. Men de räcka för den skenkunskap och det sofisteri som kännetecknar vår tids bildning.

7.47 Absolutifiering och relativering

¹Vi uttrycka oss i absoluta omdömen. Omdömet kan vara riktigt. Men i tillämpningen blir omdömet felaktigt, vilket beror på att de verkligheter, som omdömet hänför sig till, bestå av relationer. För att bli riktigt måste alltså omdömet relativeras. Paradoxen är ett typiskt exempel på relativering av två motsatta, absoluta omdömen. Ju okunnigare man är, desto oftare bli omdömena absoluta. För enkla intellekt, för livsokunnigheten, är allting absolut. Ju mer man förstår, desto mer sällan absolutifierar man.

²Detsamma gäller fakta. Fakta äro absoluta. Relativeringen visar sig i att fakta insätts i sina rätta sammanhang.

³Det är likadant med principer. Principen såsom princip är absolut. Den måste, för att begripas av lägsta intellektet (47:7), ges en absolut formulering. Men den kan icke tillämpas absolut, utan måste relativeras genom att modifieras i syntes med andra principer. Sunt förnuft består just i att kunna relativera genom kännedom om och tillämpning av samtliga principer som kunna beröra saken. Insikten infogar principen i det sammanhang av alla de principer som erfarenheten upptäckt. Det är så principen får sin rätta betydelse och praktiska brukbarhet.

⁴För att kunna fälla riktiga omdömen måste man ha total kännedom om det som bedömes. Det har man praktiskt taget aldrig, förrän man är suverän med hundraprocentig kunskap.

⁵Det är ett esoteriskt axiom, att delkunskap ej är kunskap. Särskilt gäller detta livskunskapen. Människorna absolutifiera alla principer de fått tag på. Man kan icke bedöma efter en enda princip, ifall det fordras kännedom om flera, om många, om "tusen" för att kunna bedöma rätt. För att kunna lära måste man lära en princip i taget. Okunniga börja genast bedömningen efter den enda princip de lärt. Resultatet måste i de flesta fall bli idiotiskt.

⁶Endast fakta utgöra grund för kunskap och därmed för bedömning. Det är ytterligt sällan ett faktum är tillräckligt för bedömning av en livsföreteelse, så sällan att man lugnt kan bortse därifrån. Ett helt nytt faktum, lagt till alla övriga fakta, förändrar genast det hela i något avseende. Vi lära av livet, och livet medför, för dem som reflektera, ett ständigt omtänkande om nästan allt.

⁷På lägre mentalstadiet rör sig tänkandet från grund till följd. Det är "trådtänkande", en smal tråd i sänder. Men livet kan liknas vid en ofantligt komplicerad "väv" med tusentals knutar på varje kvadratcentimeter. Intuitionen består i att ögonblickligen uppfatta alla dessa tusentals knutar i deras olika sammanhang och allt snabbare uppfatta samtliga detaljer.

7.48 Akademisk utbildning

¹Akademisk utbildning är fackutbildning, som ofta resulterar i fackidioti. Så snart akademiker fälla omdömen utanför sitt fack, visa de sin inkompetens. Även inom själva facket räcker det sällan med teoretiska studier, varför mången erfaren praktiker, som i sin praktik haft tillfälle uppsnappa väsentliga fakta, ofta har bättre omdöme än den som saknar erfarenheten.

²Ibland har man haft tillfälle träffa doktorer, vilka man en gång känt som studenter. Och förunderligt nog har man fått intrycket att de fördummats, att de icke längre kunna tänka så klart och fritt som förr. De ha dogmatiserats, röra sig med akademiska klicheer, ha stelnat i fastlagda tankebanor. Från att ha visat snabb uppfattning, kunnat dra riktiga slutsatser av nya fakta, ha de blivit logiskt orörliga, mentala träbockar, oförmögna att tänka annorlunda än på inlärt sätt. De ha förvärvat åsikter de sedan hålla fast vid, alltid fatalt, eftersom åsikter, liksom hypoteser och teorier, snart ersättas av andra. De tycka icke om nya ideer, ny syn på tillvaron. Framför allt ogilla de sunt förnuft. Det måste vara något fundamentalt fel med den akademiska undervisningen. Istället för att fostra levande människor, vakna för allt det oupptäckta i livet, producerar den dönickar.

7.49 Utnämning av genier

¹Endast i sällsynta undantagsfall äger samtiden förutsättning att avgöra om individen är geni. Många s.k. genier ha knappast talang. De verkliga genierna kunna dessa bedömare umgås med i årtal utan att ana geniet. Det är bevis på vederhäftigt omdöme att avstå från att utnämna genier och alls värdesätta och klassificera folk. Bedöma andra kunna vi icke, ty vi veta alldeles för litet.

²Att Schopenhauer var en intellektuell kapacitet av betydenhet, insåg Goethe fuller väl. Men icke att han var ett geni. Däremot hade Schopenhauer Goethes storhet fullt klar för sig.

³Ett snusvishetens "axiom", som biografer sällan försumma att avslöja sin omdömeslöshet med, är att "genier i regel visa ett notoriskt dåligt omdöme i sitt umgängesval". Genier få aldrig tillfälle välja sitt umgänge. De få vara glada, om någon alls frågar efter dem. Det blir mest särtingar av tvivelaktig vederhäftighet.

TÄNKANDETS UTVECKLING

7.50 Tankeförmåga

¹Förmågan att tänka, att bruka sin mentalmedvetenhet, måste man förvärva genom metodiskt och systematiskt arbete.

²Okunnigheten beror på frånvaro av verklighetens fakta men också på oförmåga och ohåga att använda de fakta som finnas. De flesta vilja slippa tänka.

³På lägre utvecklingsstadier ha människor stor obenägenhet att "tänka om". De vilja hålla sig till de fiktioner de en gång förvärvat. Det är alldeles för besvärligt att tillägna sig eller utarbeta ett nytt mentalsystem.

⁴Mentala utvecklingen består i att vi förvärva förmåga att bilda begrepp, formulera allt större "abstraktioner", från konkreta begrepp (stol) till abstrakta begrepp (möbel), sedan till allt mera omfattande principbegrepp, perspektivbegrepp, systembegrepp, tills vi i intuitionen fånga alla relationer i ett intuitionsbegrepp. Språket saknar ännu ord för hithörande företeelser, vilket visar mänsklighetens livsokunnighet, felande livserfarenhet.

⁵Begreppet fasthåller det gemensamma i en mängd fysiska företeelser (t.ex. begreppet bord alla slag av bord av olika form och färg). Principen är motsvarande sammanfattning av det gemensamma av en grupp likartade begrepp. Perspektivet är sammanfattning av principer och systemet sammanfattning av perspektiven. Med förvärv av perspektivet närma vi oss förmågan att uppfatta kausalidén med dess verklighetsinnehåll, likt en fotografering av överskådad verklighet, där varje minsta detalj är skarpt iakttagbar med alla dess relationer.

⁶Konstnären lär sig att så noga betrakta verkligheten, att han kan återge dess former och färger ur fantasien. Det är visualiseringsförmåga, första steget i den metod som medför kausalmedvetenhet. I och med att denna förmåga utvecklas, försvinner det behov av definitioner som utmärker begreppet, och då vet man därför att man ser. När individen förvärvat förmåga av mental objektiv medvetenhet, blir seendet en automatisk process, och då ser han vad han vill se i fysiska världen oberoende av avståndet.

⁷Däremot ger klärvoajansen (emotional objektiv medvetenhet) endast högst otillförlitliga bilder, därför att dessa ständigt förändras under påverkan av egen och andras emotional- och mentalmedvetenhet. Man kan säga, att det man ser är lika otillförlitligt som människornas vetande och bedömningsförmåga, allmänna opinionens uppfattning. Det är i varje fall aldrig exakt, alltid i något avseende "deformerat", oklart, diffust. Icke sällan fås en vrångbild.

7.51 Olika, allt högre slag av tänkande

¹De mentala molekylarslagens olika slag av medvetenhet komma att framdeles klarläggas av esoteriker. Till dess får man nöja sig med tämligen infantila uppdelningar av mentalmedvetenhetens olika uttryckssätt.

²Man kan tills vidare indela tankeförmågan i sex klasser: 1) frånvaro av snusförnuft, 2) snusförnuft, 3) förmåga att säga efter, 4) förmåga att omformulera andras ideer (vilket anses såsom eget tänkande och i stort sett är allt man behöver för att bli professor), 5) förmåga att tänka nya ideer, 6) förmåga att förutsäga upptäckter av nya ideer och fakta. Man måste göra väsentlig skillnad mellan okunnighet om fakta och oförmåga att använda fakta.

7.52 Enklaste slutledningstänkande

¹Tänkandet på lägsta mentala nivå kan endast röra sig steg för steg med enklaste identitetsrörelse från begrepp till begrepp. Varje faktum måste friläggas och absolutifieras, som om detta vore det enda väsentliga, enda existerande, så att det kan uppfattas och långsamt inpräntas (mentalmolekylen intvingas i hjärncellen, där den sitter i sin isolering och är enda,

absoluta sanningen). Men med detta förfaringssätt hämmas förståndsverksamheten, och de, som förmå att samtidigt uppfatta förståelse av saken erforderliga fakta, förlamas i sitt eljest möjliga reflexionsarbete. I och med att ett begrepp, ett faktum absolutifieras, har det förlorat sin betydelse, som endast framgår av dess insättande i ett sammanhang med andra.

7.53 Principtänkande

¹Principitänkandet, som absolutifierar allt och betraktar logiska nödvändigheten såsom det absoluta, grunden för allt tänkande, har i alla tider resulterat i absurditeter. Det har i hela filosofiens historia fört tänkarna på avvägar. Logiska formalismen måste få en underordnad plats i tänkandet. Helt kan den väl icke undvaras, förrän kausala intuitionen ersätter "logiken". Den är ett nödvändigt genomgångsstadium mänskligheten befinner sig på, tills den lärt sig tänka, vilket den ännu icke kan. Massan tänker icke alls. Den säger efter och det är mentalrobotens funktion. När individen kan säga, "denna tanke har jag tänkt alldeles själv," då först kan han börja tänka.

7.54 Snusvisheten

¹Det är mycket vanligt att höra filosofiskt oskolade, varmed menas alla, som icke studerat filosofernas egna verk, utan endast filosofiens historia, yttra sig om vad filosoferna naturligtvis "egentligen menat", vad de borde sagt eller gjort istället för det de sade och gjorde. Efteråt är man väldigt klok och vishetens mästare.

²Mänsklig vishet är snusvishet. Det torde dröja länge, innan den insikten blivit allmän, innan man insett även den s.k. intelligentians allmänna omdömeslöshet i allt utanför ett mycket begränsat erfarenhetsområde. Den s.k. bildningen (allmänna livsorienteringen) borde ha inskräppt förståelsen för våra små möjligheter att bedöma och att varje omdöme (utom trivialiteter) kräver en sakkunskap och expertis som endast undantagsvis är tillfinnandes. Det är faktiskt endast experten, som kan inse hur mycket som erfordras för riktigt omdöme inom eget område. Så mycket borde folk fått lära sig i skolan och på universiteten. Är det någon som lärt sig det?

³Det enklaste, närmast liggande, egentligen självklara är det svåraste att finna. Det har man ännu icke begripit. Man kan få höra av dem som fått veta, att treenigheten materia, energi och medvetenhet är tillvarons grundfaktorer: "Jamen, det är ju så självklart, att det icke ens behöver sägas!" Vilket yttrande visar, att man är aningslös om intellektets stora brister ifråga om uppfattningen av verkligheten. Esoterikern får lära sig, att all kunskap är självklar, är det enklaste av allt men att det är totalt omöjligt för vårt intellekt att utan vidare upptäcka den. Det borde också ge mystikerna en tankeställare, dessa som tro att sanningen är ofattbar. Det är precis tvärtom. Sanningen är det mest självklara, och det är just därför den är oåtkomlig för förnuft av lägre slag. Och det är vår räddning, ty annars skulle mänskligheten på barbarstadiet (barn och banditer) förinta allt liv.

7.55 Känslotänkande

¹Mänskligheten befinner sig på emotionalstadiet. Få människor ha nått egentliga mentalstadiet, perspektivmedvetenheten (47:5). Även intelligentian rör sig i sitt tänkande med mentaliserade emotionalformer. Deras tänkande är ett känslotänkande, det som på sanskrit kallas kama-manas.

²Ideal är en emotional företeelse, nerdimensionering eller emotionalisering av en mental idé.

³Endast en esoteriker kan begripa, att det emotionala ("känslolivet") och det mentala ("tänkelivet") tillhöra det överfysiska, två överfysiska världar.

⁴Önsketänkandet förvränger verkligheten.

⁵Önskan att tro är icke endast upphov till illusioner och fiktioner utan medför även påtaglig ohäga att taga hänsyn till fakta.

⁶Önskan att förstå, att slippa tvivel, oklarhet etc. gör ofta att vi nöja oss med alltför enkla

förklaringar, alltför enkla tanke-system. Det är detta, som gör att gottköpsidiologier ha så lätt att bli godtagna.

⁷Politiska idiologiers framgångar bero på flocktendensen, osjälvständigheten, individens fruktan för att vara olik andra.

⁸Känslotänkandets eviga “jag kan icke tro”, “jag kan icke tänka mig” tycks förutsätta, att verklighetens beskaffenhet eller tillvarons processer äro beroende av vad vi tycka eller anse. När skall mänskligheten lära sig detta fundamentala faktum, att den saknar möjlighet till kunskap ifråga om världsåskådningens problem, att allt vi veta är de fakta vi få ifrån planethierarkien?

⁹Esoteriskt betraktas emotionalisterna som negativa, mentalisterna som positiva i livshänseende. “Negativ” betyder i detta sammanhang att monadens uppfattning bestämmas av höljenas, även kollektiva “tankeformernas” (mänsklighetens illusioner och fiktioner, idiologier etc.), vibrationer; “positiv” att monadens uppfattning är självbestämd. Naturligtvis är ännu så länge även intelligentian auktoritetstroende, men det visar ju att intelligentian står på emotionalstadiet. I själva verket ligger i tänkandets själva natur att det efterhand blir självständigt hos individen. Risken därvid är att folk tror sig kunna tänka rätt utan fakta.

¹⁰När monaden ramlar ner i solarplexuscentrum (emotionalvärlden), är förnuftet eliminerat. Det är bara att vänta, tills den återvänder till strupcentrum (mentalvärlden).

¹¹Så länge mänskligheten står på emotionalstadiet, är det av största betydelse, att alla begrepp bli exakt definierade, ty det är enda sättet att minska den oklarhet som utmärker de flestas tänkande. Symboler äro endast för kausaljag, som icke behöva exakta begrepp. Men så länge mänsklighetens strävan går ut på att individerna ska bli mentaljag, måste det mentala med dess konkretiserande aktivitet och begreppens insättande i sina riktiga sammanhang till ett ordnat system vara förnämsta krav på filosofiskt eller vetenskapligt arbete. Materieaspekten är den väsentliga för monaden i förstatriaden och medvetenhetsaspekten för andrajag. Andrajag må gärna vara subjektivister, men för förstajag är risken stor att de drunkna i fantastier.

¹²Mystikerna på högre emotionalstadiet (48:2,3) nå fram till insikten, att det finns endast en religion yttrande sig i viljan till enhet. Mentalisten på högre mentalstadiet (47:4,5) inser, att det kan finnas endast en filosofi, en riktig vetenskaplig uppfattning av verkligheten. Det dröjer, innan den insikten förvärfvas av teologer, filosofer och vetenskapsmän.

¹³Mentalisten, som sakligt, opersonligt, oemotionalt, emotionalt oberörd, konstaterar faktum, får ständigt höra, att han är en “slugger”, är hård, saknar “hjärta”. Den, som känner många hjärtegodas, ädla präster och älskar dem personligen och inser att de av äldste motiv idiotisera mänskligheten, bör kunna få påpeka detta faktum utan att därför anses hänsynslös. I annat fall är sanningen alltid hänsynslös.

7.56 Perspektivtänkande

¹Perspektivtänkandet innebär en överblick över erforderligt antal fakta insatta i sina sammanhang, varmed varje begrepp fått sin rätta relativa betydelse och en mental vision erhålles, en totalvy, som frigör från längesedan undangjorda långsamma slutledningstänkandet och principitänkandet. Naturligtvis förutsätter detta allsidig förtrogenhet med ifrågavarande ämnens innehåll. I regel ha också en mängd nya, allmännare föreställningar (samlingsbegrepp) formats, vilket underlättar perspektivering.

²Det kontradiktoriska principitänkandet har i sig en absolutifierande tendens, som varit psykologiska grunden till dogmtänkandet: att en sanning har endast en betydelse. Perspektivtänkandet upptäcker efterhand allt fler “aspekter hos sanningen”. Man kan säga att tänkandet i tes–antites–syntes bildar övergång till perspektivtänkandets förmåga att upptäcka allt fler relationer.

³Relationerna äro för mänskligt intellekt praktiskt taget oöverskådliga. Perspektivmedvetenheten erhålla vi genom att icke stanna vid ett omdöme såsom slutgiltigt. Vi finna ständigt nya

relationer, som nödvändiggöra ständigt modifierade omdömen. Otåliga invända, “den som vill ha hundra synpunkter på varje sak kommer aldrig fram till en ståndpunkt”. Därpå kan svaras, att varje ståndpunkt, hur nödvändig den kanske måste vara i en situation som kräver ståndpunktstagande, icke får betraktas såsom absolut, såvida icke absolut alla fakta konstaterats och insatts i sina rätta sammanhang, något som är möjligt endast i vardagens enkla, triviala förhållanden, som alla kunna konstatera.

⁴Mänskliga kultureliten borde beflita sig om att befria sig från skolastiska begreppsjongleriet och vetenskapliga knappologien och istället förvärva perspektivmedvetenhet och systemtänkande med samtidig överblick över systemets verklighetsinnehåll.

7.57 Systemtänkande

¹I begreppshänseende förutsätter allt tänkande tankesystem såsom logisk grund. Utan systemet vore begreppet isolerat och saknade det inre sammanhang. Tänkandet går från det allmänna till det enskilda, och detta i allt vidare begrepp, principer etc., som ytterst vila på system. Alla ideologier, alla vetenskaper äro system. Den, som tillägnat sig tankeinhåll i alla kända system, har förutsättning att börja tänka i system, vilket bildar övergången till subjektiv kausal intuition. Objektiv kausal intuition ser den objektiva materiella verkligheten i de tre lägsta atomvärldarna och hurusom i dessas materieprocesser verkan följer på givna orsaker. Den ser även de faktorer, som i närmaste framtid ska bli orsaker till verkningar i skeendet. Den ser de orsaker som verkat skeendet i det förflutna.

7.58 Begripande och förståelse

¹Det är en väsentlig skillnad mellan att begripa och att förstå. Vi begripa det vi bearbetat och förstå det vi ha latent.

²“Man kan begripa utan att förstå och förstå utan att begripa.”

³Begripandet är mentalt, är resultatet av reflexion, på eget initiativ eller med andras bistånd.

⁴Begripandet består i att kunna infoga fakta eller ideer i deras rätta sammanhang.

⁵Vetenskapen hjälper oss att begripa. Skönlitteraturen kan vara en genväg till förståelse av det som vi lärt oss att begripa.

⁶Man kan lära folk begripa men icke lära dem att förstå. Många kunna, under trycket av föreläsarens starka mentalvibrationer, för ögonblicket fatta meningen i föredraget. Men efteråt, när dessa intryck försvunnit, blir mycket oklart som förut var så klart. Detta blir ofta fallet, när latent vetande icke förefinnes.

⁷Det är en enkel sak att redogöra för Pytagoras' hylozoiska system. Men det är en helt annan sak att inse dess överensstämmelse med verkligheten.

⁸Förståelsen är spontan, ögonblicklig uppfattning, som okunnigheten kallar intuition.

⁹Upplevelse och livserfarenhet är nödvändig för förståelse. Utan egen erfarenhet blir det på sin höjd begripande.

¹⁰Förståelsen är igenkännande och beror på att individen i föregående inkarnationer inhämtat och bearbetat vetande.

¹¹Bearbetningen i mentalvärlden efter inkarnationens slut ger icke endast klarhet utan medför även (när vetandet är exakt, “kausalt”) kontakt med kausalmedvetenheten i detta avseende. Det är detta som ger förståelsen.

¹²Det finns ett annat slags återerinring: undermedvetenhetens lätthet att bemästra vad man en gång begripit. Men det ger ingen förståelse i esoterisk mening, även om det ger begreppsmässig suveränitet, något de flesta stora vältalare ge prov på.

¹³För att begripande skall bli förståelse fordras att teoretiska vetandet omsatts i levande livet. Allt annat är surrogat. Normalindividen är subjektivist i allt utom det som direkt avser synliga verkligheten. Han måste betjäna sig av tankekonstruktioner, som alltid bli mer eller mindre

oklara, oexakta.

¹⁴Det är icke nödvändigt att gång på gång göra om samma slags erfarenheter i liv efter liv. En hel del ligger under nivån. Ofta lär man av andras erfarenheter, emedan latent minnet väcks till liv av det man ser och hör av andras misstag.

¹⁵Det finns saker, som tarva en så grundlig bearbetning, att det behövs ett långt liv i mentalvärlden för dess slutförande. Många tankar, som vi ägnat endast flyktigt intresse under jordelivet, kunna senare mogna till ideer.

¹⁶Människor tro sig förstå, när de kunna infoga nya fakta i de fiktionssystem som behärska dem. Men förstå göra de som först, när deras tankesystem överensstämmer med verkligheten.

¹⁷Liksom det kan finnas begripande utan förståelse, så kan det finnas förståelse utan begripande. Man kan förstå hylozoiken utan att kunna redogöra för den eller ha alla fakta i deras sammanhang fullt klara för sig. Den, som har erfarenheten och dess bearbetning latent i sin undermedvetenhet från föregående inkarnationer, har omedelbar förståelse för likartad erfarenhet i sitt nya liv. Men det betyder icke, att individen omedelbart begriper och kan redogöra för det han förstår. Förståelse är jagets återerinring. Begripande är hjärnans sak. För att förståelse skall bli till begripande fordras att nya hjärnan tillägnat sig erforderliga fakta och bearbetar dessa till system.

7.59 *Idé*

¹När de se, hur världen regeras (med minimum av "vishet"), vägra många godtaga Platons sats "ideer styra världen". De ha då icke förstått, vad Platon menade med "idé". Det finns många huvudslag av ideer, med olika grad av verklighetsinnehåll (sanningshalt): alltifrån sådana "ideer" som emotionala illusioner och mentala fiktioner till platonska kausalideer, essentialideer och ännu högre slags ideer i stigande serie, ända till de kosmiska ideer som dirigerar manifestationsprocesserna. Idé i vanlig bemärkelse är närmast detsamma som mental konception, den må vara hur felaktig som helst. I esoterisk bemärkelse avses endast "verklighetsideer", ändamålsenliga energier dirigerade av kollektivväsen med kunskap om verkligheten.

²Ju mer individen mentalt utvecklas, desto enklare te sig ideerna. Under det att verklighetsinnehållet vidgas och blir allt mer inklusivt, blir utformningen allt enklare, så enkel att läsare utan motsvarande upplevelser och bearbetningar av erfarenheter ej uppfatta verklighetsinnehållet.

³Nya ideer ha så svårt att bli förstådda, eftersom all uppfattning spontant utgår från individens till stor del undermedvetna tankesystem, ett resultat av bearbetningen av egna erfarenheter i förflutna liv. Nya ideer innebära nya erfarenheter och bearbetning av dessa och anpassas därvid till det gamla systemet, vilket medför en modifiering av detta. Denna modifiering kräver ett mentalt arbete, som de flesta antingen sakna förutsättning för eller sakna vilja att besvara sig med.

⁴Individens religion, filosofi, vetenskapliga världsåskådning är betingad av nation, miljö och härskande uppfattning. Endast de, som äro i stånd uppleva en kausalidé, kunna komma med något väsentligt nytt. Därvidlag är att märka, att varje framtida narrprofet, som fått höra ordet "kausalidé", kommer att betrakta sina hugskott eller missuppfattningar såsom kausalideer. Redan nu äro alla läsare av ockult litteratur färdiga att "predika evangelium" som om de bemästrade det absoluta kunskapssystemet. De borde först lära sig att tåga.

7.60 *Intuition*

¹Intuitionen har i sig alltid något av förutseende. Eftersom allt skeende är bestämt av orsaker i det förflutna (jämfte de nya faktorer som tillkomma i nuet), så blir förutsägelse möjlig med olika grad av sannolikhet (visshet), graden beroende på perspektivet, bestämt av erforderliga fakta i rätt sammanhang.

²Med sina emotionala illusioner och mentala fiktioner (i ett kaos av fakta) saknar människan alla förutsättningar för intuition. Det är denna allmänna desorientering man kallat "vandra i

mörkret” eller “leva i skenet”. Bedömningen blir som på en slump.

³Inspiration kommer antingen från det övermedvetna eller utifrån genom tankeöverföring.

⁴Instinktiva, snabba förståelsen kalla många för “intuition”. Såsom snabbtillägnelse av fakta, exempelvis hos en Goethe, anger den att perspektivmedvetenheten (47:5) förvärvats.

⁵Verklig intuition är upptäckten av verkans dolda orsaker i skeendet. Objektiv kausalmedvetenhet ser även hithörande materie- och energiprocesser, hela förloppet i orsaks- och verkanskedjan.

⁶Det finns många slag av intuition. I framtiden, när medvetenheten studeras ur esoterisk synvinkel, kommer man att bli nödsakad definiera dessa olika slag: mentalintuition (47:4), kausalintuition av tre slag, essentialintuition av sju slag etc.

⁷Det enklaste är det svåraste att finna och det lättaste att förstå, när man väl fått förklaringen. Men för att upptäcka den fordras, ifråga om de mest fundamentala sanningarna, högsta mentala kapacitet och största möjliga erfarenhet. Det är detta, som är den till synes paradoxala bristen i mänskliga intellektet. Vi måste gå från det enkla hela vägen igenom alla komplicerade relationer, innan vi upptäcka det självklara i det omedelbart givna. Det är också detta som varit kruxet i all filosofi. Den vise är ödmjuk, ty han har alltför ofta fått lära sig inse, att han varit idiot, när han trots sig vara vis.

⁸Intuitionen gör människan ödmjuk, ty dess uppenbarelser tala om vad som hon efteråt betraktar såsom självklart och hon sett utan att se, omöjligt kunnat upptäcka. Det är också däri skillnaden ligger mellan intellekt och intuition. Intellektet kan analysera i tusen år vad intuitionen ser och vet.

FÖRMÅGAN ATT TÄNKA

7.61 Inledning

¹Folk tro att de kunna tänka, vilket är ett stort misstag. De ha fått lära sig säga efter, och det tro de vara att tänka. Vågar någon tänka själv och säga något som andra icke förut läst eller hört, alltså icke känna igen, så möts han av frågan, "vem har sagt det?" Man måste kunna åberopa sig på någon allmänt erkänd auktoritet. Annars är det icke vetenskap, kan icke vara riktigt. På den frågan svarar en självständigt tänkande, "jag har sagt det," och ser hur ett allmänt löje utbreder sig över de närvarandes ansikten. Stackarn har gjort sig löjlig. Själv kan han konstatera, att han hamnat i fel sällskap.

²De flesta kunna icke tänka, enär de icke förvärvat förmåga av aktivitet i näst lägsta mentala molekylarlagets medvetenhet (47:6). Det enkla slutledningstänkandet (47:7) gör knappt skäl för beteckningen "tänkande". Verkliga tänkandet börjar med förmågan av särskiljande, av urskillning, av uppfattning av huvudsak och bisak.

³Skeendet är resultatet av otal samverkande faktorer. Det enkla intellektet upptäcker en faktor och tror sig därmed ha förklarat allt, aningslöst om det groteska i dylikt förklaringsätt.

⁴Det fundamentala felet med människornas s.k. tänkande är att de tro och förmoda, detta eviga spekulerande utan fakta eller tillräckliga fakta. Det mesta av folks prat kan avfärdas med att man frågar sig, vad de ha för fakta för det. Att de hört eller läst är icke detsamma som fakta. Framför allt är detta skvaller till 99 procent enbart fantasier. Det är detta outsinliga skvaller, som gör att de, som börjat reflektera själva, i möjligaste mån undvika sådant umgänge, som har till enda uppgift att fördriva tiden hos dem som sakna förmågan att sysselsätta sig själva, företa sig något förnuftigt.

⁵Människan lär sig begripa företeelserna och relationerna mellan företeelserna med hjälp av sin mentalmedvetenhet (47:7). Hon lär sig riktiga relationer med människorna och allt levande genom det högre emotionala (48:3).

⁶Det är genom att konstatera fakta och kombinera dem, som människan utvecklar sin reflexions- och slutledningsförmåga. Det är stor skillnad mellan de fakta vi få till skänks av andra och dem vi själva konstatera. Det är endast vad vi själva upplevat som har bestående verklighetsvärde.

⁷I de flesta fall äro vi nödsakade att godtaga fakta utan egen undersökning. Ifråga om de exakta vetenskaperna (de matematiskt behandlingsbara) kunna vi rimligtvis godtaga fakta som visat sig hållbara i praktiken. Men beträffande de deskriptiva vetenskaperna saknas principiellt grund för orubbad övertygelse. Och beträffande de spekulativa (exempelvis teologi och filosofi) förblir det hela en personlig trossak.

⁸Människan är okunnig om verkligheten och livet. I den mån mänskligheten utvecklas, förvärvas (genom konstaterande av fakta och inga spekulationer) allt fler fakta, som insätts i för tillfället uppfattbart sammanhang, ett system. Dessa system förändras ständigt på grund av tillkomna nya fakta. Detta tycks man ännu ej ha insett. Annars borde man icke vara så ovillig att "tänka om" och ersätta gamla systemet med ett nytt. Men folk visa en påtaglig ovilja att använda sin tankeförmåga. Det är tydligen för ansträngande att tänka. Man "vill ha sin tankevärld i fred". Men det får man icke, om man vill utveckla mentalmedvetenheten och öka kunskapen om verkligheten. Man blir aldrig färdig. Och det system man har är endast ett tillfälligt. När ska filosoferna ha insett detta?

⁹Människorna tyckas ha svårt att lära sig av sina erfarenheter. De föredra att hålla sig till sina teorier, ehuru åtminstone intelligentian borde insett, att samtliga visat sig ohållbara. Men dessa teorier ha blivit så inetsade, att de omöjliggöra tänkande utanför de av teorierna angivna tankebanorna. De arma ha ju ingenting annat att hålla sig till, och någon grund måste man ju ha

att stå på. Den enda förnuftiga grunden ha auktoriteterna förkastat obesett, och auktoriteten måste ju veta. Annars vore han ju ingen auktoritet. Det är logiken i människornas tänkande.

7.62 Lärdom ger icke förmåga att tänka

¹Skolväsen och universitetsutbildning gå ut på att lära folk, icke att kunna tänka rätt, utan att tänka teologiskt som teologer, filosofiskt som filosofer och vetenskapligt som vetenskapsmän, tänka i enlighet med härskande ideologier och efter föreskrivna metoder. Esoteriken bryter med allt detta. Undra sedan på att de flesta sakna förutsättningar att begripa hylozoiken. De ha aldrig fått lära sig tänka självständigt. *En esoterikers syn på europeiska filosofiens historia* i KOV var ett försök att få folk tänka självständigt och befria dem från arbetet med att studera filosofi. I stället hör man folk säga, att de måste studera filosofi för att kunna läsa Laurency.

²Lärdom ger icke förmåga att tänka logiskt, skilja på huvudsak och bisak, i allt se det väsentliga. Man duger icke till advokat för att man tagit juridisk examen. De s.k. bondadvokaterna (utan examen, "naturbegåvningarna", de med medfödd tankeförmåga) äro ofta mycket skarpsinnigare. Det enda som behövs för att ta examen är minnesförmåga. Det myckna pluggandet tycks snarare verka fördummande. Folk gå igenom en kurs och tro sig genast vara sakkunniga. Just dessa kurser visa, att folk måste matas med andras tankar. Tänka själv kan vara riskabelt. Den myckna pedagojan gör folk mentalt passiva, inaktiva, enbart mottagande. Riktiga metoderna tvinga folk att tänka själva, utveckla tankeförmågan. Robottänkande är icke självinitierat tänkande. De flesta äro också klichétänkande. Det är sällsynt träffa någon som kommer med egna tankar. De andras känner man igen. Vanetänkande och eftersägande är vad de flesta kalla tänkande. Och snusvishet tro de vara vishet.

7.63 Filosofien borde lära oss att tänka

¹Filosofiens uppgift borde ha varit att uppöva reflexionsförmågan, lära folk att tänka själva istället för att säga efter vad de lärt av andra. Men istället är den inlärandet av de fiktioner som producerats av tänkarna: en lektion i eftersägning.

²På ett filosofiskt seminarium fick en flitig citerare uppmaningen att "tänka själv". Citeraren var en spränglörd herre med "stålblanka romarcitat" och andra citat från otal tänkare genom alla tider. Han var ett typiskt exempel på att man kan vara "allvetare" utan att ha eget omdöme. När ska folk inse, att vetande och lärdom icke är visdom, icke en gång kunskap? Erfarenheten tycks tvärtom visa, att ju mer lärdom, dess mindre omdömesförmåga. Vad vi lärt av de gamle är mestadels missförstått. "Humanistiska" vetenskaperna syssla med illusioner och fiktioner, och matematiska vetenskaperna med tillvarons materiaspekt och teknisk tillämpning. Men varken humanistiska eller matematiska vetenskaper kunna ge oss en hållbar världs- och livsåskådning, en hållbar arbetshypotes.

7.64 Antag ingenting utan tillräcklig grund!

¹Att alltid kunna skilja på vad man vet och icke vet är en svår konst, ty den förutsätter utveckling av omdömesförmågan. Filosoferna ha visserligen uppställt satsen: antag ingenting utan tillräcklig grund. Men då uppstår frågan: vad för grund anser man tillräcklig? Filosoferna ha i alla tider nöjt sig med subjektiva bevis, vilket medfört talesättet, att bevis bevisa ingenting alls. De enda hållbara bevisen äro erforderliga objektiva fakta.

²Innan man "antar" någonting, bör man fråga sig: vad har jag för fakta för det? Genom ihärdig övning i detta avseende lär man sig så småningom skilja på vad man vet och icke vet. Man lär sig snart nog, att man är mycket okunnig. Den som tror sig vara "duktig" är offer för egen inbilskhet, för egna infall.

³De flesta äro ur stånd att skilja på vad de veta och icke veta. De ha aldrig tänkt över, varför de

godtaga något såsom sant, varför de anse just den auktoriteten ofelbar och allvetande, just den papperspåven i besittning av det "absoluta" vetandet. En esoteriker godtar inga hugskott ("geniala ideer"), gör inga antaganden utan fullgoda fakta som samstämma i alla avseenden. Han instämmer med Sokrates, som visste att han ingenting visste (som var värt att veta). De som icke nått den insikten sakna sunt förnuft.

⁴Det skulle icke vara så många felaktiga uppfattningar, om människorna lärde sig att skilja på vad de veta och icke veta. Strängt taget veta de icke mer än det alla kunna konstatera. Gå de därutöver, behövas sakliga skäl för alla antaganden.

⁵Man blir ständigt på nytt förbluffad av att träffa på "framstående auktoriteter", som våga göra sig världs- och livsåskådningar på föregående filosofers åsikter eller godtaga forskningens hypoteser såsom logiska grunder att bygga vidare på. En dylik åskådning är ju (som de flesta) föråldrad efter tio år. Vittnar dylikt om ansvar? De ha kanske gjort succès och blivit världsberömda. Var det huvudsaken? Att de vilselett tusenden och idiotiserat dem för en eller flera inkarnationer, tycks föga bekymra dem. Men kanske de skulle fundera ett slag, om de visste att de spärrat vägen för sig själva och att de på nytt måste bli offer för galna fiktioner.

7.65 *Relativism*

¹Spencers något vårdslösa uttryck, "allting är relativt", har av akademiska snusförnuftet omdiktats till "all sanning är relativ", så att sanningen har blivit subjektiv, en smaksak. Det skulle icke förvåna, om kausala idéforskningen skulle finna, att de akademiska auktoriteter, som leverera dylikt larv, äro reinkarnationer av de sofister som på Sokrates tid sökte idiotisera atenarna.

²Enligt esoterikerna finns en absolut sanning, vilken måste vara en och oföränderlig, eftersom den ger oss den verkliga kunskapen om verkligheten. Relativisterna däremot anse, att sanningen skulle vara vad en given tidsålder anser sant. Desorienteringen kan knappast vara större. Hur föga man förstätt Platon, för vilken sanningen fanns tillgänglig i idévärlden. Men eftersom denna icke är tillgänglig för mänskligheten på dess nuvarande utvecklingsstadium och härskande snusförnuftets auktoriteter, mänsklighetens livsokunniga ledare, icke kunna nå den, så måste Platon degraderas till en fantast.

³De som påstå, att "allting är relativt", inse ej att detta skulle betyda, att "det absoluta är relativt". Kanske de nu inse det absurda i påståendet. I annat fall böra de avhålla sig från att filosofera.

⁴Relativismen är maskerad skepticism. Men som en tänkare sade: "Varje god nybörjare är en skeptiker, men varje skeptiker är blott en nybörjare."

7.66 *Absolut*

¹Beteckningen "absolut" har missbrukats nästan lika ofta som den använts, emedan få veta dess egentliga betydelse. Absolut i logiskt avseende är varje riktig tillämpning av identitetslagen ("tangelagen"), varje rätt konstaterande av fakta, varje riktig slutsats. Begrepp äro absoluta såsom begrepp och ifall de överensstämma med verkligheten, vilket sällan är fallet.

²Enligt svenske filosofen Boström är "filosofien läran om det absoluta och det relativas förklaring därur". Enklare uttryckt är det ett oändligt oväsen om ett oändligt väsen.

³Om ordet "gud" kan man säga detsamma som om "det absoluta". Det missbrukas varje gång det används, därför att det idiotiserats.

⁴På Hägerströms fråga, om "nuet" är subjektivt eller objektivt, svarade Hedvall: "Det är absolut." Det är ett svar filosoferna böra taga ad notam.

7.67 Identitetslagen

¹Menar man med logik varje tillämpning av identitetslagen, måste alla riktiga medvetenhetsuppfattningar vara logiska. Det verkar som om motsättningen logik–psykologi medfört begreppsförvirring, att logiken icke behövdes i psykologien. Men identitetslagen är liksom orsakslagen absolut. I paradoxen är identitetslagen väl maskerad. För att upptäcka den behövs erfarenhet, icke sällan humor (sinne för proportioner). Det har sina risker att söka “utveckla logiken”, varpå såväl Hegel som Russell äro bevis. Man tappar så lätt bort identitetslagen.

²Så gott som alla filosofer i västerland och österland ha syndat mot fundamentala identitetslagens (“tankelagens”) “detta är detta”. Hade de förstått att tillämpa den rätt, skulle de flesta missuppfattningar undvikits, skulle de icke blivit offer för sin okunnighets hugskott. Det är på tiden att de inse detta. Denna tankelag förbjuder användandet av verklighetsuppfattning från en värld i en annan värld. Varje världs verklighetsuppfattning är något för sig. Analogilagen möjliggör slutledningar från de olika världarna men får icke tillämpas så att den upphäver identitetslagen.

7.68 System

¹Individens erfarenheter under tusentals inkarnationer samlas till enheter (“system”), som i det undermedvetna härska såsom instinkt (spontan uppfattning). Detta betyder emellertid icke, att mänskligheten på nuvarande utvecklingsstadium kan tänka i system. Det kan den inte, och omogna försök till dylikt kunna endast resultera i vidskepelser och motverka framtidens systemtänkande. Mänskligheten får nöja sig med generaliseringar och insättande av fakta i rätta sammanhang.

²Emellertid måste människan ha system, om hon icke vill leva i mentalt kaos. Det är därför många gå tillbaka till gamla, övergivna system. En filosof fällde en gång yttrandet: “Vad bryr jag mig om sanning, bara jag får klarhet.” Naturligtvis har yttrandet blivit missförstått av alla som icke voro insatta i härskande filosofiska betraktelsesättet. För denne filosof var “sanningen” något oåtkomligt, som alla alltid måste tvista om. “Klarhet” däremot var ett fast mentalsystem (det högsta för tanken åtkomliga), som gav innehavaren visshet och säkerhet, ett utgångsläge från vilket han kunde bedöma livsföreteelserna och grunderna för riktigt handlande. Så underligt det kan låta, vittnade uttalandet om en högst ovanlig insikt och förståelse för att just “systemet” är det för människan viktigaste.

³Upplösningen av de gamla tankesystemen, som förvisso voro okunnighetens konstruktioner, har i många avseenden haft beklagliga följder. Med induktionsmetoden fås ingen visshet. För att kunna tänka exakt måste man gå från det allmänna till det enskilda, använda deduktionsmetoden. All verklig uppfattning är till sin natur deduktiv. Man begriper genom att gå från det allmänna, från principen till det enskilda. Den utvägen finns ej längre, när man icke funnit något sammanhang eller icke vill godkänna några. Hypoteserna ut-göra dylika sammanhang, men dessa äro alltför kortlivade för att perspektivtänkandet skall kunna godtaga dem såsom giltiga.

⁴Hur skulle det vara, om man ville bekväma sig med att undersöka pytagoreiska hylozoiken, som legat till grund för tänkandet i de gamla esoteriska kunskapsordnarna? Det systemet har i alla tider visat sin oangriplighet. Det gav de invigda en orubblig grund och en absolut överlägsenhet i deras tänkande. Hur mycket man än fortfarande envisas med att vägra befatta sig med hylozoiken, blir man ändå till slut tvungen att godtaga den. Det är den vanliga historien: envist fasthållande vid det invanda, hur otillräckligt detta än är. När skall man lära sig inse det idiotiska i den tendensen?

⁵Redan finnas många esoteriskt lärda, som äro fullproppade med esoteriska fakta. De kunna vara utmärkta uppslagslexika. Men de sakna omdöme. De leva i ett mentalt kaos av isolerade fakta. Utan absoluta kunskapssystemet hamna fakta på fel plats, bli misstolkade och förvrängda.

Lärdom är icke visdom, icke ens insikt och förståelse. Fakta äro absoluta men meningslösa, om de ej bli relativa genom att insättas i riktiga sammanhang.

⁶Insikten om, att alla läror utom det absoluta kunskapssystemet äro trosläror, borde så småningom lära mänskligheten, att det är meningslöst söka påtvinga andra sina illusioner och fiktioner. Förmodligen dröjer det minst fem hundra år, innan en avsevärd minoritet insett detta.

7.69 Språk

¹Vi tala olika språk, även om orden äro desamma. Var och en inlägger i orden sin egen uppfattning. Det är en av grunderna till att folk på olika utvecklingsstadier ha svårt att förstå varandra och varför det ständigt blir missförstånd. Det är en erfarenhet särskilt en esoteriker får göra. Det mesta han säger blir fel uppfattat. Han får ständigt höra, att han sagt något som han helt enkelt aldrig kan ha sagt. Det har rentav hänt, att han påstås ha skrivit något som han aldrig skrivit. Att det han skrivit till stor del missuppfattas, bekräftar endast vad som här sagts.

²Ifall ett nytt ord upptages i allmänna språkbruket, förlorar det mycket snabbt sin ursprungliga betydelse. Icke sällan blir det beteckningen för de mest olika saker. Egendomligt nog händer detta också inom filosofi och vetenskap, så att man måste finna nya ord för saken i fråga. Man tycker förstås, att åtminstone filosoferna borde taga reda på denna och kunna hålla sig till den. Men ordförrådet är tydligen för fattigt för att räkna till för alla begrepp.

7.70 Hjälpbegrepp äro nödvändiga

¹“Peu nous importe si l'éther existe” (Det betyder oss föga om etern finns till) är Henri Poincarés bevingade inledningsord till celesta mekaniken. Han menade, att det handlade om ett hjälpbegrepp, som underlättade begripandet av principerna i vetenskapen.

²Detsamma kan man i stort säga om alla våra filosofiska och vetenskapliga begrepp. De äro hjälpbegrepp, som undan för undan ersättas av mera ändamålsenliga. Men detta betyder ej, som moderna begreppsanalytiker tyckas tro, att de kunna saklöst slopas. De äro tvärtom nödvändiga, ifall mänskligheten någonsin skall kunna förvärva exakta eller slutgiltiga begrepp. Utan dessa blir det “tommalning i tankekvarnen”, vilket det ju också redan blivit hos semantikerna.

³Detta gäller även i esoteriken. Den måste i många fall även använda hjälpbegrepp, innan förståelse för exakta begrepp blir möjlig. Att kritisera dylika vittnar om oförmåga att inse hjälpbegreppens pedagogiska betydelse.

7.71 Logik

¹Logik kan icke ge kunskap. Hela filosofiens historia är ett enda långt bevis på att logik icke kan producera kunskap, icke avgöra om kunskap är kunskap eller om fiktion är fiktion. Det som enbart är logik kan vara hur felaktigt som helst. Livet för all logik ad absurdum. Logik blir fiktionslogik, när den icke rör sig med fakta. Logik kan icke förklara något. Endast kunskap om fakta och faktorer kan ge riktig förklaring. Logik är intet sanningskriterium.

²Alla logiska konstruktioner med hypoteser och teorier visa sig förr eller senare vara felaktiga. Deras i regel korta livslängd klargör deras otillförlitlighet. Logik vederlägger genom att påvisa “formella” motsägelser, icke genom att påvisa sakliga felaktigheter. Med logik har man vederlagt allt förnuftigt och bevisat att all ny kunskap icke är kunskap.

³Esoteriskt hör logiska processen, schematiska diskursivitetens konkretionsprocess, till lägsta mentala molekylarlagets (47:7) funktionssätt. Logik är det lättaste av allt och kan enklaste intellekt prestera: att stegvis konstatera identiteten.

⁴Logisterna gjorde förnuftet till herre över förståndet och ställde logik över fakta. Logisk bevisföring fick ersätta förståndets upplevelse av verkligheten.

⁵Logiska vissheten gav absolut visshet. Man jämförde den utan vidare med matematiska

vissheten. Man förbisåg, att matematiken är en ofelbar konstruktion på tredimensionala rummets axiom och att alla dess konstruktioner kunna efterprövas genom åskådlig evidens (samt naturligtvis genom logisk bevisföring).

⁶Deduktionen bevisar vad man vet, att fakta äro fakta. Förledd av denna formella schematismens absoluta giltighet, gav man logiska bevisföringen genomgående samma absoluta bevisvärde, även när frågan gällde fiktioner. Sålänge man saknade den smula kunskap om verkligheten som vi numera äga, anade man naturligtvis icke att fiktionerna voro fiktioner. Dogmerna av alla otalet slag betraktades som fakta. Man kunde, med det förakt för materiella verklighets-kriterierna som utmärker okunnigheten, knappt skilja på fakta och fiktioner så snart det gällde enklaste "abstraktioner". Härskande begreppen voro och äro alltjämt, i vida större utsträckning än okunnigheten har möjlighet att fatta, konstruktionsbegrepp, som oftast innehöllo och innehålla något fiktivt.

⁷Den logiska tankegången från grund till följd vilar, närmare besedd, på ett abstraktionsförfarande, lika ensidigt begränsat som gamla kausalitetsuppfattningen, vilken härledde verkan ur en enda orsak. Den är tunnaste tanketråd dragen ur livsföreteelsernas sammanflätade gordiska knut.

⁸Logiken formaliserar, tvingar in idén i en form, utväljer en mer eller mindre godtycklig kvalitet ur härvan av kvaliteter och behandlar denna fristående "abstraktion" som en totalitet utan förbindelse. Logiken absolutifierar en idé, ett förhållande, en egenskap. Men genom att lyfta ut något ur dess sammanhang låter man den omistliga relativiteten gå förlorad.

⁹Logik och verklighetssinne ha intet gemensamt. Logik för bort från verkligheten, om den får ersätta faktakunskap.

¹⁰Paradoxen säger, trots sin logiska motsägelse, mer än en enkel logisk sats.

¹¹Genom analys kommer man aldrig till syntes. Analysen klarlägger vad som finns i syntesen, vilken alltså måste gå före. Det är samma företeelse som att det enskilda endast kan förstås ur det allmänna och det allmänna ur det ännu allmännare och i sista hand ur idén, den platoniska verklighetssidén, som överensstämmer med verkligheten och i den meningen är "det sant varande" (detta sagt till dem som förstå symboler, vilket filosoferna aldrig gjort).

¹²Logik kan mystifiera och idiotisera. Det visa eleaterna, sofisterna och skolastikerna. De andra voro hjälplösa inför denna trolleriprocess. Är man bara tillräckligt fyndig, skarpsinnig och bevandrad i fiktionerna, kan man med logikens hjälp för okunnigheten om verkligheten bevisa det man vill bevisa. Det veta teologerna.

¹³Problem lösas genom att förnuftet bearbetar de fakta förståndet genom den aldrig avslutade forskningen tillhandahåller. Kunskap är sakkunskap, kunskap om fakta.

¹⁴Det skall medges, att logiken har en viss betydelse. Denna ligger i dess didaktiska lämplighet som efterprövningsmetod för osakkunniga. Genom att avslöja det maskerat felaktiga skärper den kravet på klarhet och tydlighet och uppövar förmågan av tankens och uttryckets klarhet.

¹⁵Filosoferna ha alltid försyndat sig mot de tankelagar de på sitt klumpiga och för "oinvigda" obegripliga sätt sökt formulera:

¹⁶"Första tankelagen lyder $A = A$." Varför icke helt enkelt kalla den "identitets-lagens detta är detta"?

¹⁷"Andra tankelagen lyder $A \text{ icke} = \text{icke } A$." Varför icke kalla den "motsatslagens icke detta"? Detta skåp kan icke vara detta bord. Lär er skilja på skåp och bord!

¹⁸Tillräckliga grundens lag (antag ingenting utan tillräcklig grund!) glömde man bort i skollogiken, just den lag som är sunda förnuftets förnämsta. Den var för generande, eftersom filosoferna icke ägde några verkliga fakta till grund för sina antaganden.

¹⁹En annan brist i gamla skollogiken var åberopandet på den s.k. tredje tankelagen, vilket medförde ett kvantitativt betraktelsesätt i logiken. Det övriga är omistligt, om människan skall lära sig tänka rätt. Induktiva metoden är för vetenskapligt betraktelsesätt. För vanliga

tankeverksamheten är den deduktiva den enda hållbara. Det blir för logikerna att gå tillbaka till den.

²⁰Filosoferna ha trott att, om de bara tänkte logiskt riktigt, så tänkte de rätt, utan att göra klart för sig, att det mest fulländade logiska verk i och för sig endast är en konstruktion. De ha trott, att om de tänkte logiskt riktigt, så måste det stämma överens med verkligheten. Men detta är ingenting annat än logisk vidskepelse. Att tänka logiskt och att tänka objektivt riktigt äro två olika saker, och endast om det logiska också är sakligt rätt, har man kunskap. Logiken hjälper oss att tänka metodiskt och systematiskt med det tankematerial vi ha. Men om materialet icke är verklighetens fakta, så kan logiken icke hjälpa utan endast förblinda.

²¹Liksom skolastikens stora misstag var dess övertro på logiken, så lider vår tid av övertro på matematiken. Det är en ny sorts skolastik. Logik och matematik äro endast hjälpmedel. Men därav fås ingen ny kunskap, inga nya fakta, göras inga upptäckter.

²²Det är i medvetenheten vi göra upptäckterna, vilka bestå i ideer. Varken logik eller matematik finner några ideer. Dessa ideer få vi till skänks, när vi visa att vi vilja använda dem på rätt sätt: för att tjäna livet. Det är icke meningen att vi ska tjäna oss själva, som äro fiender till livet. Överdrift? Ja, men i huvudsak sant. Därom vittnar icke endast historien utan även vår tid. Att begära mer och mer för egen del, när de flesta sakna det nödvändigaste, vittnar icke om universellt broderskap. Och den som icke vill tjäna livet är dess fiende. Det axiomat har man ännu ej ens upptäckt. Människorna anklaga livet för det elände de själva äro orsak till. De begära hjälp. Till vad då? Till fortsatta brott mot livslagarna?

7.72 Skolning i tänkandets konst

¹Undervisningen i formal logik borde ersättas med skolning i konsten att tänka. Läroböcker i tänkandets konst borde skrivas. Dyliga läroböcker borde bestå av samlingar av väl valda exempel på allmänt förekommande felsslut och oriktighet i tankegången. Det vore bästa sättet att lära folk använda identitetslagen och motsatslagen. Det vore vida mer instruktivt än hela schematismen.

²Elementär skolning i konsten att tänka borde bibringas även de yngsta. Logiken lär oss icke att tänka. Det lär vartenda intelligent barn, redan innan det hört talas om logik. Med skolexempel på ologiskt tänkande skulle det lära sig det ännu fortare.

³Även i skolans lägsta klasser borde man lära eleverna begripa skillnaden mellan att individualisera, generalisera och absolutifiera. Det finns lärda män, som icke lärt sig inse, hur viktigt detta är. Därför bör man börja så tidigt som möjligt att lära folk detta.

⁴Absolutifiera är det lättaste av allt. Det kunna alla av födsel och ohejdad vana. Allting är absolut. Det är så enkelt så. Och den idiotien hänger i hos de flesta till inkarnationens slut.

⁵Och så komma filosoferna (subjektivisterna). Allting är individuellt. Det är ju alldeles självklart. Och det insåg redan sofisten Protagoras. Det insåg David Hume. Det insåg Bertrand Russell. Och det inse alla eftersägare. Det är bara det felet, att "allting" innebär absolutifiering, varmed sofisten hamnar i olöslig motsägelse. Så snart ordet "allting" kommer med, är fara å färde.

⁶Vi handskas ständigt med allmängiltiga begrepp. I den mån de duga därtill, få de icke subjektiveras och individualiseras. Allt dylikt är sofisteri, som består i att genom absolutifiering driva en sak in absurdum, vilket den s.k. logiken underlättar.

KUNSKAPSLÄRA

7.73 *Analogiens lag*

¹“Allt går igen”, ty evolutionens rörelse är spiralens. Allting kommer igen men på helt annat sätt, därför att allting är unikt. Analogien är rentav förnämsta logiska betraktelsesättet, därför att universum byggts upp efter minsta motståndets lag, nerdimensioneringens lag i genomförd analogi. Den, som skall kunna använda analogien vid sina slutledningar, måste emellertid ha kännedom om alla de faktorer som äro gemensamma och om dem som skilja. Det fordras mer kunskap om verkligheten än mänskligheten har möjlighet att förvärva för att kunna tillämpa analogien annat än såsom liknelse. Det räcker icke med att kunna skilja mellan det analoga (högre och lägre), det typiska (allmänna) och det egenartade (enskilda).

²Delfiska oraklets “känn dig själv” betydde ej, att individen äger förmåga eller ens möjlighet att förstå sig själv. Som alla esoteriska talesätt har även detta olika betydelser. En av de mest vittgående är att därmed anges genomgående analogien mellan mikrokosmos och makrokosmos, i sin hermetiska formulering: såsom åvan (icke ovan) så nedan.

³Analogiens lag kan kanske bättre förstås såsom korrespondensens lag.

⁴Universums byggnad finner sin motsvarighet i organismens och kosmiska processerna i höljenas materieprocesser.

7.74 *Kunskap*

¹Kunskap är makt. De flesta söka kunskap för egen makt och härlighet. Det betyder, att de söka kunskap för att missbruka den. Endast de, som ställt sig under enhetslagen, leva för att tjäna Livet och hjälpa, äro mogna för makt. Är deras strävan uppriktig, få de möjligheter att utveckla högre förmågor, riktig livsinstinkt, insikt och förståelse. Det hör med till levnadsvishet att avstå från makt, tills man äger förutsättningar att bruka den rätt. Till dess bör man eftersträva blott den kunskap som hjälper att rätt förstå.

²I sin nära nog totala livsokunnighet och sin förvända (genom nedärvda betraktelsesätt och vanor förvärvade) livsinstinkt söka människorna den kunskap som ger egoismen makt och därmed ökade tillfällen begå en mängd livsdumheter, som ökar antalet lidandesinkarnationer för dem själva. Den vise söker den kunskap som ger insikt och förståelse till att hjälpa och tjäna enheten och utvecklingen.

³Den totala desorienteringen i verkligheten och livet har haft till följd att verklighets- och livsinstinkten urartat till förvändhet. Det människorna kalla “normalt” tillhör mestadels detta. Deras “sunda förnuft” är i hög grad missvisande förnuft.

⁴Förvändheten visar sig till exempel i filosofien. Ju krångligare, mer invecklat ända till obegriplighet en sak kan göras, desto riktigare tro filosoferna att det är. Påståendet, att kunskapen om verkligheten måste vara i det närmaste obegriplig, är ett “filosofiskt axiom”. Likaså att problemen icke kunna framställas begripligt för andra än dem som förvärvat kännedom om nedärvda filosofiska fiktioner. Gentemot denna förvändhet hävdar esoteriken med bestämdhet, att kunskap är fakta, att okunnighet beror på avsaknad av fakta, att allting inom synliga världens område kan framställas enkelt, klart och lättfattligt, att enkelhet är ett väsentligt kriterium på slutgiltig lösning, att för att fullt förstå fakta om högre världar fordras objektiv medvetenhet i dessa världar, att tillvarons fundamentalfakta kunna göras begripliga för alla.

⁵Enligt Patanjali finnas tre möjligheter att förvärva kunskap om yttervärlden: genom direkt iakttagelse, genom tillförlitlig upplysning, genom slutsats dragen från endera av de två förut angivna. Men människans iakttagelse är bristfällig, hennes informationskällor otillförlitliga och hennes slutsatser osäkra. Det skulle icke skada, om dessa fakta inlärdes redan i skolan.

⁶Oförstådd kunskap blir endast en ny sorts vidskepelse. Allt som godtages såsom tro sjunker

ner i det emotionala och idiotiseras däri.

⁷Det mest radikala sättet för individen att befrias från religiös eller socialideologisk vidskepelse är att själv bli offer för dessa företeelser. Omvänt gäller att man befästs i tron genom att bli martyr för denna tro.

⁸Många vilja ha kunskap om principer och regler för handlandet. Det blir ett nytt slags dogmatism. Utan kunskap om verkligheten förstår man icke dessa principer eller regler för handlandet, förstår ej varför de tillkommit, förstår ej att individualisera, att förnuftigt tillämpa reglerna på individuella fallet och varje ny omständighet. Utan kunskap om verkligheten handlar man av auktoritetstro och saknar förutsättning att bedöma såväl fall som regel.

⁹All kunskap är auktoritetskunskap inom alla områden vi icke själva utforskat. Vårt vetande ha vi fått av andra, av lärare, läroböcker etc. Vi äro beroende av de lärosystem vi inhämtat. Endast de, som förvärvat sakkunskap genom egen forskning i verkligheten och livet (icke i vetenskapliga litteraturen), äro oberoende av andras tankesystem. Verklig insikt har börjat med tvivel på eget vetandes ofelbarhet, med självkritik och en god portion sund skepsis (men icke dogmatisk skepsis). I varje fall godtar ingen vis något därför att traditionen lär så, det står i "heliga skrifter", heliga män sagt det, allmänna uppfattningen är sådan, auktoriteter sagt det, därför att det synes oss möjligt eller sannolikt.

¹⁰Icke all kunskap är återerining. Då skulle man aldrig kunna lära sig något nytt. Men har man svårt för att fatta en sak, är detta tecken på att vetandet icke fanns latent.

¹¹I kunskapshänseende återstår så gott som allting att upptäcka. Och sedan upptäckten gjorts krävs att insätta det nya i riktiga sammanhang. Varje ny idé innebär en uppenbarelse, ett helt tankesystem, som kräver sin man.

¹²Enligt esoterikern är "sanningen" alltid omedelbart, oförmedlat självklar inför oförvillat, ofördärvat sunt förnuft. Människorna tala om sunt förnuft och mena det som logiskt följer ur givna premisser. Felet är bara det att ifråga om allt överfysiskt äro 99 procent av godtagna premisserna felaktiga, varför det "sunda förnuftet" misstar sig.

¹³Det kan icke nog kraftigt inskräpas, att verklig kunskap om överfysiska verkligheten aldrig kan vara en produkt av spekulation utan är en direkt och för mottagaren fullt medveten gåva från planethierarkien. Möjlighet till kunskap om verkligheten förvärvas först i femte naturriket. Klärvoajans ger icke kunskap om verkligheten.

7.75 *Visshet*

¹Visshet är en mycket god sak, när tankens, känslans och viljans vibrationer äro i harmoni med "kosmiska" vibrationerna. På lägre stadier är detta tyvärr ganska sällan fallet. Utvecklingen kan sägas bestå i att upptäcka de kosmiska vibrationerna och anpassa egna medvetenhetens vibrationer efter dessa. Det är en lång och svår väg och går icke utan eget arbete. Man kan ju för all del följa med i allmänna lunkan och vänta, tills allmänna utvecklingen nått därefter, att alla höljen automatiserats och sedan apa efter alla andra. Den, som föredrar att bli sist på alla områden, behöver alls icke anstränga sig. Att höra till de sista eftersläntrarna, som nära nog måste hjälpas fram, är att utvälja en tom och innehållslös tillvaro. Individens rätt därtill kan ingen gud bestrida. Men givetvis får han taga konsekvenserna och kvarbli på sitt utvecklingsstadium och förrätta lägsta sysslorna, medan hans klan avancerar till högre poster. Dylika drönare kunna förvärva god skörd och undantagsvis i en inkarnation placeras på samhällets allra högsta höjd. Men de förbli parasiter, och varken ödeslag eller skördelag är någon nådeinrättning.

²Visshet är alltså en god sak, när man har rätt. Men vissheten kan vara fatal och ödesdiger, ifall man har fel. Man måste alltså ha fullt klart för sig, att vissheten såsom enbart visshet icke är nog, icke är tecken på att man bedömt rätt, icke bevis på att det man ämnar göra är riktigt och skall lyckas. Inga äro så vissa som blinda dårar.

³Vissheten är för de livsokunniga ett förrädisk tillstånd. I ett krig äro alla parter vissa om

segern, hur idiotisk dylik visshet än kan visa sig vara.

⁴Vissheten skänker styrka och uthållighet – en god sak om saken gagnar livet. Men dårens visshet blir hans fördärv.

⁵Det finns känslans, förnuftets och förståndets visshet. Det finns dessutom instinktens och återerinjeringens visshet. Man kan även tala om okunnighetens, egoismens och självrådighetens visshet. Och känslans visshet är av många olika slag, trons visshet, hatets visshet etc., med alla dess underavdelningar. Visshet är en vansklighet, och de flesta skulle göra mycket klokt i att icke vara så vissa.

⁶Denna analys av vissheten avser ej att öka tvehågsenhet och modfällighet. Den är i stället en uppmaning att icke godtaga vissheten utan att pröva dess grund. Ty visshet är i och för sig intet varsel om framgång. Vissheten är förförisk, den lockande sirén som störtat otaliga i fördärvet.

⁷Visshet är ofta en temperamentssak, särskilt betecknade för optimister och sangviniker. Man skulle kunna säga, att den är en "egenskap" hos själva blinda viljan, som icke ryggas för något hinder, därför att den aldrig ser något. För en blåögd sangviniker äro hinder endast illusioner. Men berget är ingen illusion, och det kan bli fatala kollisioner med bergväggen, om man tar den för en villande hägring.

⁸Vetenskapen av idag ger ingen vetenskaplig visshet, endast kortlivade hypoteser, emedan man med den induktiva metoden, den enda man i sin stora hjälplöshet kan använda, aldrig når fram till exakthet. Det ohållbara i den metoden visar sig i att nya fakta icke endast vederlägga hypotesen utan ge upphov till val mellan allt fler hypoteser, som göra att vetenskapen till slut drunknar i hypoteser och villrådigheten blir allt större. Endast de vetenskaper, som kunna matematiskt behandlas, erhålla exakthet. Alla övriga kunna från dessa endast låna ett falskt skimmer av vetenskap. Allmänheten kan icke skilja på vetenskap och "vetenskap". Och underligt nog låta även vetenskapsmännen sig bedragas, dels för att ovissheten är alltför obehaglig, dels för att framstå som auktoriteter. Ty utan auktoritet vore läraren en löjlig figur. Han måste veta mest och bäst.

⁹Matematiska vissheten och faktavissheten äro de enda två slagen av absolut visshet, enda säkra grunden. Allt annat är mer eller mindre ovisst. Det skulle icke finnas så mycken blind tro, dogmatism, tvärsäkerhet och intolerans, om folk begrepe, hur osäker grund deras visshet har.

¹⁰Så länge känslan (okunnighetens "intuition") är auktoritet, och detta är den hos alla som icke nått det högre mentala (minst 47:5), förblir individen omdömeslös i livshänseende och beteende. Denna känslans absoluta visshet är lika obotlig och oåtkomlig för förnuftet som den är förrädisk och förförisk. Den är orsaken till de flesta livsmisstagen och misslyckandena. Är därtill egenartens självhävdelse utpräglad, får individen tacka ett "milt öde", om katastrof uteblir. Man finner denna självhävdelse hos de flesta ledare och auktoriteter även på det så kallade andliga området. Visshet är intet verkligt kriterium på kunskap, insikt eller förståelse. Ingen är så viss som narren, han må vara enbart narr eller dessutom profet eller professor.

7.76 Tro och vetande

¹Ordet tro har i språket två olika betydelser: tro att och tro på. Det är naturligtvis endast i ordets först nämnda betydelse som dess motsats till vetande framträder. Tro på, lita på, hysa tillit till är ju något helt annat.

²I den vanliga sammanställningen "tro och vetande" har man avsiktligt skärpt en oöverkomlig motsats. Med tro menas då blint antagande utan kunskap, utan begripande eller förståelse. Tro fattas såsom en gång för alla fastslagen dogm, som icke får betvivlas, analyseras, kritiseras. Detta slags tro är grundad på att känslan är oåtkomlig för förnuftet, sedan den väl absolutifierats. Tro är känslans orubbliga övertygelse om trosinnehållets överensstämmelse med verkligheten.

³Vetande kan sägas vara ett tankesystem av konstaterade fakta om verkligheten, vilken må vara medvetenhetsaspektens subjektiva eller materieaspektens objektiva verklighet. Isolerade fakta äro

i stort sett värdelösa. De få sin betydelse för kunskapen genom att insättas i sina riktiga sammanhang – dessa må vara historiska, psykologiska, logiska eller kausala.

⁴Ingen kedja är starkare än sin svagaste länk. Ifråga om fakta, visa sig de flesta faktakedjor ha många svaga länkar.

⁵Vi begripa med hjälp av tankesystem. Analysera vi dessa tankesystem, visa sig de flesta bestå av en heterogen sammanställning av några definitivt fastslagna fakta, skenfakta, emotionala illusioner (trossatser) och mentala fiktioner (hypoteser och teorier).

⁶Huruvida och i vad mån vetandet överensstämmer med verkligheten, är en helt annan sak. Men den väsentliga skillnaden mellan tro och vetande ligger däri, att tron vilar på emotional och vetandet på mental grund. Trossatserna eller dogmerna äro orubbliga, medan vetandet till sin natur är tillgängligt för kritik och förändras med ökad kunskap om verkligheten, med varje nytillkommet faktum.

⁷Vetandet bör bygga på fakta. Men människorna tro att de kunna gissa sig till verkligheten utan att behöva utföra det mödosamma arbetet att konstatera fakta. Gissandet är okunnighetens antagande och är ett stort misstag, noga besett en mänsklighetens förbannelse. Människorna ta sina gissningar för fakta och dra alltid felaktiga slutsatser.

⁸Nya fakta synas oss riktiga, om vi kunna inpassa dem i det fiktionssystem vi redan format.

⁹De flestas s.k. tro är en förening av tillit, försanthållande och subjektiv visshet.

¹⁰Det finns gott om s.k. intellektuella eller "bildade", som icke kunna skilja på tro och vetande. De tro sig veta, men det betyder att de varken begripit eller förstått. Det var sådana som avpressade den store Goethe hjärtesucken: "Gärna bure jag ännu länge lärarens börda, om icke lärjungen genast ville vara lärare." Det finns märkvärdigt nog de som ännu ej förvärvat perspektivmedvetenhet (47:5) men tro sig om att kunna mästra kausaljag. Denna okunnighetens och självöverskattningens tilltagsenhet kan man kalla förmätenhet.

¹¹Tro, godtyckets blinda antagande, är ingenting att bygga på. Förr eller senare upptäcka de troende att de "byggt sitt hus på lösans sand", sin livsåskådning på en illusion. Enda klippgrunden är fundamentala fakta om tillvarons tre verklighetsaspekter. Utan den måste en tillräckligt skarp, hänsynslös analytiker hamna i skepsis. Intet annat håller. Man undrar därför icke på, om de mentala genierna, sedan de genomskådat härskande ideologierna, sluta med att ifrågasätta tillvarons mening, att det finns någon lagenlighet, något annat än geniets suveränitet. Utan klippfast grund för rättsuppfattning blir godtycket lag.

¹²Vi betrakta med medlidsamt löje de nietzscheanska övermänniskoaporna. Men frågan är, om icke envar i någon inkarnation ställs inför samma problem för att lösa det på egen hand, vid övergången från auktoritetsvetande till självförvärvat verklighetskunskap (något helt annat än filosofens tillit till eget mentalsystem).

¹³Många inse ej betydelsen av att lära sig skilja på vad man vet och icke vet. Det är emellertid vad envar förr eller senare måste göra. Den som lärt sig detta får också en säkrare grund för bedömning. För livsinsikt och livsförståelse är det av fundamental betydelse att individen lär sig inse, vad han kan och icke kan veta.

¹⁴Tro, antagande, gissning, hypotes, infall, hugskott, spekulation äro icke kunskap. Kunskap måste vara grundad på konstaterade fakta eller ett mentalsystem, som, i sig självt motsägelseöst och ovederläggligt, förklarar det förut oförklarliga på mest universella sätt. Detta tycks icke kunna sägas för ofta.

¹⁵Illusioner äro det man tror, fiktioner det man antar. I konsten och litteraturen visar sig kulturnivån, i vetenskapen förvärvat verklighetskunskap, i religionen förvärvat livsvisdom.

¹⁶Tro, begripande, förståelse tillhöra olika utvecklingsstadier. De flesta tro mycket, begripa mindre och förstå litet. De sakna förmåga hänföra sina fiktioner till de olika stadierna.

¹⁷Vad folk kallar "vederläggning" är att kritisera ett system utifrån ett annat system, som man tror vara det enda riktiga. Man vederlägger ingenting med något man tror. De troende må vara än

så övertygade, så förblir tron endast en subjektiv och individuell åsikt. Skulle den vara en kollektiv uppfattning, så ökar det icke logiska beviskraften. Miljarder ha varit övertygade om allsköns galenskaper. Vad äro de flestas åsikter annat än trossatser? Offrade man tid på att analysera grunderna för deras uppfattning, skulle man snart finna hur lösliga de äro. De tro vad de läst eller hört vad en annan trott.

¹⁸När mänskligheten får kunskap om de olika utvecklingsstadierna, kommer striden mellan "tro och vetande" att upplösas i insikten om att det är fråga om olika "arbetshypoteser". Något annat kan det aldrig bli, förrän individen uppnått platonska idévärlden och kan själv konstatera fakta.

7.77 Vår möjlighet till kunskap

¹Monadens jaget kan veta endast vad den själv upplevat och konstaterat. Den monad som uppnått människoriket har i sin undermedvetenhet de erfarenheter den gjort i de fyra lägsta naturrikerna. Det är den fond av verklighetsvetande, som utgör dess utvecklingsnivå och möjliggör framtida förståelse. Den teoretiska kunskap, den får till skänks under inkarnationen, kan den förstå i den mån den motsvarar latent erfarenheten. I övrigt förblir lärdomen ett antagande tills vidare, tills fakta konstaterats. Viktigt är att inse, att icke allt i det undermedvetna är vetande om verkligheten. Vi ha under alla inkarnationer matats med och godtagit allsköns trosläror, som vi vid förnyad bekantskap i nytt liv känna igen och lätt taga såsom något självklart. Dylikt måste förnuftet på nytt granska och ställa sig frågande inför, ifall det tillhör sådant som ligger utanför möjlig mänsklig erfarenhet eller av andra skäl förefaller orimligt. Vi ha full rätt att betrakta allt med en god portion sund skepsis. I liv efter liv utgå vi ifrån godtaget mentalsystem och pröva dess verklighetshalt i egna erfarenheten. Eftersom samtliga idiologier äro felaktiga konstruktioner, utmönstras de i liv efter liv, tills vi erhålla ett hållbart system, en verklig idéologi som endast kan vara riktig sammanställning av fakta vi erhållit från femte naturriket och av verklighetsideer från "platonska idévärlden".

²Huruvida det systemet är hållbart, kan avgöras endast av samlade mänskliga erfarenheten under många generationer. När man ser, hur fullständigt övertygade alla Indiens lärde äro, att deras yogafilosofi är verklighetskunskap, så är detta ytterligare ett skäl mot förhastat godtagande. Att hylozoiken emellertid utgör den mest överlägsna arbetshypotes som hittills sett dagen, torde icke bestridas av dem som bemästrat saken.

³Människan kan alltså av egen erfarenhet ingenting veta om sitt ursprung, att hon är en monad, en uratom. Hon kan ingenting veta om verklighetsinnehållet i sitt kausalhölje, om högre världar och högre riken. Människan är hänvisad till att utveckla sunt förnuft (gemensamt för alla människor på högsta mentala nivå) och i övrigt lita till ett ovederläggligt mentalsystem, som på enklaste, mest generella sätt förklarar det som andra system icke kunna.

⁴Fortsatt mental medvetenhetsutveckling försiggår under kontinuerlig utmönstring av emotionala illusioner, mentala fiktioner, religiösa, moraliska, politiska, sociala, filosofiska och vetenskapliga antaganden eller trosdogmer, allt eftersom människan förvärvar sunt förnuft, allt mer vidgad erfarenhet om verkligheten och livet.

⁵Det är människans plikt mot sig själv att betvivla allt hon ej kan godtaga. Hon har livets gudomliga rätt att vara sin egen auktoritet, vägled av strävan att förstå allt mera. Utvecklingen är oändlig. Dogmer betyda avslutad utveckling.

7.78 Människan kan icke nå kunskap

¹Det filosofer och andra tänkare förmå är att kritisera andra exoteristers verk. Kritiken är nästan alltid riktig eller åtminstone befogad. Ty upptäckta brister i spekulationssystem ligger helt inom fysiska vetandets gränser. De största vetenskapsmännen erkänna också oförbehållsamt vetenskapens oerhörda begränsning.

²Alltså: kritisera kunna de. Men så tro de sig även om att själva komma med något nytt. Snart nog blir även det avfärdat.

³Man borde kunna lära av alla dessa filosofer och vetenskapsmän, som trott sig om att kunna lämna besked om tillvaron, hur fullständigt obefogat det är att tro sig veta och kunna bedöma. De ha alla misstagit sig. När ska människorna lära sig inse, att de av sig själva ingenting veta som är värt att veta? När ska de nå fram till den sokratiska insikten?

⁴Människan är sin egen auktoritet och avgör vad som är sant och falskt, om icke för andra så för sig själv. Esoteriken hävdar däremot, att människans hävdande av egna auktoriteten är förmåtenhet, enär människan med sin tanke icke förmår omfatta verkligheten. Verkligheten är såsom verklighet absolut. Den består av 49 varandra totalt olika kosmiska världar. Var och en av dessa världar är sin egen verklighet. Att människan är aningslös om detta förhållande, visar att hon saknar möjlighet att lösa tillvarons problem. Det klagade redan Buddha och det borde hon insett, om hon haft tillräckligt sunt förnuft.

⁵Det är just detta sunda förnuft som filosoferna saknat. Esoterikern hävdar, att hela filosofien är en livsokunnighetens missvisande fantasispekulation och kommer att så förbli.

⁶Ett av de mest uppenbara bevisen på människans okunnighet om verkligheten och livet är de massor av olika hypoteser, som förekomma på alla ämnesområden. Varenda tänkande människa har en uppfattning, som alltid i något avseende avviker från vad som officiellt förkunnas. Varje professor har sin egen åsikt om nästan allt. Varenda filosof har sin filosofi. Varje människa ser verkligheten på sitt eget sätt. Varje människas uppfattningsförmåga är också bevis på okunnighet om verkligheten, bevis på vilka illusioner och fiktioner hon förvärvat på den utvecklingsnivå hon står på.

⁷Så har det alltid varit och kommer det att förbli, tills människorna lärt sig tänka syntetiskt och förvärvat esoterisk kunskap. När människorna arbeta med syntes och icke med analys, förmå de att förena de olika hypoteserna i ett högre perspektiv. När människorna förvärvat esoterisk kunskap, ha de lärt sig, att det överfysiska är oåtkomligt för andra än dem som tillhöra eller äro på god väg till femte naturriket, att den verkliga kunskap om det överfysiska de äga ha de fått till skänks från planethierarkien.

⁸Det skulle vara intressant att veta, hur många hundra år det skall taga, innan människorna lära sig inse sin oerhörda begränsning i alla avseenden. I bästa fall ha de lärt känna verkligheten inom mycket begränsade fysiska områden. Tusentals nya forskningsområden vänta på att bli upptäckta bara under den nya zodiakepoken.

⁹Man har träffande kallat människan för ett "historiskt djur". Organismen förbinder henne med djurriket. Hennes medvetenhets innehåll består av illusioner och fiktioner, som samlats och nedärvt genom tiderna, alltsammans spekulation och i huvudsak eftersägning. Först med naturforskningen började människan kunna på egen hand skaffa sig kunskap om verkligheten. Man började konstatera fakta och framför allt experimentera. Man insåg att kunskap innebär förutsägelse. Laboratorn vet att han funnit en relation, när han efter tusentals experiment ofelbart kan förutsäga resultatet. Naturlag är en konstantrelation. Också den insikten kom med naturforskningen.

¹⁰Teologi och filosofi äro livsokunnighetens fantasispekulationer. Vetenskapen konstaterar fakta inom de tre lägsta fysiska molekylarslagen men är oftast ur stånd att förklara dessas betydelse, emedan den endast ser materiaspekten, kan konstatera rörelsen (ehuru ej förklara den) och är blind för medvetenhetsaspekten. De fakta, vetenskapen kan definitivt fastställa, kunna aldrig ge svar på frågan om tillvarons mening och mål.

¹¹Ännu tycks det dröja länge, innan filosoferna (dessa skarpsinnighetens och djupsinnighetens representanter) lära sig inse, att mentalmedvetenheten icke räcker till för lösandet av samhällsproblemen och än mindre livsproblemen. Slutledningstänkandet och principstänkandet kunna icke upptäcka den massa existerande relationer, som förekomma i skenbart enklaste

problem. Filosofen Herbert Spencer påpekade mänskliga intellektets ofullkomligheter, men hans mycket berättigade varningar lämnades obeaktade av alla reformivrare, som aldrig frågade efter hur mycket onödigt lidande de vållade med sitt huvudlösa lagstiftande. Icke förrän tillräckligt många förvärvat kausalintuition, kan man hoppas på att de i alla tider självtilräckliga s.k. förnuftsvarselerna inse sitt förnufts oförmåga och lära av Sokrates, vilkens gyllene sats efter två tusen år har sin fulla giltighet. Han förblev den store frågare, som aldrig blev säker på att hans slutsats var riktig. Han bara undrade. När våra vise män nått så långt, ha de lärt åtminstone något.

OBJEKTIVT OCH SUBJEKTIVT

7.79 Objektiv medvetenhet

¹Filosoferna ha ännu ej insett, att medvetenheten kan vara både subjektiv och objektiv, eller exaktare uttryckt: subjektivt och objektivt bestämd, utan ha menat att den endast kan vara subjektiv, vilket är fundamentala misstaget. Därpå beror hela filosofiska spekulatonens fiktivitet.

²Icke heller ha de insett, att alla medvetenhetsyttringar samtidigt äro materia och energi. Känslor och tankar äro såväl medvetenhet som energi och materia. "Tankar äro ting." Icke att undra på, att deras spekulaton varit totalt förfelad.

³Endast objektiv medvetenhet kan rätt uppfatta objektiv materiell verklighet, och detta gäller i alla världar.

⁴Objektiva medvetenhetens objektiva uppfattning av objektiva materiella verkligheten förändras med varje värld. Det finns alltså inalles 49 radikalt olika verklighetsuppfattningar, envar riktig inom sin särskilda värld.

⁵Människan har riktig världsåskådning, när hennes begrepp, principer, system överensstämmer med definitivt konstaterade objektiva fakta.

⁶Eftersom människan på mänsklighetens nuvarande utvecklingsstadium saknar möjlighet att uppfatta mer än en procent av hela materiella verkligheten, bli alla hennes omdömen om högre världar enbart okunnighetens subjektiva förmodanden, och det är dessa man kallat filosofi.

⁷Det torde inses, att det i fysiska världen måste finnas en för alla giltig gemensam uppfattning av tillvarons materieaspekt, att det icke kan finnas mer än en enda exakt, att materien endast kan vara på ett sätt, oberoende av subjektiva uppfattningar, alltså endast en objektivt giltig uppfattning. Människorna ha blivit så förvillade av subjektivismen, som genomgående härskat i filosofiens historia, att nu måste klargöras skillnaden mellan subjektiv uppfattning och objektiv realitet.

7.80 Vi västerlänningar äro objektivister

¹Det är genom objektiv utforskning av naturen, som vi bli objektivister. Det var grekerna, som började med objektiv forskning, kulminerande i Aristoteles system, varav endast missvisande rester finnas kvar. Man kan med fullt fog påstå, att det är grekerna vi ha att tacka för att västerlänningarna blivit objektivister.

²Den kunskap, som fanns före grekerna, var en skänk av planethierarkien och icke ett resultat av mänsklig forskning. I och med att planethierarkien "gick under jorden" och kunskapen fick meddelas endast i hemliga kunskapsordnar, blevo människorna hänvisade till egna spekulatoner. Därmed började subjektivismens herravälde, vilket resulterade i perioder av godtycke och laglöshet, omväxlande med diktatur och terror.

³Utan esoteriken kommer subjektivismen gång på gång att återtaga sitt herravälde, hur än vetenskapen fortsätter arbetet på objektivism. Ty vetenskapen kan icke utforska högre världar. Och klärvoajansen, som ser föremål i emotionalvärlden, kan icke bedöma dessas verklighetshalt. Snarast förstärker den subjektivistiskt godtycke, alldenstund fantasien är suverän i denna värld. Därom vittna alla klärvoajanter (Swedenborg, Steiner, Martinus etc.) såväl som yogafilosoferna.

⁴Den, som skall skriva begripligt för västerlänningar, bör vara objektivist och icke som orientalerna subjektivist. Subjektivisterna ha alltid vållat missförstånd hos västerlänningar. Orientalen såsom subjektivist förnekar icke materiens existens. Men han föraktar materien, anser den oväsentlig.

7.81 Förstånd och förnuft

¹Med "förstånd" menas objektiv medvetenhet, förmåga konstatera objektiva materiella fakta. Förnuftet däremot är subjektiv medvetenhet, som kan insätta fakta i deras rätta sammanhang. Detta gäller inom alla världar, icke endast fysiska världen.

²Naturligtvis måste de två beteckningarna, förstånd och förnuft, så småningom förlora sitt förnufts- och verklighetsinnehåll. Från början avsågs med "förstånd" det som uppfattas enligt lagen för orsak och verkan, med "förnuft" det som uppfattas enligt lagen för grund och följd. Subjektivisterna hade emellertid icke något intresse av att detta skarpt hölls isär och låto distinktionen falla i glömska. Att man så länge förväxlade lagarna för orsak och verkan med lagarna för grund och följd, berodde av att man icke skilde på förstånd och förnuft utan sammanblandade dessa.

³Det är på tiden, att orden återfå sin ursprungliga betydelse, var-efter begreppsförvirringen i detta hänseende kan fås att upphöra.

7.82 "Objektivitet"

¹Ordet "objektivitet" har två betydelser. Den ena, som hör till världsåskådningen, avser objektiva medvetenheten, dess objektivt bestämda uppfattning av materiella yttervärlden. Den andra, som hör till psykologien, avser saklig, opersonlig uppfattning i motsats till subjektiv värdering.

²"Psykologisk objektivitet" förutsätter förmåga av självkritik. Vad man själv anser vara rätt eller oriktigt eller om sakens värdefullhet eller skadlighet får då icke inverka på framställningen. Man kan redogöra för hur saken uppfattas på olika håll och i olika avseenden men överlämnar åt "publiken" att draga egna slutsatser. Man har således icke rätt (vilket somliga tycks anse) att opersonligt och sakligt utgå ifrån dagsvetenskapens hypoteser, "objektivt" bedöma saken ur denna synpunkt och därmed anse problemet löst. Varken teologi, filosofi eller vetenskap har kommit fram till något slutgiltigt och därmed absolut. Och endast det i verklighets- och livshänseende absoluta (oåtkomligt för människan) kan läggas till grund för "objektivt" betraktelsesätt. Det framgår härav, att det icke är förenligt med "objektivitet" att åberopa sig på någon som helst vetenskaplig "auktoritet".

7.83 Subjektivism

¹Sedan sofisterna införde den kunskapsteoretiska subjektivismen i europeiska spekulativen, ha filosoferna förnekat realiteten av det som varit orsaken till och grunden för deras uppfattning. För att lära känna ett objekts egenskaper måste man studera just objektet. Att därefter, sedan man konstaterat dessa med sin medvetenhet, påstå att det endast finns medvetenhet, är för sunt förnuft bevis på galenskap.

²Subjektivismen har berövat filosoferna möjlighet upptäcka sunda förnuftets objektiva verklighetsuppfattning såsom enda exakta, låtit s.k. logiska bevisen få gälla för mera än allmängiltiga, objektiva förståndet. Logiken är ett instrument för bearbetning av fakta och icke något verklighetskriterium. Med logik kan man bevisa vad som helst. Alla galenskaper ha alltid kunnat försvaras med överväldigande "bevis". "Bevis bevisa ingenting alls", må vara ett överdrivet uttryck men psykologiskt väl försvarligt i kretsen av logikfanatiker med logikomani.

³Subjektivismen är alltid även individualistisk. Det är därför alla haft olika meningar. Men verkligheten är en, och kunskapen om verkligheten måste vara objektiv och allmängiltig. Varken teologi, filosofi eller vetenskap kommer någonsin att kunna ge ett kritiskt intellekt en hållbar världsåskådning. Det kan endast hylozoiken. Allt annat är byggt på "lösan sand". Även skepticisismen är en tro.

⁴Det individuella godtycket såsom verklighet och sanningskriterium måste leda till

intellektuellt kaos och reellt godtycke i alla livshänseenden, till fullständiga ansvarslösheten. Det borde erfarenheten längesedan klargjort (och historien, om den består av fakta). Men ingen erfarenhet biter på dem som tillägnat sig ett fiktionssystem.

⁵Materieaspekten är för västerlänningen med förvärvat insikt i kemi, fysik, geologi, astronomi och biologi, den mest fundamentala verklighetsaspekten. I tider, då detta vetande saknats och livsokunniga religiösa tron i materien såg det onda, låg det för fantasiens outtömliga möjligheter nära till hands att drömma om en immateriell tillvaro bortom rum och tid. Subjektivismen kunde från sina utgångspunkter rentav bevisa, att materien var en inbillning. Därmed var fältet fritt för vilka fantasiutsvävningar som helst.

⁶Forskningen, som numera håller på att förvärva kunskap om lägsta etermateriens energi och därmed blir i det närmaste suverän beträffande rent tekniska förfaringssättet, tycks få även annars omdömesgilla att tappa balansen och yra om människans förmåga att lösa tillvarons problem. Så litet behövs alltså för att göra sig själv till gud. Då har man mycket små anspråk. Då är man okunnig om allt utom det mest näralliggande, okunnig om över 99 procent av verkligheten.

⁷Fundamentala felet hos subjektivistiska filosofien är, att den utgår från medvetenheten såsom "fasta kunskapsbasen" och därvid bortser från materieaspekten, icke inser att medvetenheten betingas av materien. Esoteriken utgår från objektiva materiella verkligheten såsom bäraren av medvetenheten. Det finns lika många olika slag av materiell verklighet som det finns olika slag av medvetenhet, lika många olika slag av materiella höljen för jaget som det finns slag av jagmedvetenhet: sinnesförnimmelser (fysisk), känslor (emotional), tankar (mental), intuitioner (kausal objektiv materiell verklighet). Bedömningen av individens utvecklingsnivå utgår just från objektiva iakttagelsen av höljenas materiesammansättning och molekylarenergier, visande sig i ljus och färger. Jaget återfinnes i alla sina höljen, så länge de äro föremål för jagets uppmärksamhet och jaget identifierar sig med dem. De äro jagets redskap. "Vad är jaget? Endast en flyktig gäst."

⁸Filosoferna tyckas i alla tider ha hyst ett djupt förakt för verkligheten. Annars skulle de väl icke ha sysslat med att konstruera system, som verka direkt slag i ansiktet på alla med sunt förnuft. "Stämmer icke verkligheten med mitt system, så är det så mycket sämre för verkligheten." Om Hegel eller Boström eller någon annan subjektivist sagt detta, må lämnas därefter. Men att det varit underliggande tanken, framgår av deras system. Alltjämt tycks något av den tendensen råda. Subjektivisten behöver icke fråga efter objektiva verkligheten. Att det är förnuftets uppgift att först och främst ge oss kunskap om just denna objektiva, materiella verklighet, tycks man ännu ej allmänt ha insett. Först därefter, när grunden lagts med materieaspekten, kunna vi utforska medvetenhetsaspekten utan att förlora oss i subjektivistiskt fantasteri, vilket annars förblir oundvikligt.

⁹Det var uppsalafilosofernas stora förtjänst, att de lade solida grunden för objektiva uppfattningen av verkligheten och sökte påvisa det felaktiga i alla dittillsvarande filosofiska system, vilka samtliga voro subjektivism. Kravet att vi ej ha logisk rätt att godtaga sanningar, som ej ligga inom möjlighetens ram att konstateras av alla (kravet på allmängiltighet och logisk ofrånkomlighet), var en hälsosam reaktion mot subjektivisternas godtycke och fantasteri. Sedan beror det på, vad man menar med "möjlighet" och "alla". Ifall man utökar satsen med "en gång under utvecklingens gång ska kunna konstateras av alla", får man ett esoteriskt axiom.

7.84 Typiska subjektivistiska fiktioner

¹Alla kategorier äro efterkonstruktioner, och inga av dem ha något att göra med objektiva medvetenhetens uppfattning av materiella verkligheten. Subjektivisternas godtyckliga antagande, att medvetenheten uppfattar något genom kategorier, förde filosofien på av-vägar. Verkligheten är oss omedelbart given i sin objektiva materialitet.

²Subjektivisterna, för vilka det endast fanns en av våra fem s.k. sinnen konstruerad yttervärld

(subjektiv, saknande objektiv existens), undveko noga att använda beteckningen “fysiska världen” och talade därför alltid om “sinnevärlden”. Uttrycket spökar ännu i dag, ehuru man borde ha insett dess olämplighet.

³De logiska uppfattningsenheter, som enligt Kant skulle logiskt syntetisera de psykologiska förnimmelserna, äro fria fantasier. Det behövs inga sådana, eftersom det är materiella objektet som bestämmer medvetenhetsinnehållet. Alla föremål utstråla energi och påverka subjektet. Men det kunde Kant icke veta.

⁴Kants tal om “empirisk realitet och transcendental idealitet” är en ohållbar fiktion. Med enbart subjektiv medvetenhet kan det aldrig bli objektiv medvetenhet. Det är två radikalt skilda förmågor hos medvetenheten, vilka successivt förvärfvas i de tre lägsta naturrikena. Detta är skälet till att monaderna måste involveras till fasta fysiska aggregationstillståndet. Först i denna materia är motståndet tillräckligt starkt för att möjliggöra motsättningen mellan materia och medvetenhet och därmed objektiv uppfattning.

⁵Det är sedan gammalt ett omtyckt talesätt, att alla våra även objektiva begrepp äro symboler. Detta är återigen samma gamla historia, att bedöma verkligheten i en värld utifrån en annan värld. Det är lika logiskt oberättigat som att kalla materien för illusion. Den är en kosmisk realitet, och att förneka dess existens är helt enkelt att ljuga: dumt och fräckt.

⁶Det objektivt konstaterbara, allmängiltiga, som alla kunna konstatera, är verkligt. Objektiva begreppet, förnimmelsen av föremålet självt, är ingen symbol.

⁷Det logiska begreppet är förnimmelsen av tinget självt i dess konkreta objektivitet. Erinringen av en gång iakttaga föremålet är icke begreppet. Somliga mena med begreppet sammanfattningen av alla de bestämningar (beskrivningar) som tillagts föremålet. Ett sådant begrepp blir alltid ofullständigt.

⁸Indiska lärde visa sig alltid vara mer eller mindre påverkade av advaitas illusionsfilosofi, även när de i övrigt icke anse sig vara advaitier. Det insmyger sig lätt något slags illusionism i fråga om uppfattningen av materiella verkligheten. Subjektivismen är tydligen svår att övervinna. Det framgår av deras framställningssätt. De kunna således påstå, att “det icke finns någon tid” i emotional- och mentalvärldarna. Därmed mena de, att medvetenheten saknar möjlighet att i dessa världar registrera tidsförloppet, vilket ju är en helt annan sak. Egendomligt nog tyckas subjektivistiska betraktelsesätt förekomma även i femte naturriket. Dess medlemmars emotionalhölje är tomt på allt innehåll, och de intressera sig icke för företeelserna i emotionalvärlden. De kunna rentav begagna uttryck som om det icke finnes någon emotionalvärld alls.

⁹Boströms påstående, “att vara är att förnimmas, uppfattas”, är logisk absurditet. Förnimmelse betecknar relationen mellan ett subjekt och ett objekt, mellan någon som uppfattar och något som uppfattas. Förnimmelse kan icke samtidigt vara både förnimmelse och objekt för förnimmelsen. Kunde vi endast uppfatta våra egna förnimmelser, så kunde vi icke påstå, “att vara är att förnimmas”. Vara är självidentitet. Ett föremåls vara är dess identitet med sig självt (Pontus Wikner, Axel Hägerström). “Om det absoluta är grunden för all verklighet, måste det som står utanför vara överkligt.” “Ifall all kunskap måste härledas ur subjektet (medvetenheten), kan man icke förklara motsättningen mellan subjektet och objektet.”

¹⁰Det är ganska fatalt, att icke ens en sådan “auktoritet” som psykoanalytikern Jung inser skillnaden mellan subjektivt och objektivt. Han säger, att en legend “är psykologiskt sann, så till vida som den existerar. Den psykologiska existensen är subjektiv, i den mån en föreställning endast uppträder hos en enda individ. Men den är objektiv, i den mån den etableras av ett samhälle.” Här förväxlar Jung det objektiva med det kollektivt subjektiva. Det enbart subjektiva kan aldrig bli objektivt. En lögn kan aldrig bli objektiv, hur många som än tro på den. Objektiv blir uppfattningen först, om den är sann och därmed objektivt verklig.

7.85 *Värden*

¹Den s.k. värdefilosofien är typiskt exempel på filosofers desorientering. De tala om "två världar", materiens och värdenas, som om de kunde jämföras. De inse tydligen ej, att objektiva materiella verkligheten hör till världsåskådningen och subjektiva värdena till livs-åskådningen. De förväxla objektiv verklighet med subjektivt värde.

²Det värde man tillägger en objektiv företeelse är subjektivt, kanske rentav dessutom individuellt. Det berör icke företeelsens verklighetshalt. Värdering behöver kanske inte vara känslans värdering. Också intellektet kan värdera. Men värderingen är alltid subjektiv. Vad man bör eftersträva är alltså objektiv bedömning.

³På grund av livsokunnighetens nya slag av filosofi (den s.k. värdefilosofien) har själva begreppet värde förlorat allt förnuftsinnehåll, varför ordet värde hör till dessa många gamla beteckningar som saklöst kunna avföras ur egna ordlistan. De vålla endast begreppsförvirring. Vill man behålla ordet, torde esoterikerns definition på livsvärde (livsbetydelse) förtjäna beaktande. Eftersom livet har en mening och denna är medvetenhetsutveckling, så har allt värde som gagnar denna utveckling och allt större värde i samma mån möjligheten att gagna ökas.

7.86 *Subjektiva och objektiva sanningskriterier*

¹Filosoferna ha sina egna värderingsgrunder. Hittills ha i regel endast de filosofer uppskattats som kunnat komma med nya fiktioner att läggas till subjektivisternas kunskapsteoretiska fantasyspekulationer. I nya inkarnationer känna teologer och filosofer igen sina gamla system. Igenkännandet, lättheten i tillägnandet, tas såsom bevis på riktighet. De ha funnit "sanningen".

²Den som söker verklighetsideer konstaterar, att filosofen Herbert Spencer med sin revolutionerande utvecklingslära lämnat största bidraget till mänskliga tänkandets utveckling under 1800-talet. Biologiska forskningen fick ett filosofiskt stöd, som verkade i hög grad befruktande. Biologen Ernst Haeckel kunde redovisa resultaten av denna befriande stöt mot teologiska dogmtänkandet. Andarna började vakna i allt större utsträckning.

³Människan är i subjektivt hänseende alla tings mått. Och följderna ha vi sett i godtyckets suveränitet. Utan det objektivas kriterier blir följden total desorientering. Det subjektiva har medfört de okunnighetens fantasyspekulationer, som hittills idiotiserat mänskligheten och fört den till undergångens brant.

VÄRLDSÅSKÅDNING

7.87 Inledning

¹Typiska västerländska världsåskådningen kan nog sägas vara den naturvetenskapliga med materiaspekten såsom fasta grunden. Den synen är dock icke mer än c:a hundra år gammal. Grunden lades av Spencer med utvecklingsläran, stödd senare av Darwins bevis för biologiska evolutionen. Fysiska vetenskaperna måste utgå från materiaspekten. Subjektivismen (filosofiska "idealismen"), som förnekar materiens existens, har varit största hindret för utforskande av materiaspekten, vilket Indien är bästa beviset på. I västerlandet har kyrkan med sin lära om materien som det onda och syndfulla alltid bekämpat och med alla medel förföljt och sökt utrota alla banbrytare för forskning och vetenskap. Upplysande skulle vara en redogörelse för vetenskapens kamp för forskningens frihet så näraliggande som 1800-talet. Historikerna prata om "historielösa människan" men äro i väsentliga avseenden otroligt okunniga.

²Varje försök till världsåskådning måste nödvändigtvis anpassas efter tidens allmänna uppfattning och möjlighet till förståelse. Därtill kommer att verklighetsuppfattningen är totalt olika i de olika världarna, att planethierarkiens syn på verkligheten alltid måste vara en helt annan än som är möjlig att utforma med för viss tid gällande mentalbegrepp. Ett mentalt system förblir alltså alltid något av ett tillfällighetssystem. Frågan är endast, om det motsvarar sin tids behov av mest ändamålsenliga verklighetsförklaring.

³Filosofernas illusion i alla tider, att man skulle kunna utforma ett "absolut tanke-system" i överensstämmelse med verkligheten, vittnar bäst om deras totala livsokunnighet. Ett system kan aldrig bli annat än en arbetshypotes i anslutning till härskande verklighetsfiktioner. Det viktiga är emellertid, att den är utformad så, att den av sin tid uppfattas som den enda exakta. Längre kan man aldrig komma. Exakthet är emellertid nödvändig för att utgöra en verklighetsgrund att utgå ifrån för alla existerande livsrelationer.

⁴Man diskuterar inga världs- och livsåskådningar. Hithörande problem äro alldeles för fundamentala och omfattande att kunna behandlas i en diskussion. Det är problem, som kräva individen åratals arbete och som hos intelligentian finnas latent i undermedvetenheten. Vad folk tvista om är trosfrågor, som ingen vet något om, endast tror. Och allt sådant är meningslöst, närmast i stil med skolastikernas tvister om färgen på ärkeängeln Gabriels stjärtfjädrar.

7.88 Fiktioner om verklighetens problem

¹Det var förr ett allmänt talesätt bland de filosofiskt bildade, att människan lever samtidigt i två världar: verklighetens värld (utom oss) och idealens värld (inom oss). Den ena var naturnödvändighetens, naturlagarnas värld, den andra viljefrihetens värld, världen sådan den borde vara. I själva verket leva vi i många världar, alla lagbestämda, ehuru vi ännu ej äro medvetna i fler än tre: fysiska, emotionala och mentala, och okunniga om alla utom den lägsta.

²Filosoferna uppdelade verkligheten även i "sinnevärlden" (de fem sinnenas värld) och "andevärlden". Med "sinnevärlden" menade de alltså, lättfattligare uttryckt, fysiska världen.

³De filosofiska termerna "realitet" och "illusion" ha så idiotiserat tänkandet, att de borde definitivt utmönstras ifråga om materiaspekten. Alla världar äro materiella och inga äro illusion. Alla ha dimension, duration, materia, rörelse, medvetenhet och lag. Ju större uratomtättheten är, desto mer sammansatt ("grövre, lägre") är materien och denna materias värld. De direkt vilseledande beteckningarna (realitet och illusion) borde ersättas med de enda exakta: högre och lägre slag (av materia).

⁴Det ologiska och reellt felaktiga i talesätten beror på att man betraktar en värld med en annan världs medvetenhet och verklighetsuppfattning. Detta är totalt förfelat och sakligt oberättigat. Varje värld har sitt eget slag av realitet, som man måste fasthålla vid, om man icke vill hamna i

obotlig begreppsförvirring.

7.89 Fiktioner om verklighetsaspekterna

¹Enligt det vetenskapliga betraktelsesättet är det den i materien inneboende energien, som enligt mekaniska naturlagar "formar materien". Det är just detta som är kardinalfelet. Det är den i materien inneboende medvetenheten, som dirigerar och formar i enlighet med Lagen (finala orsaker, ändamålsenligheten i naturen). Även det mekaniska skeendet tjänar ändamålsenligheten. Men därom veta vetenskapsmännen intet, och därför orda de om livets meningslöshet.

²Den okunniga människan tar helt naivt jagets uppfattning för själva jaget. Men jaget är icke sina känslor, icke sina tankar. Dessa äro höljenas produkt.

³Under hela medvetenhetsutvecklingen från lägsta till högsta värld, från lägsta till högsta atomslag (49–2) identifierar sig jaget med högsta uppnådda slag av medvetenhet, tills det förvärvat självmedvetenhet i detta och kan skilja på medvetenheten och sin uppfattning av medvetenheten. Har man väl insett detta fundamentala faktum, att "livet" är uratomerna (monaderna) och att allt annat (alla materieförmer) är höljen för livet, lösa sig en mängd problem av sig själva.

⁴I atomens medvetenhet (potentiell, aktualiserad, aktiverad) ligger grunden till förklaring på livets ändamålsenlighet.

⁵Ju högre medvetenhet, desto större del av världar och tider tillhör nuet.

7.90 Överfysiskt

¹Kineserna hade en gemensam beteckning, *tien*, för allt tillhörande det okända, övermedvetna (gud, försyn, himmel, högre världar, det outforskade). Det motsvarade väl närmast vad filosoferna, som icke veta bättre, kalla metafysik.

²Uppsalafilosofen Hägerströms stående slogan var "metafysiken måste förstöras". Och däri hade han onekligen rätt. Filosofiens "metafysik" bör försvinna för att lämna plats åt esoterikens överfysik. De två ha ingenting gemensamt. Hur många filosofer ha insett det?

³Kärnfysikerna eller de s.k. atomforskarna äro, sig själva ovetande, sysselsatta med att spränga den "kemiska atomen", den fysisk-eteriska molekylerna med dess innehåll av 49 olika materielager. De äro därmed inne i fysisk-eteriska världen till skillnad från kemisternas grovfysiska, synliga värld. Det är misstag av dem att redan börja utarbeta hypoteser om "atomens" sammansättning. Alla hittills framkomna hypoteser äro felaktiga. Riktiga förklaringar på dessa företeelser kunna lämnas endast av en "atomforskare", som förvärvat fysisk-eterisk objektiv medvetenhet (klärvoajans). Det är synnerligen olämpligt att intrumfa dessa felaktiga hypoteser hos kemister och fysiker och redan på gymnasietadiet. Det klokaste vore att bibehålla de gamla föreställningarna från 1900-talets början med Mendelejevs periodiska system.

⁴I nästa århundrade skall man genom filmning av dödsprocessen kunna bevisa, att människan har både ett eterhölje och ett emotionalhölje, att emotionalhöljet frigör sig från eterhöljet när detta utdragits ur organismen, att eterhöljet alltid kvarstannar i organismens närhet och upplöses i samma tempo som organismen. Därmed äro alla påståenden om att "själen dör med kroppen" definitivt utmönstrade. Men de förstockade ska säkert fortsätta sitt omdömeslösa förnekande av jagets odödlighet. Tyvärr kan man aldrig filma mentalvärldens materiella företeelser, alltså icke människans mentalhölje, ännu mindre hennes kausalhölje. "Odödligheten" kan aldrig "bevisas". Den frågan påminner om gumman, som hört att en papegoja kunde leva i två hundra år och köpte en för att se om det var sant.

⁵För övrigt ha tvivlarna komiskt nog rätt i sak. Alla individens höljen äro även i allt högre världar och riken bli upplösta. Intet hölje är odödligt. Det enda som är odödligt är uratomen-monaden-jaget. Beviset härför kan visserligen aldrig bli något mer än ett (om än överväldigande) sannolikhetsbevis.

7.91 Form

¹“Form är materiens sätt att vara till.” Det finns otal slag av form från solsystem, planet, värld, alla slag av aggregat, till molekyl och atom. Även atomerna är alltså form. Men när det i esoteriken talas om form, avses endast aggregat av molekyler. Och sådana finnas ej i atomvärldarna, endast i molekylarvärldarna.

²“Form är det sätt på vilket mångfalden utgör en enhet.” Detta gäller alltså form ifråga om begrepp, den mångfald (innehållet) som ingår i begreppet och möjliggör entydighet.

³Intuition skiljer sig från begreppsutfattning däri, att den ej behöver form, är oberoende av form. Men när den skall förklaras, kan detta ske endast genom återgång till begreppsutredning. Eftersom människorna sakna kausalmedvetenhet, sakna de också möjlighet att förstå vad intuition i själva verket är.

⁴Esoterikern får vara beredd på att ständigt höra: “Det har ingen sagt mig” eller “Vem har sagt det?” eller “Det var något nytt”. Egentligen finns intet nytt, eftersom allt (frånsett givetvis formen, som för de flesta är det enda väsentliga) finns i idévärlden. Historiskt sett är det mesta sagt men naturligtvis bortglömt. Hur vore det, om idéhistorien fick ersätta både filosofiens och litteraturens historia. Det är dock idén som är essensen. Formerna ha sin tid, men idén är odödlig. Det viktigaste av allt på mänsklighetens nuvarande utvecklingsstadium är det mentala. Som det nu är, dränks idén i ordmassorna. De flesta upptäcka den inte utan att den särskilt framhävs.

⁵Såväl den grekiska filosofien som den indiska har i mentalvärlden byggt upp var sin mäktig tankeform, som alltmer förstärkts av senare tänkare, vilka utgått från den ursprungliga formen och utökat den, tills det blivit allt svårare att frigöra sig från den. Emellertid har den europeiska tankeformen genom hylozoiken erhållit ett sådant grundskott, att dess dagar torde vara räknade. Den indiska däremot torde göra försök att alltmer anpassa sig till den ursprungliga, symboliska läran, ehuru anpassningen kräver betydligt längre tid för att full överensstämmelse med hylozoiken skall uppnås.

⁶Fråga är, om europeiska mentalformen skall självdö eller om det skall behövas en esoterisk filosof, som uppvisar det illusiva och fiktiva hos varje detalj av det stora konglomeratet. Ju lägre allmänna mentalnivån, desto längre tid tar upplösningsprocessen. Skall det för västerlandet behövas fem hundra år?

⁷De olika kulturerna med allt deras medvetenhetsinnehåll komma framtidens esoteriker att kunna påvisa vara en serie fysikalistiska mentalkonstruktioner.

LIVSFILOSOFISKA PROBLEM

7.92 Inledning

¹“Den känner det goda som känner det onda.” Uttrycket förstås av alla livsokunniga, som tro att de genom ondska lära känna det goda. Frågan om gott och ont i filosofisk bemärkelse är ingenting för massan. Därtill fordras en livskunskap, som de flesta ännu sakna på mänsklighetens nuvarande utvecklingsstadium. De flesta kunna icke skilja på rätt och orätt och ännu mindre på gott och ont.

²“Stå icke det onda emot.” Denna princip har absolutifierats till idioti. Därmed låter man makt bli rätt, gör man godheten rättslös, lämnar man makten i onskans, satanismens våld och låter odjur ohämmat få utlopp för sin aggression. Frågan gäller icke, om man bör stå det onda emot, utan hur man bör göra det. För essentialisten gäller att icke stå det onda emot. Han förverkligar enheten och innesluter även det onda i sin strävan att höja och förädla. Han har annat att göra än gå ner på lägre stadier och delta i striden mot det onda. På barbarstadiet gäller lika för lika, öga för öga, tand för tand. På civilisationsstadiet uppfostrar man vettvillingarna och lär dem respektera allas lika rätt. På kulturstadiet är man de felandes hjälpare, ifall hjälp behövs. Där räcker det med att uttala sitt ogillande av kulturindividens handlingar.

³“Frihet” är ett mycket missbrukat ord, missbrukat så ofta det används. I absolut mening finns ingen frihet, eftersom vi i alla avseenden äro beroende av förhållanden. Hur ofta vi än ändra sådana, råka vi med nödvändighet in i nya. Vi äro beroende av våra höljen, av de vibrationer som oss ovetande genomtränga dessa, av innehållet i våra höljen. Allt liv är lagbestämt, och endast dåren tror sig kunna ändra natur- eller livslagar.

7.93 Lärdom, vetande, kunskap, visdom

¹Det är viktigt att kunna skilja mellan lärdom, vetande, kunskap och visdom.

²Lärdom är vetande och kunskap. Lärdom är teoretiskt vetande, som består i att veta vad andra skrivit eller sagt.

³Vetande består av fakta och skenfakta, tyvärr alltför många skenfakta. Vetande utan erfarenhet är värdelöst, såvida det icke överensstämmer med förut förvärvad insikt, yttrande sig i nytt liv såsom instinkt. Vetandet är ofta ett hinder för kunskap, det hinder som gör folk till “fackidioter” utan förståelse för fackets relativa betydelselöshet i helheten. Vetandet frigör oss icke från våra fördomar, idiosynkrasier, illusioner och fiktioner.

⁴Kunskap är vetande, som efterprovats i erfarenheten och befunnits hållbart. Kunskap är fakta i riktiga (icke konstruerade) sammanhang. För kunskap fordras perspektivmedvetenhet.

⁵Visdom är förmågan tillämpa förvärvad livskunskap.

⁶Filosofen är icke vis. Han är, som beteckningen anger, endast “vän av vishet”. Pytagoras, som sade detta, visade därmed, att han visste att vishet är essentialitet, ett medvetenhetsstadium, som uppnås först sedan individen övergått till femte naturriket. Hur långt från den esoteriska insikten äro icke våra dagars filosofer! De ha icke förvärvat ens perspektivmedvetenhet (47:5).

⁷Människan blir vis i den mån hon förvärvar sinne för proportioner. Man blir så gott som dagligen förbluffad över människornas avsaknad av hithörande omdömesförmåga. Först när någonting slår över i det groteska, tycks man inse det oproportionerliga.

7.94 Kunskapen är endast för sökare

¹De flesta bry sig aldrig om att undersöka, varifrån de fått alla sina “ideer”. De bara ha dem, och alltså måste de vara riktiga. Det lönar sig knappast att söka befria dem från deras illusioner och fiktioner. De, som fått sitt vetande genom folks prat eller tidningar etc., sakna för övrigt möjlighet att förvärva sunt förnuft. Man kan också lugnt överlämna dem åt kommande utveckling.

En gång, efter erforderligt antal inkarnationer, få också de möjlighet att kritiskt bedöma verklighetshalten av vad som bjuds på livets maskeradställningar. Dem, som äro nöjda med vad de tro och tro sig veta, gagnar man icke med att "oroa". De, som aldrig göra sig själva frågorna, vad som menas med verklighet och vad som är livets mening, ha intet behov av esoteriken. De ha icke en gång behov av filosofien, som under den tid den bestått (2500 år) förgäves försökt att gissa sig till rätta svaren. Det är dem, som tvivla, som söka, som törsta efter "sanningen", kunskapen om verkligheten, man kan förse med fakta om verkligheten och livet.

7.95 *Självkännedom*

¹"Människan känner icke sig själv." Detta axiom har naturligtvis som alltid absolutifierats av de okunniga, som sakna erforderlig kännedom om alla fakta och principer. Människan känner sig själv, sin "horoskoptyp", sina vanor, intressen, gängse reaktionssätt, vad hon lärt, alltid kan etc., allt detta som dagsmedvetenheten omedelbart kan fastställa. Normalindividens på nuvarande utvecklingsstadium kan sägas vara till c:a fem procent sin dagsmedvetenhet, kanske en procent sin "instinkt" (övermedvetenhet) och till övriga 94 procent sin undermedvetenhet och sina latent möjligheter.

²Det är ingen förtjänst, ingen märkvärdighet, ingen nåd, att vara kanske tusentals inkarnationer äldre än andra och därför kunnat göra fler erfarenheter. Ett geni, ett snille, som icke inser sin oerhörda begränsning, är snarast beklagansvärd. Att yvas över vad man vet och kan verkar hämmande på fortsatta utvecklingen. Och det är så oändligt mycket som återstår. Det är en oerhörd distans mellan ett mentaljag och ett kausaljag och mellan vart och ett av de 46 allt högre jagen.

³Man kan icke bedöma människors utvecklingsstadium efter deras inlärdas talesätt. Många kunna föreläsa om de filosofiska problemen utan förståelse för att de röra sig med skenproblem. Lära sig använda ord kunna de flesta utan förståelse för den verklighet de ursprungligen betecknade. Esoterikern lär sig skilja på ordet, begreppet (tankeinnehållet) och verkligheten. Såväl begreppet som verkligheten kan vara något helt annat än okunnigheten tror, när den använder ordet.

⁴"Människorna äro de mest bedragna av alla varelser" (D.K.) De tro, inbilla sig, anta, godta, bedra sig själva med sin ohjälpliga inbilskhet. De ha icke lärt sig skilja på vad de veta och icke veta och kunna sällan avgöra vilket. Den som icke antar något kan icke bli bedragen.

⁵Människorna begå i stort sett endast misstag. Det är oundvikligt, eftersom de sakna kunskap om verkligheten och livet och livets lagar. Den dag mänskligheten inser detta, har den gjort sin största upptäckt hittills.

RÅDANDE LIVSOKUNNIGHETEN

7.96 *Verklighetsuppfattning*

¹Hur primitiv människornas uppfattning om verkligheten i stort sett varit och ännu är, kan endast en esoteriker inse.

²Sådana begrepp som naturlag, medvetenhet, utveckling etc. äro föga mer än hundra år gamla. Ännu på 1930-talet kunde en professor i filosofi som Hans Larsson i Lund undra, vad som menades med utveckling, trots att engelske filosofen Spencer givit en adekvat definition därpå. Och begreppet naturlag var icke bättre insett än att naturforskarna ganska allmänt började tvivla på att det fanns några naturlagar. Lagar förklara skeenden, icke fakta. Beviset för lags riktighet är ofelbara förutsägelsen.

³Under sådana förhållanden är det icke underligt, att filosofer och vetenskapsmän visa sig sakna förutsättningar att förstå esoterikens beskrivning av verkligheten. I slutet av 1800-talet förklarades allt överfysiskt för skrock. Man hade utforskat universum och visste så gott som allt därom. Den, som då skulle ha talat om grammofon, radio, television, skulle ha inspärrats på dårhus. Dessa saker ha haft det goda med sig, att de lärde numera icke äro fullt så tvärsäkra på att de kunna bedöma allt, även om de fortfarande utan undersökning avfärda sådana företeelser som homeopati eller telepati och mycket annat som gammalt skrock. Man "nedlåter sig icke" till att vetenskapligt undersöka. Det är "under ens värdighet". Förr skulle man ha bränt sådana "magier" på bål. Men de lärde ha oerhört långt kvar, innan de kunna förvärva förståelse för att de icke böra uttala sig om sådant de icke veta något om, sådant de icke metodiskt och systematiskt undersökt. Esoterikern kan tala om för dem, att de sakna förutsättning att begripa materiens och naturkrafternas natur och ursprung. Men hellre än att medge detta göra de väl som moderna filosoferna: förklara sina vetenskapliga begrepp för fiktioner. Allt är då förlorat utom äran, som ju är det viktigaste. Man kan sedan fortsätta att bluffa.

⁴De tre verklighetsaspekterna äro förutsättning för själva existensen. Att studera dessa tre aspekter i alla livsrelationer utvecklar medvetenheten, ger ökad förståelse och möjliggör förverkligande. Att i den överskådliga mångfalden se dessa tre aspekter avslöjar illusiviteten och fiktiviteten, är att nå fram till det fundamentala och enklaste av allt.

⁵Den, som inser riktigheten i paradoxen: "det enklaste av allt är det svåraste av allt", "ju enklare, desto svårare, desto riktigare", är på god väg mot perspektivmedvetenheten. Ju mera tillkrånglat, desto längre borta från verkligheten och livet. Alla fundamentala sanningar äro omedelbart självklara för enklaste förnuft. Men ingen människa kan upptäcka dessa. De måste påpekas för oss av planethierarkien. Det är också därför kunskapen måste hemlighållas. Det vi få veta är sådant som vi äga förutsättningar att förstå utan att missbruka. Det är just risken för missbruk av kunskapen som måste förebyggas. Också idiotisering är missbruk.

7.97 *Mänsklighetens desorientering*

¹Genom ideligt idisslande med sina fiktioner idiotisera människorna sig själva, tills de bli ur stånd att tänka annat än det som de outrotligt inpräntat. Det riktiga är för dem, som vilja mental utveckling, att ständigt tänka något nytt, söka avvinna ideerna, företeelserna nya synpunkter. Men de flesta vilja endast höra, lära, tänka det som de känna igen. Det är deras sanningskriterium.

²"Tänkandets historia är historien om en ständigt växande approximering till sanningen." (E. Fromm) Så tro visserligen filosoferna men tro totalt fel. Tänkandets historia är en okunnighetens fantasikonstruktion, som fört allt längre bort från verkligheten.

³"Vi måste lära oss inse, att verkligheten icke garanterar oss någonting, att den icke ens bjuder oss en fast struktur, utan att det är på oss hela systemet beror. Det är vi själva som ställer de frågor till naturen och formar de önsknings svar bestämmer hurudan vår verklighet blir. Alla de

olika slagen av historia visar oss hur genomgripande trosföreställningarna präglar samhällenas och de enskildas liv.”

⁴Bättre kan man icke uttrycka den desorienterade människans inställning till livet. Den, som icke vet hurudan verkligheten är eller inser livets mening, blir alltid subjektivist och fattar verkligheten i överensstämmelse med sitt eget omedvetna betraktelsesätt, sitt omedvetna erfarenhetssystem. Det visste redan sofisterna (Protagoras) och efter dem tysken Kant. “Vi se blott vad vi redan veta” och lärt oss se, sade Goethe.

⁵Ett talande bevis på mänsklighetens totala desorientering i verkligheten är det mentala kaos som uppstår i den s.k. kulturvärlden, när någon subjektivist à la Kierkegaard eller Nietzsche slungar ut sina fantastier. Det är på tiden att esoterikerna framträda och klargöra för dem som äga sunt förnuft (om än verklighetsokunniga), vilka orimligheter de “kulturella” omdömeslöst godtaga.

7.98 Gudsuppfattning

¹Frågan “tror ni på gud” borde ersättas med “vad har ni för gudsföreställning”? Svaret anger individens omdömesförmåga (resultat av verklighetskunskap och livsinsikt. Om man med “gud” avser något transcendent, så är livsinstinkten icke fullständigt förkvävd för den inkarnationen.

²Det finns många som i stället för ordet “gudomen” ibland använda förkortningen “gud”, skriven med liten bokstav, vilket de av teologien beroende tyckas stöta sig på. Att de stöta sig, är en kvarleva från den tid, då gud betraktades såsom en person. Emellertid finns det därutöver inga logiska skäl att bibehålla stor bokstav, såvida man icke vill fortsätta med att hylla den teologiska fikcionalismen. Eftersom man icke skriver ordet “gudomen” med stor bokstav, finns det inga skäl att göra annorlunda med förkortningen.

³På civilisationsstadiet sakna människorna behov av högre medvetenhetsutveckling. De äro fullständigt nöjda med det fysiska, emotionala och lägre mentala livet i fysiska världen. Det är fruktan för det okända och fruktan för helvetet som driver dem i kyrkans armar. I den mån vetenskapen övertygar folk om att det varken finns något överfysiskt eller individuellt liv efter döden, förlorar den teologiska skrämseltaktiken och därmed kyrkan sin makt. “Religiöst behov” vaknar först när livsinstinkten säger dem, att fysiska livet icke kan vara det enda, att det måste finnas något annat och mera.

⁴Att teologerna förfasa sig över ateisterna och i vetenskapen se en fiende, är givet, okunniga som de äro om verkligheten. Esoterikern, som vet att individen är odödlig och att medvetenhetsutvecklingen är ofrånkomlig, frågar icke efter vad folk “tror”, utan uppmuntrar till arbete, förvärv av egenskaper och förmågor. Nöjen skada endast om de uppamma lättja, motvilja mot arbete, håglöshet och smakförskämning. Sysslolöst liv är bortkastad inkarnation.

⁵Ateism såsom modern företeelse kan anses berättigad i kampen mot teologiska tyranniet och dogmväsendet. Båda parterna sakna emellertid den kunskap om verkligheten och livet, som är förutsättning för tvistens slitande.

⁶Hur hjälplösa människorna äro med all sin religion, filosofi och vetenskap utan riktiga kunskapen, äro de ständigt återkommande frågorna om gud och guds existens bevis på. Ännu i nådens år 1963 skriver en professor en bok behandlande frågan om guds existens. Ännu mera betänkligt är att han kallar för “absurd” den i västerlandet alltsedan Epikuros godtagna, logiskt ovederläggliga naturvetenskapliga hypotesen om tillvaron och naturprocesserna såsom uttryck för eviga, mekaniska naturlagar. Men professors försvar för guds existens är ohållbart. Man tycks alltså kunna bli professor utan att kunna tillämpa enklaste logik.

⁷Att teologerna förkasta allt som icke ingår i deras dogmatik, är förklarligt. De ha nu en gång för alla dekapiterat förnuftet. Men att filosofer och vetenskapsmän icke idas undersöka hylozoiken, vittnar om fiktionernas makt och det förvända i hela kunskapsteoretiska och historiska betraktelsesättet.

7.99 *Allmänna opinionen*

¹Allmänna opinionen tillhör i stort sett det lägre emotionala, vanetänkandet och ointelligenta eftersägandet, härden för allsköns psykos. Den är mänsklighetens väderflöjel, svänger hit och dit alltefter skvallrets blåst, okritiskt och omdömeslöst, tyranniskt regerad av dagens mode, även det mest smaklösa.

²Allmänna opinionen vet ingenting som är värt att veta. Det är mycket redan, om en procent är riktigt.

³De äro relativt få, som lära sig skilja på vad de veta och icke veta. Det mesta är felaktig visshet.

⁴Det är bättre att vara tvivlande än blint troende, att vara okunnig än att ha felaktiga ideer, att vara skeptiker än dogmatiker.

⁵Alla dogmer bli förr eller senare hinder för forskningen, framåtskridandet, sanningssökandet.

⁶Blinda auktoritetstron har varit ett utmärkande drag i allmänna opinionen. Den har visserligen i allt större utsträckning överflyttats från teologiska fiktionalismen till vetenskapliga. Ännu verkar slagordet "vetenskap" förlamande på de flestas kritiska omdömesförmåga. Man kan hoppas att förlamningen släpper i och med att folk lär sig inse, att det finns flera slag av vetenskaper, lär sig skilja på matematiska, experimentella, deskriptiva och spekulativa vetenskaper, lär sig inse att det är endast de matematiska och rent deskriptiva, som förtjäna det stora förtroende vetenskapen åtnjuter.

7.100 *Intelligentian*

¹Intelligentian förekommer i alla samhällsklasser men är framför allt till finnandes bland akademikerna. Såsom filosofer äro de beroende av någon viss föregångare såsom Berkeley, Hume, Kant eller i vår tid Russell. Däremot kan man dit icke räkna de nietzscheanska övermänniskorna, som tydligt visa att de i sitt kännande tillhöra undermänniskorna och i sitt tänkande eftersägarna.

²De som tillhöra intelligentian (47:6) smickra sig med att vara mentalister, vilket är ett stort misstag. Mentalisten (47:5) kan visserligen låta sig påverkas av det emotionala, ifall detta erfordras, men han har övervunnit hatet i alla dess otaliga yttringar, och han bestäms icke av emotionala energier, vare sig i sitt tänkande eller handlande.

³Intelligentian strävar efter självbestämmdhet genom kritisk analys av mänsklighetens olika uppfattningar, strävar efter självförvärvat tankesystem. Det utvecklar förnuftet och bedömningsförmågan och är en nödvändig förutsättning för fortsatt utveckling. Men innehållet i detta tankesystem består av kunskapselement, som vi fått till skänks, mänsklighetens samlade erfarenheter. Utan dessa vore största mentala geni, uppvuxen på en öde ö eller bland primitiva folk, lika okunnig som dessa. Hänvisad till sina egna erfarenheter, skulle för övrigt kulturmänniskan icke komma långt utöver den gräns hon uppnått med andras hjälp.

⁴Mänskliga okunnighetens talesätt om en "fri och oberoende själ" är som de flesta dylika en ohjälplig fiktion. All medvetenhet är till sin natur kollektiv. Utan denna omedvetna hjälp av kollektivmedvetenheten skulle vi aldrig kunnat ens uppnå människostadiet.

⁵Man kan indela de s.k. bildade i två grupper: de som förneka existensen av överfysisk realitet, de som tro att synliga världen är den enda existerande; och de som veta att det finns överfysisk realitet, överfysiska materievärldar. Den frågan är den enda väsentliga och avgörande. Om man sedan som "kulturmänniska" är "ateist" eller religiös" eller "humanist" eller något annat, är en fullständig bisak. Antingen finns överfysisk realitet med fortsatt medvetenhetsutveckling eller icke: det är frågan. Det skadar ej att ha klara begrepp, så att man slipper röra ihop oväsentligheter med väsentligheter.

7.101 Nietzscheanska "övermänniskor"

¹När intelligensen förbinds med självkänsla, fås den nietzscheanska "övermänniskan", som begriper allting bättre än alla andra. Sådana typer vimlar det av inom alla områden och igenom hela historien. Däremot hjälper endast den sokratiska insikten, som var baserad på förvärvat insikt, att mänskligheten på nuvarande utvecklingsstadium trots allt är alltför livsokunnig. Den individ, som inser nödvändigheten av fakta för allt och lagar i allt, undgår följderna av självöverskattning. Det är först, när jaget blir märkvärdigt och förmer än andra jag, som människan är på fel väg. Auktoriteten, den enda berättigade, är syntesen av naturlag, livslag och fakta.

²Nietzscheanska "övermänniskor" vittna om sin omdömeslöshet, när de tro sig på egen hand kunna nå högre än de nått. De ha ingen aning om, hur mycket som återstår att utforska, hur många egenskaper och förmågor som ännu återstår att förvärva. Dyliga "övermänniskor" vittna om att de med sin förvärvade eftersägareintelligens i själva verket sakna omdömesförmåga. Även om de äro än så överlägsna flertalet människor, så är det ingenting att skryta med på mänsklighetens nuvarande utvecklingsstadium.

ESOTERIK

7.102 Kunskapen i tidsperspektiv

¹Kunskapen om verkligheten har alltid funnits. Men i "historisk tid" (de senaste tolv tusen åren) har den icke varit tillgänglig för andra än invigda. Exoteriska vetandet hos prästerna och de lärde ha alltid varit fikcionalism, misstolkning och förvrängning av esoteriken. Det vittnar om fatal livsokunnighet att söka "sanningen" i vad folk tänkt och trott, sagt och skrivit i förflutna tider. Allt som kan härledas därifrån är fikcionalism. Detta faktum kan i dagens läge icke nog kraftigt inskräpas. Vad t.ex. Buddha eller Christos påstås ha sagt och lärt tillhör i huvudsak legenden, liksom även berättelserna om deras liv. Återigen måste hävdas, att "vad man vet om de stora är legenden om dem". Ånyo måste hävdas, att kunskapen om verkligheten såsom "allmän opinion" är något som tillhör framtiden. Vad mänskligheten för närvarande godtar såsom kunskap och sanning är illusioner och fiktioner. De som icke inse detta äro omogna för "sanningen".

²Innan sofisterna uppträdde, hade endast de i kunskapsordnarna invigda fått lära sig tänka självständigt. Folkets stora massa leddes av prästerskapet, som talade om vad den skulle tänka. Sofisterna började tänka på egen hand. Och därmed började egentliga mental-aktiviteten. Att de icke kunde begripa eller förklara verkligheten, utan att det blev gissningar om allt, är en sak för sig. Det lyckas filosoferna icke med ens idag efter 2500 år, därför att filosofiens problem icke kunna lösas av mentalmedvetenheten, först av kausalmedvetenheten.

³De, som före sofisterna framträdde såsom kulturmänskors, voro alla invigda. Att ytterligt få av dessa nådde högsta (sjunde) graden, är visserligen riktigt. Men de hade lärt sig tänka och icke bara säga efter. Så mycket hade de förstått, att de kunde skapa en kultur som blev ett ouppnåeligt mönster ända in i vår tid. Först med esoteriska kunskapens frigivande (1875) ha vi fått möjlighet att nå ännu högre kultur. Tyvärr har det hittills endast förblivit en möjlighet.

⁴Filosoferna betrakta filosofiens historia som en fortgående förståelse av verkligheten och utveckling av förnuftet. De äro okunniga om att filosofien liksom teologien sysslar med misstolkningar av esoterismer, som haft sitt ursprung i esoteriska kunskapsordnarna. I den mån filosoferna lyckas upptäcka verklighetsideerna, återfinna de samma ideer som ingå i den esoteriska kunskapen.

⁵Det filosoferna upptäcka av verklighetsideerna är således mentalideer, som äro nerdimensioneringar av intuitioner. Mer än de själva kunna förstå är det ett "fortsatt upptäckande av vad de gamle lärt".

7.103 Filosofisk och esoterisk dualism

¹Det finns filosofisk och esoterisk dualism. Den filosofiska är kunskapsteoretisk och skiljer mellan kropp och själ, materia och medvetenhet, yttre och inre, allt för att tydligare uppfatta dessa begrepp genom att särskilja dem.

²Den esoteriska dualismen är av helt annat slag. Den är icke inriktad på kunskapsteori utan på självförverkligandet, medvetenhetsutvecklingen. Esoterikern har undanjort arbetet med att urskilja begreppen och har huvudintresset inriktat på de praktiska problemen. När den esoteriska dualismen klargör motsättningen mellan högre och lägre: materier, höljen, energier, medvetenheter, motsättningarna mellan första- och andratriaden etc., gör den det i syfte att klargöra de problem som möta individen i hans strävan framåt och uppåt.

³Sålänge individen-jaget-monaden icke lärt sig behärska de olika slagen av medvetenhet i sina olika höljen och triader, förefinnas olösliga motsättningar mellan dessa och uppkomma för jaget olösliga problem. Esoterikern får en teoretisk förståelse för dessa problem genom hylozoiska mentalsystemets enkla förklaringar. Därmed äro icke dessa problem lösta, ty de äro praktiska problem som individen kan lösa endast genom att förverkliga vad han potentialt är. Likväl är det

givetvis av oerhörd betydelse att få möjlighet till förståelse av det annars ofattbara. Icke minsta betydelsen består i att man befrias från okunnighetens alla desorienterande hypoteser och teorier, som föra allt längre bort från verkligheten och därmed från möjligheten att någonsin lösa de praktiska problemen.

7.104 Kritik av esoteriken

¹Den kritik esoterikens vedersakare leverera är av ett slag som vittnar om en rent skrämmande okunnighet om vad de tala om. Denna kritik klargör, att de aldrig brytt sig om ens ytlig undersökning av saken. Sådant nedlåta de sig icke till. En ärlig kritiker kan på sin höjd säga, att redovisade fakta icke kunna konstateras av vetenskapen och således icke kunna räkna på att bli godtagna. Ärligt men ytligt. Ty den som bemästrat saken måste bli övertygad på grund av den mängd förut oförklarliga företeelser, som få en enkel och samstämmig förklaring. Detta räcker som bevis inom vetenskapen och har rätt att få gälla även utanför vetenskapen.

²När det gäller en vetenskap – kemi, fysik, geologi, astronomi – inser folk att de måste grundligt studera, innan de tro sig om att kunna begripa. Men när det gäller esoteriken, som innebär ett totalt omtänkande i alla avseenden, fordra de att genast kunna begripa allt. Pytagoras ansåg också, att ingen borde ens få framställa en fråga, förrän han studerat esoteriken intensivt under minst två år. Det har man hört men trott sig om att kunna avfärda. Pytagoras levde ju för så länge sen, och vi förstå allting bättre. Stort misstag. Vetenskapen på hans tid var längre kommen än i vår tid. Men folkbildningen fanns inte. Nå, vår allmänna opinion klargör, hur litet folk lärt sig begripa.

³Typisk för filosofers och vetenskapsmäns inställning till esoteriken är den som filosofen Alf Ahlberg ger uttryck för i omdömet om Rudolf Steiner. Han erkänner, att han icke undersökt Steiners kunskapsförsök och alltså icke kunnat bilda sig någon egen uppfattning om detta. Men ändå ställer han sig skeptisk mot läran. En forskares första plikt är att undersöka allt, innan han bildar sig något slutomdöme. Innan dess saknar han logisk rätt att fälla något omdöme alls. Ingen vidgår bristande kompetens. Ingen tycks inse att den inställning till (i detta fall överfysiska) problemen han själv förvärvat läggs till grund för omdömet. Är ett system felaktigt, så skall man kunna uppvisa den logiska ohållbarheten. Annars måste omdömet betraktas såsom personlig åsikt, alltså en trossats, och blir därmed ovederhäftigt.

⁴Vad som hindrat västerlänningarna att undersöka problemet om reinkarnation är den orimliga indiska själavandringsläran (att individen kan sjunka ner i lägre naturrike än han uppnått). Ett bevis på hur denna idiotisering förflamat västerländska hjärnor är deras oförmåga att ännu efter snart hundra år inse den radikala skillnaden mellan själavandring och reinkarnation.

⁵Det är typiskt för de med överläghetskomplex behäftade att hånfullt avfärda t.ex. teosofien utan att en gång ha undersökt den. De förväxla teosofin med en massa ockulta fiktioner de inhämtat. De kunna icke en gång hålla isär de olika "läror". Ändå tro de sig veta och kunna bedöma.

⁶Den, som vid förkastandet av esoteriken stöder sig på auktoriteter, visar redan därmed, att han saknar förutsättningar att själv bedöma saken.

⁷Den exoterist, som gör sig verklig möda att undersöka logiska hållfastheten av esoteriken, måste komma till resultatet, att den arbetshypotesen är ovederlägglig.

⁸Ifall verkligt intelligenta filosofer eller vetenskapsmän så intresserade sig för esoteriken, att de lärde sig fullständigt behärska hylozoiska kunskapsystemet och kunde förklara en massa förut oförklarliga företeelser, så skulle de bli övertygade om systemets överläghenhet såsom arbetshypotes. Men att få dem därtill tycks vara omöjligt. De äro redan övertygade om att esoterik är värdelöst kvasi. Men att vägra undersöka vad så många vederhäftiga anse omistligt är tecknet för ännu härskande dogmatiska tänkandet. En verklig sökare undersöker allt.

⁹Skeptikerna fylla en viktig uppgift genom att dels med sin inställning motverka de härskande

idiologiernas propaganda för sina fiktionssystem, dels avhålla sådana, som äro på jakt efter vetande för att utnyttja detta för egna syften, från att befatta sig med esoteriken.

7.105 Endast planethierarkien äger kunskap

¹Allt som finns av sunt förnuft och verklighetsinnehåll i filosofi och historia har ursprungligen kommit från planethierarkien. Det vi veta om fysiska verkligheten är naturforskningens resultat. Mänsklig spekulering har alltid vilselett. Detta är esoteriska axiom, som bli erkända såsom sanningar en gång i framtiden. Endast konstaterade fakta borde betraktas såsom hållbara. Mänsklig "vishet" är fåfänglighet.

²För esoterikern är det självklart, att endast medlemmar av planethierarkien kunna ha kunskap om verkligheten (utöver ytligt vetande om det fysiska) och att all kunskap endast står att erhålla därifrån. Av de fakta vi redan fått framgår, att filosoferna misstagit sig i allt väsentligt och framför allt i alla fundamentala problem.

³Hela filosofiens historia är en okunnighetens fantasikonstruktion. Vetande utan esoterisk kunskap producerar i medvetenhets hänseende endast illusioner och fiktioner.

⁴Det finns ingen annan "vetenskaplig etik" än kunskapen om livslagarna. Utan den kunskapen komma filosoferna alltid att ha olika meningar om de etiska problemen, som de alltid haft.

⁵Individen är beroende av den kunskap han får och i regel också av hur ideerna utformats i hans olika miljöer, av "kulturarvet" i stort. De ideer, som möjliggöra medvetenhetsutvecklingen, äro gåvor från planethierarkien. Ingen kan nå utöver det idésystem som för varje särskild epok utformats av planethierarkien, helt enkelt därför att hithörande mental- och kausalmolekyler förbli passiva. Det är nämligen i hjärncellerna de måste formuleras för att bli uppfattbara. Dessförinnan ha de visserligen funnits i mentala och kausala höljen men varit obrukbara för jaget.

⁶Mänskligheten kan icke lösa verklighetsproblemet, eftersom därtill fordras fakta som forskningen aldrig kan konstatera. Därtill fordras kausal medvetenhet, kausala intuitionen, obehindrad tillgång till platonska idévärlden. Tekniskt sett fordras att individen själv kunnat vitalisera samtliga centra åvan diafragman i sina samtliga aggregathöljen. Den tekniken lärs icke ut åt andra än dem som uppnått humanitetsstadiet och definitivt avstått från att begära något för egen del, vikt sina liv åt att tjäna evolutionen. Den föresatsens hållbarhet blir också grundligt prövad till det yttersta under flera inkarnationer. Bestås de tolv herculesproven, så blir individen såsom "halvgud upptagen i gudarnas krets", ingår han såsom medlem i planethierarkien. Esoterikern inser, att det funnits grund för de gamla grekiska sagorna, att de också äro bevis för att i "mysterierna" invigda ägde kunskap om verkligheten.

7.106 Hur hylozoiken blir allmänt accepterad

¹Människorna borde kunna lära sig enas om det objektiva, allmängiltiga och ofrånkomliga och bortse från det subjektiva och individuella. Det är det allmängiltiga, som är vår verklighetsinstinkt. Denna försvagas genom livsokunnighetens ideologier. Dessa borde dock icke behöva söndra människorna. Tolerans är första steget till enhet. Människan har rätt till egen uppfattning, och den måste vi lära oss respektera.

²I ett avseende ha ideologierna haft betydelse för utvecklingen av mentalmedvetenheten. De ha bidragit till att utveckla reflexionsförmågan. Alltså intet ont som icke haft något gott med sig. Ju mer de tvinga människorna att tänka, desto större nytta göra de, såvida detta icke medför resultatlös grubbel, mental oro, som leder till mental desorganisation och uppsplitande tvivel. I regel kunna de nog sägas ha gjort större skada än gagn. De försvåra möjligheten att förvärva sunt förnuft. Resultaten ser man hos sådana tänkare som Hägerström, som menade att "metafysiken borde förstöras". Att de härskande "metafysiska" systemen äro ohållbara, är intet bevis för att kunskapen om det överfysiska är felaktig. Den är det visserligen för de flesta på nuvarande utvecklingsstadium. Men det finns dock sådana, som förvärvat medvetenhet i sitt kausalhölje och

kunna vittna om existensen av högre världar genom egen erfarenhet. Men dem frågas icke efter.

³Vad som skall leda till ett allmänt godtagande av hylozoiken såsom arbetshypotes är icke, att människorna i stort kunna förstå den, utan endast att tillräckligt många bli övertygade, så att massan "tror", därför att de ledande auktoriteterna göra det, alltså ingen självständig uppfattning hos de flesta.

⁴När en gång esoteriken av den tänkande delen av mänskligheten godtagits såsom enda rimliga arbetshypotesen, blir tänkandet i överensstämmelse med verkligheten och kan medvetenhetsutvecklingen fortgå i allt snabbare tempo.

⁵De, som undersöka hylozoikens hållfasthet, bli snart övertygade om dess möjlighet att förklara det förut oförklarliga. De befrias från otalet härskande ideologier med dessas fiktioner. Det är en oerhörd vinst. Men det gör dem icke till något slags övermänniskor. Det medför istället ansvar. Ty brukas icke kunskapen på rätt sätt, så äro chanserna mycket små att ens kunna fatta den i följande inkarnationer. Det latent blir oåtkomligt och behövliga mentalmolekylerna oförmögna göra intryck. Det finns gott om sådana exempel: förut invigda som missbrukat kunskapen och under många inkarnationer förblivit oförmögna att ånyo fatta den.

⁶Att ha bemästrat hylozoiska mentalsystemet behöver ingalunda betyda, att man i intellektuellt avseende är lika utvecklad som de stora ledarna inom politik, ekonomi eller vetenskap. Liksom de flesta filosofer behöva esoterikerna icke vara stort annat än specialister inom sitt fack, ett resultat av flera inkarnationers specialisering. Verklighetsideer ge större möjlighet till riktig bedömning, men möjlighet är icke detsamma som kapacitet.

⁷När en gång esoteriska skolor inrättas och den uppväxande ungdomen får lära sig begripa hylozoiken, skall det visa sig att man med vanlig logisk och psykologisk skolning mycket väl kan uppfatta själva mentalsystemet och redogöra för detsamma. Konstigare är det inte. Vilken normal intelligens som helst kan begripa det. Men det betyder naturligtvis icke, att de som begripit det också kunna inse dess överensstämmelse med verkligheten. Det är en helt annan sak.

⁸Vad som förvånar en esoteriker är att så få av dem, som annars intressera sig för allsköns världs- och livsåskådningar, bry sig om att taga reda på vad hylozoiken är för något, befatta sig med det mest intressanta av alla "filosofiska" system, ty det är just vad det är. Det finns ingenting obegripligt i hylozoiken. Den är, skulle man kunna säga, enklare än något annat filosofiskt system. Att det dessutom är något annat och mera, kan i det sammanhanget bortses ifrån. Hylozoiken är icke svårare att bemästra än vilken vetenskaplig arbetshypotes som helst. Den kan icke heller vara något annat än en hypotes för mänskligheten av idag.

ESOTERIKERN

7.107 Esoterikerns första osäkerhet

¹Esoterikern med latent kunskap om verkligheten är osäker om nästan allt, tills han längre framme i livet (oftast i levnadsåldern mellan 35 och 42 år) genom kontakt med något som väcker det latent till liv börjar undersöka härskande ideologierna med deras illusioner och fiktioner, undersöka den kunskapsgrund de vila på, och låter det mesta gå i slaskhinken. Verklighetsinstinktens konflikt med ideologierna verkar förvirrande. Ingenting stämmer eller går i lås, och så som de lärde säga kan det icke vara. Han blir en nolla i allas ögon, ty han vågar aldrig ha en mening, aldrig hävda en åsikt. Även sedan han funnit vad han instinktivt anat, att kunskap är möjlig och måste finnas någonstans, så förblir han en "underlig typ" för sina medmänniskor, och ovanligt är väl ej att många anse, att han borde omhändertagas av "sjäslsläkarna".

7.108 Det första en esoteriker får lära sig

¹Det första en esoteriker lär sig är att skilja på vad han vet och icke vet, omöjligt kan veta, möjligtvis kan veta. Varför vet man det? Hur vet man det? Har jag fakta för det? Redan det ger en säkerhet i omdömet. Man lär sig då också inse, att folk icke veta, om de veta, vad de tro, antaga, säga, förstå. Det mesta är fiktivt. Hur fiktivt det hela är, framgår bäst av att vetenskapens "sanningar" knappt stå sig i tio år.

²De som studera esoterik ha all anledning vara mycket försiktiga med sina antaganden och alltid fråga sig, om tillräckliga fakta föreligga och vilka slags "fakta" som antagandet vilar på. Det ligger alltför nära till hands inbilla sig att, emedan esoteriken skänker befriande perspektiv på allt och esoterikern har tillgång till så många verkliga fakta, detta ger möjlighet att bedöma utan fakta, vilket är fatalt misstag. Man tycker att omdömesförmågan borde utvecklats, men en fyrtioårig erfarenhet har konstaterat, att samtliga omdömen, som "esoteriker" avgivit utanför området av esoteriska fakta, varit felaktiga, det må ha gällt människor eller sakförhållanden. Det är mycket pinsamt höra "esoteriker" tvärsäkert uttala sig om sådant de icke veta något om och sådant de missuppfattat. Ibland förefaller det som om de i högre grad än andra släppte fantasien lös. Det är dylikt som alltid misskrediterat esoteriken. Ännu mer groteskt är det givetvis, när s.k. esoteriker i sin inbilskhet tro sig om att kunna mästra sina lärare, en mycket vanlig företeelse.

7.109 Esoterikerns egen utveckling

¹Även om esoterikern har en i fundamentala hänseenden riktig verklighetsuppfattning, så är han dock i praktiska livet ofta hän-visad till att hjälpa sig fram med hypoteser.

²Saknas erforderlig livserfarenhet (en fråga om utvecklingsnivå), gör den "teoretiska" esoterikern ofta klokt i att ifråga om arbetet på medvetenhetsutvecklingen handla enligt "som-om-principen", eftersom han icke säkert kan veta. Han har goda grunder för denna hjälpmetod.

³Esoterikern gör klokt i att vid studiet tillägna sig förefintligt exoteriskt vetande med dess hypoteser, teorier och framför allt experimentresultaten såsom en första orientering. Det blir sedan så mycket lättare att upptäcka misstagen i ortodoxa betraktelsesätten, vilket ytterligare gagnar allsidiga orienteringen och dessutom undervisningsmöjligheten.

⁴En annan sak, som är viktig för blivande esoteriker, är att träna sig i paradoxer. Ty mentalt sett är det paradoxala det esoteriskas hemlighet. Mycket esoteriskt kan förstås endast såsom paradox. Det fordras sunt förnuft för att fatta det paradoxala, som är motsatsen till snusförnuft, lägsta tänkandet från grund till följd. Det esoteriska består i att "först är det så och sedan tvärtom" i en lång serie av mentala motsatser. Filosofen Hegel anade detta men kunde aldrig komma längre än till tes-antites-syntes-tänkandet, varigenom han som alltid lyckades "tillplatta" idén genom att

mentalisera den. Intuitionen löser motsatserna genom sin absoluta objektivitet, som upphäver det subjektiva mentaltänkandet.

7.110 Esoterikern strävar att leva i verkligheten

¹Även för den, som förvärvat esoterisk kunskap och därmed de fundamentala verklighetsbegreppen, som är en "integrerad personlighet" (alltså med mental dominans), förblir själva fysiska livet med dess ävlan och strävan i alltför många avseenden ett illusionernas liv, även när den högintellektuelle anser sig kunna realistiskt bedöma, icke minst i relationerna till andra. Svårigheterna i detta hänseende äro större än även lärjungar till planethierarkien ofta tro. I alla händelser kan man utgå ifrån att de, som tro sig säkrade mot den risken, just därför lättare bli offer. Först essentialjag (46) äro skyddade på grund av gemensamhetsmedvetenheten. Också självbelåtenhet med egen kunskap och insikt är förrädisk.

²Många tycka, när de förvärvat esoterisk kunskap om tillvaron, att detta är allt de behöva. Men de invigda lära sig snart av med den inställningen. Ty ju mer individen lär sig förstå av det hela, desto mer inser han sin relativa okunnighet. Han blir alltmer ödmjuk inför de väldiga uppgifter det gäller att lära sig bemästra.

³Humanisten gör vad han kan för att upptäcka ideerna och med deras hjälp upplösa fiktionerna och skingra illusionerna. Men det nya, om det är nytt, blir snart utnött av de tanklösa. Det drunknar i ordsvallet, och värtalighetens ordkonst vittrar sönder aldrig förstådda och därför livlösa ideal. Mänskligheten sönderpredikas av idel truismer. Om det fundamentalt nya synes självklart, var det intet nytt. Om det säges om och om igen, förblir det lika esoteriskt som det är välbekant. Vad de store sagt förblir kraftlösa ord. Tekniken går framåt. Folk trivs alltmer i det fysiska och tycker att himlen kan vänta. Där få de ju ett paradiset. Och när de födas igen, bli de talanger så småningom och genier till slut och fröjdas åt lagerkransen på hjässan, som hindrar dem upptäcka den tusenbladiga lotusen, som får vänta att slå ut i blom.

⁴Esoterikern söker kontakt med sina esoteriska bröder, femte naturriket och människorna. Han mottar intryck från och upprättar relationer med samtliga dessa.

7.111 Esoterikern som pedagog

¹Esoterikern har intet intresse av att påtruga andra sin världs- och livsåskådning, att övertyga skeptiker och andra omogna. Han söker dem som förblivit sökare, insett härskande ideologiernas otillräcklighet och äro villiga att lära.

²Esoterikern lever i två världar: verklighetsideernas värld och fiktionernas värld. På mänsklighetens nuvarande utvecklingsstadium kan han icke bibringa människorna verklighetsideerna, eftersom de tro att deras fiktioner äro i överensstämmelse med verkligheten. För esoterikern såsom lärare återstår således endast att möta människorna på deras eget plan. Eftersom han icke får påtvinga andra sin uppfattning, återstår föga mer än att söka vinna dem genom kärleksfull förståelse och, när tillfälle ges och möjlighet att förstå finns, påvisa ohållbarheten i någon viss föreställning. Många stå ju frågande inför riktigheten i härskande ideologierna. Genom att själv tänka verklighetsideerna förbereder han dessas godtagande, ty dessa ideer utöva sin makt att påverka andras övermedvetenhet, så att de bli lättare uppfattbara. I umgänget med dem som redan upptäckt exaktheten i esoteriken kan han naturligtvis med helt annan kritisk skärpa påvisa fiktiviteten i allmänna föreställningssätten, påvisa de lärdas oförsonlighet och oefterrättlighet i diskussionen om hållbarheten av inrotade teologiska, filosofiska eller vetenskapliga dogmerna.

³Den esoteriker, som känner kallelse att bli esoterisk pedagog bör, när han bemödar sig att utveckla sin egen teknik, beakta tre faktorer: kontakt, intryck, relation. Det gäller att utveckla förmågan att kontakta människor, veta hur man i umgänge med främlingar inleder en konversation och söker komma dem allt närmare. Den kärleksfulla förståelsen utövar en magnetisk

dragningskraft, som mycket få kunna motstå. Med intryck avses en hel esoterisk vetenskap men i detta sammanhang känsligt svarande till inre kontakt och yttre relationer, kännetecknet på en skicklig psykolog: rätt uppfatta intryck, förmåga rätt tolka innebörden och draga riktiga slutsatsen. Relation avser förmågan att upptäcka och vinna dem som behöva den hjälp han kan ge och kunna mottaga den.

⁴“Throw out the life-line, someone is drifting away,
throw out the life-line, someone is sinking today.”

⁵Det är denna känsla, som driver även esoterikern att göra ständiga kast, ehuru han vet att icke många bry sig om att gripa fatt i den räddningslina, som skulle bärga dem på klippfast strand.

7.112 *Framtiden*

¹När man betänker, att kunskapen om verkligheten fick bli publicerad först år 1875 och att dittills det mesta som producerats ifråga om verklighet och historia var livsokunnighetens spekulationer, är det alls icke märkvärdigt, att människorna fortfarande leva ett illusionernas emotionalliv och fiktionernas mentalliv. Det tar tid, innan all denna gallimatias utrensats och ersatts med verklighetens fakta. Detta så mycket mer som hela lärdomsväsendet är grundat på de gamla villfarelserna och de lärde vägra beakta de esoteriska verklighetskriterierna. Man har beräknat, att det tar c:a fem hundra år, innan hela det gamla historiska arvet ersatts med riktigt kunskapsinnehåll. Att naturforskningen och tekniken i fysiskt avseende gjort sådana enorma framsteg, är en helt annan sak. Man har stirrat sig blind på teknikens triumfer och “underverk” och är aningslös om att synliga världen utgör endast en procent av hela verkligheten. Ännu är man okunnig om att allt som faller utom denna ram varit oåtkomligt för forskning och allt som skrivits om detta oåtkomliga till över 99 procent kan sägas vara tomma spekulationer, tomma ty utan verklighetshalt.

7.113 *Slutord*

¹Skepticism, pessimism, desillusionism äro de mentala geniernas lott i vår tid. Den, som vid fyrtio års ålder icke nått dit, kan icke betraktas såsom omdömesgill, sedan må han även för de kulturella gälla såsom “auktoritet” i frågor rörande världs- och livsåskådning.

²Det finns emellertid en räddning, och det är studiet av den kunskap som skänkts oss av planethierarkien. Men därför tarvas bemästrande av esoteriska kunskapssystemet, och den suveräniteten förvärvas icke med den vanliga mentala flyktigheten. Att inse hur det löser annars evigt olösliga problem, hur det möjliggör exakt deduktion, kräver att man studerar systemet i många år, tills det blivit mentalt aktivt och icke blott ett passivt rådfrågningslexikon.

³Frågan är, om någon kan sägas alls ha rätt att yttra sig i dessa fundamentala frågor, som icke kan sägas ha varit i direkt eller indirekt kontakt med planethierarkien. Först då kan han “tala med makt och icke som de skriftlärde”. I det fallet räcker det icke med någon än så fanatisk övertygelse, än så glänsande vältalighet.

⁴Planethierarkien påpekar helt stillsamt, att den som räknar med aktiv hjälp från hierarkien i form av energi och medarbetare, också måste visa, att det lönar sig för lärarna i hierarkien att offra tid och kraft på aspiranten. Dönickar ha de intet behov av.

Ovanstående text utgör uppsatsen *Filosofi* av Henry T. Laurency.
Uppsatsen ingår i boken *Livskunskap Fyra*, utgiven 1995.
Copyright © Förlagsstiftelsen Henry T. Laurency 1995.